

Årsredovisning **2025**

Havs
och Vatten
myndigheten

Årsredovisning **2025**

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11930
404 39 Göteborg
Tel. 010-698 60 00
www.havochvatten.se
havochvatten@havochvatten.se

Årsredovisning 2025

Generaldirektören har ordet	4
-----------------------------	---

Om Havs- och vattenmyndigheten	6
--------------------------------	---

Myndighetens uppdrag	6
----------------------	---

Organisation	7
--------------	---

Intern styrning och kontroll	8
------------------------------	---

Myndighetens styrlogik	10
------------------------	----

Resultatredovisning	12
---------------------	----

Effekter av myndighetens arbete	13
---------------------------------------	----

Förbättrade fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden	14
--	----

Återhämtning för hotade arter och restaurerade livsmiljöer	18
--	----

Bevarade och stärkta ekosystemtjänster	20
--	----

Resultat av myndighetens arbete	22
---------------------------------------	----

Förutsättningsskapande arbete med åtgärder	23
--	----

Externt stöd och vägledning	28
-----------------------------	----

Fiskerikontroll och överträdelsehantering inom fiskets område	36
---	----

Föreskrifter, licenser och tillstånd	42
--------------------------------------	----

Kunskapsförsörjning	48
---------------------	----

Internt stöd	52
--------------	----

Arbetsmiljö	56
-------------	----

Tabeller	59
----------	----

Regeringsuppdrag	60
------------------	----

Avgiftsbelagd verksamhet	61
--------------------------	----

Redovisning av intäkter och kostnader	62
---------------------------------------	----

Finansiell redovisning	64
------------------------	----

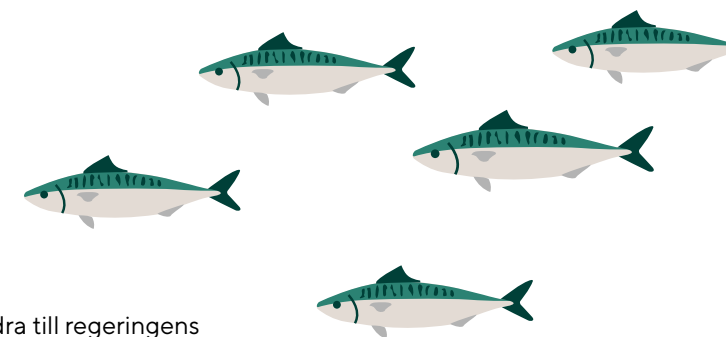
Resultaträkning	65
-----------------	----

Balansräkning	66
---------------	----

Anslagsredovisning	67
--------------------	----

Noter	72
-------	----

Sammanställning över väsentliga uppgifter	84
---	----

Generaldirektören har ordet

När denna årsredovisning skrivs har jag varit generaldirektör för Havs- och vattenmyndigheten (HaV) i 21 månader. Detta är ett fantastiskt spännande, roligt och utmanande uppdrag och jag är fortsatt mycket glad och stolt över att regeringen har gett mig förtroendet att leda HaV.

2024 var ett år som präglades av ekonomiska utmaningar med neddragningar och avskedande av personal. Med andra ord ett tufft år för både medarbetare och chefer. Men det var också det år då vi inledde HaV:s omfattande utvecklings- och förändringsresa. Ett arbete som syftar till att skapa förutsättningar för att genomföra de tre uppdrag som jag fick av klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari när jag tillträdde som generaldirektör:

- › Säkerställa att HaV:s arbete aktivt bidrar till att nå de nationella miljömålen inom vattenområdet
- › Nyttja arbetssätt som tillämpar en ekosystembaserad förvaltning
- › Visa vilken effekt myndighetens arbete har i Sveriges sjöar, vattendrag och hav

Under 2025 har utvecklings- och förändringsresan fortsatt, samtidigt som ett jämförelsevis stort antal rekryteringar har genomförts. Detta framförallt med anledning av de ekonomiska förstärkningar som myndigheten fick i regleringsbrevet för 2025. Det har i huvudsak handlat om förstärkningar inom:

- › Fiskerikontrollen för att möta de behov som den reviderade kontrollförfordningen för fisket innebär.

- › Miljöprovningar för att HaV ska kunna bidra till regeringens uttalade mål om att öka förutsägbarheten och korta handläggningstiderna i samband med provningar av miljöfarlig verksamhet.
- › Vattenresursförvaltningen för att säkerställa en förbättrad ekologisk och kemisk status i sjöar och vattendrag, samtidigt som belastning till haven ska minska (från källa till hav)
- › Cybersäkerhetsarbetet med primärt fokus på en säker IT-drift i vardagen och på att bygga bort den IT-tekniska skuld som finns inom fiskerikontrollen

HaV:s förändringsresa, som i vardagen på myndigheten kallas "Vad, hur och vår kultur", handlar om just dessa tre delarna:

- › *Vad* ska vi göra?
- › *Hur* ska vi genomföra det?
- › *Hur* uppfattas vi internt och i vår omvärld – vilken *kultur* ska vi ha?

Inom ramen för *vad* har arbetet fokuserat på att tolka det uppdrag som HaV har fått från regering och riksdag. En målstruktur för HaV:s arbete har tagits fram som består av en riktning, tre effektmål och tre deleffektmål. All verksamhet som bedrivs på myndigheten ska hjälpa oss att gå i denna riktning och bidra till att miljömålen ska kunna nås. Det måste dock noteras att HaV:s verksamhet primärt har en indirekt påverkan på miljömålen. Detta är en utmaning när effekten av just HaV:s verksamhet ska visas. Jag noterar med stor tillfredsställelse att arbetet har tagit stora steg framåt och uppfattar det som att HaV:s medarbetare i större utsträckning upplever att

uppdraget och målen för myndigheten har blivit tydligare. Något som förväntas bidra till en upplevd ökad egen tillfredsställelse med var och ens arbete, samtidigt som den positiva effekten i miljön förväntas öka.

Utöver effektmålen kompletteras målstrukturen av det förvaltningspolitiska målet. Det förvaltningspolitiska målet har lyfts fram som vägledande för *hur* myndigheten ska arbeta. Under 2025 har myndigheten tagit fram sju indikatorer för detta mål, liksom ett antal mätvärden med satta målvärden. Myndighetens styrlogik med bland annat GD-uppdrag och prestationer samt en samlad riskbild har utvecklats ytterligare och det finns en stark förväntan från min sida att detta ytterligare ska stödja medarbetare och chefer i att kunna göra prioriteringar i sitt dagliga arbete. Detta med syfte att skapa en ännu större positiv effekt i sjöar, vattendrag och hav. Ett omfattande arbete har också genomförts i chefsgruppen för att säkerställa att myndigheten i alla lägen tillämpar en ekosystembaserad förvaltning. Detta arbetssätt förväntar jag mig kommer att prägla hur HaV tar sig an sina uppdrag under 2026.

En myndighets *kultur* är helt avgörande för hur var och en av oss agerar i vår vardag och därmed hur vi uppfattas både internt och i vår omvärld. Under 2025 har myndigheten med utgångspunkt i den statliga värdegrunden arbetat med just kulturfrågan. Detta arbete var också fokus för årets andra medarbetardag som genomfördes i mitten av december. Då diskuterade vi tillsammans om förhållningssätt och vilka förändringar som vi behöver göra för att tillämpa dessa förhållningssätt. Med andra ord stakade vi där ut en del av vägen för det fortsatta arbetet under 2026.

Med denna inledning hoppas jag att jag har inspirerat dig att vilja läsa vidare om HaV:s verksamhet under 2025. I årsredovisningen finns både en redovisning av uppnådda resultat och ett försök att på ett nytt sätt redovisa effekterna av HaV:s verksamhet i sjöar, vattendrag och hav.

Jag noterar, med stor tillfredsställelse, att HaV under 2025 har levererat resultat i stort sett enligt den plan som jag fastställde i slutet av januari. Det har funnits ett tydligt fokus på att arbetet ska bidra till effekter i vattenmiljön, och det har alltså genomförts med god kvalitet och inom avsatt tid.

Myndigheten har framgångsrikt genomfört både komplicerade och komplexa regeringsuppdrag som krävt omfattande arbetsinsatser, såväl internt som av våra samarbetspartners. Jag hoppas att resultaten från regeringsuppdragen kommer att komma till användning och bidra till positiva effekter i vattenmiljön. Några avvikelser finns och de har alla sina olika, men goda skäl.

Med det önskar jag god läslust!

Anna Ledin
Generaldirektör

Foto: Olle Enqvist/Havs- och vattenmyndigheten

Myndighetens uppdrag

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) är en förvaltningsmyndighet på miljöområdet under Klimat- och näringslivsdepartementet. Myndighetens uppdrag inom yrkesfisket, fritidsfisket, fiskevården och vattenbruket hör dock till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. HaV har huvudkontor i Göteborg och två mindre kontor i Simrishamn respektive Karlskrona.

HaV ansvarar för frågor om bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag och hav. Myndighetens arbetssätt utgår från ett helhetsperspektiv där vatten, kust och hav förvaltas ekosystembaserat och med hänsyn till klimatförändringarnas effekter. Myndigheten ska vara pådrivande, stödjande och samlande vid genomförandet av miljöpolitiken och verka för en hållbar förvaltning av fiskresurserna. Myndigheten ska verka för att nå det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt, och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling. Myndigheten ska samordna uppföljning och utvärdering av miljö kvalitetsmålen. Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Myndighetens uppdrag beskrivs i Havs- och vattenmyndighetens instruktion (2011:619). Det finns också bestämmelser i annan lagstiftning som beskriver myndighetens ansvar inom olika områden.

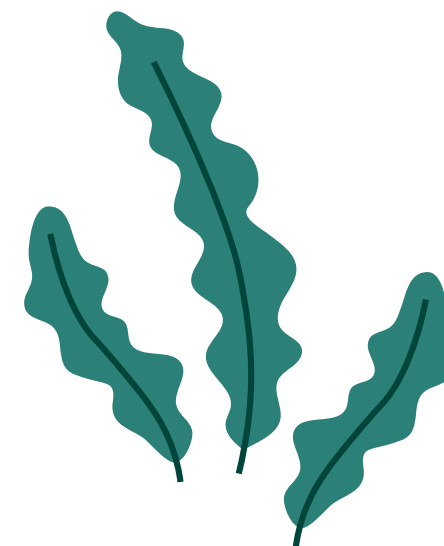
Exempel på det är:

- › EU-förordningar och direktiv inom havsmiljöområdet, vattenmiljöområdet och den gemensamma fiskeripolitiken.
- › Miljöbalken (1998:808) med tillhörande förordningar, till exempel vattenförvaltningsförordningen (2004:660), havsmiljöförordningen (2010:1341), havsplaneringsförordningen (2015:400) och miljö tillsynsförordningen (2011:13).
- › Fiskelagen (1993:787) med tillhörande förordningar, till exempel förordningen om fiske, vattenbruk och fiskerinäringen (1994:1716).

Myndigheten tar fram underlag till regeringen, fördelar medel till åtgärdsarbete, deltar i principiellt viktiga miljöprovningar samt tar fram föreskrifter och vägledningar inom myndighetens ansvarsområden. HaV bedriver tillsyn genom fiskerikontroll och av genetiskt modifierade vattenlevande organismer samt arbetar med samhällsplanering, bland annat genom att ge förslag till havsplaner som regeringen beslutar om.

Myndigheten har ett brett ansvar kring miljöanalys och är samlande i vatten- och havsmiljöarbetet. Myndigheten ansvarar för att ta fram åtgärdsprogram för havsmiljön samt samordnar vattenförvaltningen.

HaV genomför EU:s gemensamma fiskeripolitik i Sverige och förvaltar de gemensamma fiskresurserna. HaV arbetar även inom regionala konventioner som Oslo-Pariskonventionen, Oskar, och Helsingforskonventionen, Helcom, och med andra länder. En del av myndighetens arbete är att fördela havs- och vattenmiljöanslaget, 1:11, som används av myndigheter och organisationer för att genomföra åtgärder för en bättre havs- och vattenmiljö.

Organisation

HaV har under 2025 haft en linjeorganisation med sex avdelningar:

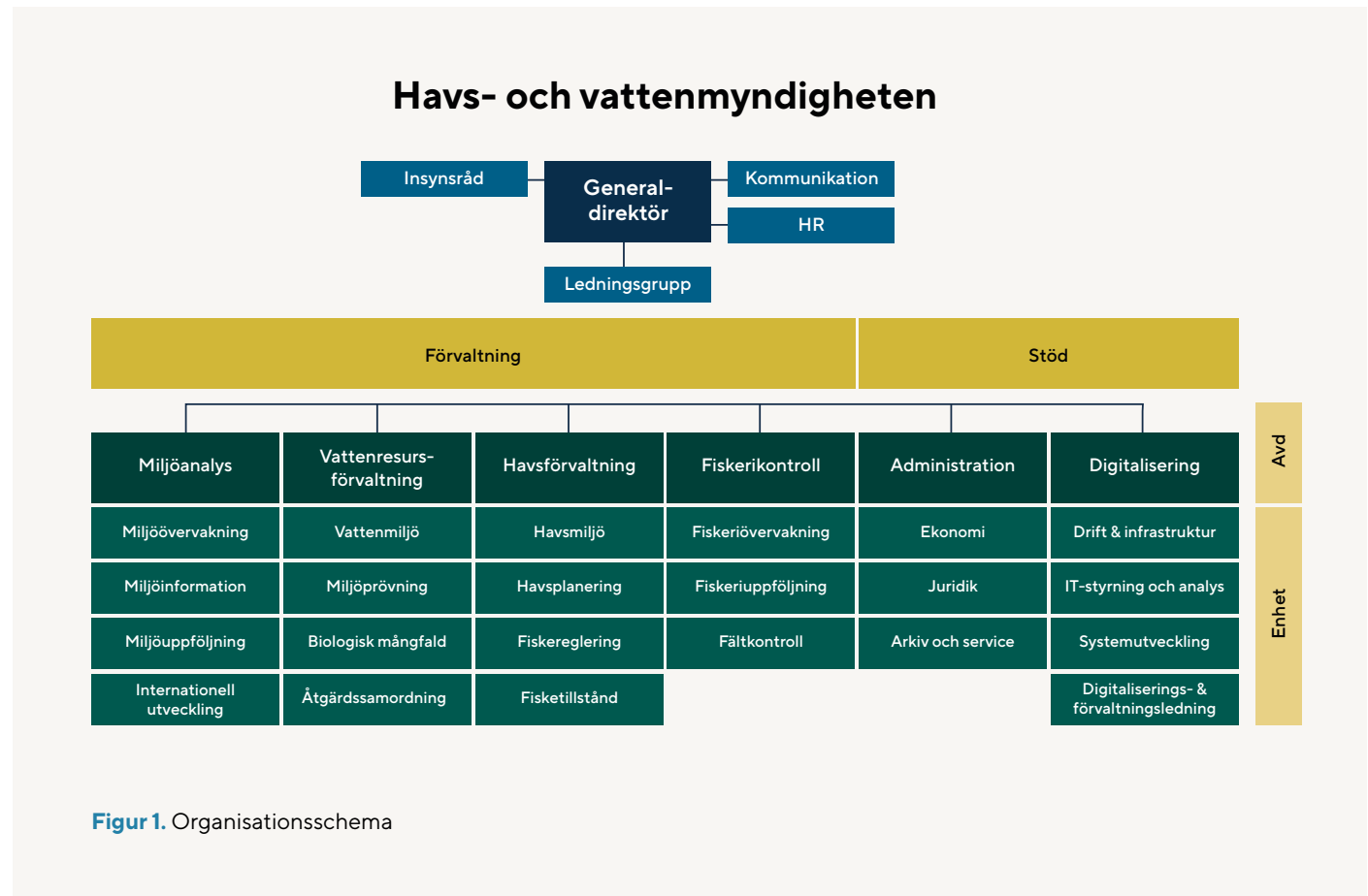
Fyra för sakfrågorna:

- › avdelningen för fiskerikontroll
- › avdelningen för havsförvaltning
- › avdelningen för miljöanalys
- › avdelningen för vattenresursförvaltning

Två för stödverksamheten:

- › avdelningen för administration
- › avdelningen för digitalisering

Myndigheten är en enrådsmyndighet enligt myndighetsförordningen (2007:515), vilket innebär att generaldirektören leder och styr arbetet och får råd av ett kompetent insynsråd. Det finns även ett myndighetsövergripande säkerhetsråd.

Intern styrning och kontroll

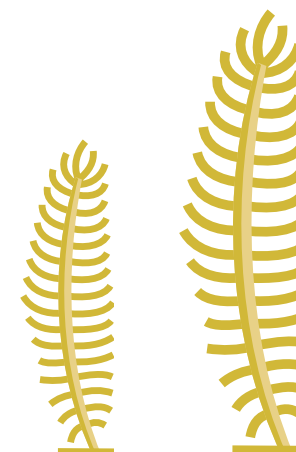
Havs- och vattenmyndigheten omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll samt internrevisionsförordningen (2006:1228). HaV:s interna styrning och kontroll säkerställer att myndigheten fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller de krav som framgår av myndighetsförordningen. Det huvudsakliga verktyget för den interna kontrollen är myndighetens ledningsprocess, som bygger på att planera, genomföra, utvärdera och följa upp verksamheten.

Myndighetens styrning utgår från en målstruktur som består av en riktning samt effektmål i toppen av strukturen, därunder deleffektmål, se figur 2 nedan. Myndighetens verksamhetsplan, som omfattar all verksamhet på myndigheten, innehåller GD-uppdrag med tillhörande prestationer. Se avsnittet nedan om styrlogik. Inför att verksamhetsplanen beslutas görs även ett systematiskt arbete med att identifiera, värdera och hantera risker i verksamheten. Riskanalysen omfattar hela verksamhetsplanen. På detta sätt fångas risker upp inom ramen för planerings- och uppföljningsprocessen. Det handlar om risker som innebär att inte klara uppgifter enligt instruktionen eller annan lag eller förordning. I samtliga riskanalyser beaktas särskilt om den aktuella verksamheten riskerar att utsättas för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri eller andra oegentligheter enligt 2 § förordningen om intern styrning och kontroll.

Samtliga uppkomna risker dokumenteras, inklusive de som fått låga riskvärden och därmed inte kräver åtgärder. Myndigheten har under året inte identifierat några väsentliga risker.

Tre gånger per år följs myndighetens leveranser av GD-uppdrag, prestationer, risker och riskåtgärder upp. Uppföljningen är avvikelseorienterad, där större avvikelser eskaleras till generaldirektören som beslutar om eventuella ändringar av och/eller tillägg till verksamhetsplanen. En strategisk uppföljning av myndighetens effektmål och kommande strategiska inriktning görs av ledningsgruppen inför årsredovisningen.

Risker som fångas upp i riskanalyser som genomförs i andra sammanhang i verksamheten eskaleras också till generaldirektören inom ramen för den löpande planeringen och uppföljningen. Även åtgärder som utformats utifrån rekommendationer från internrevisionens granskningar under året följs upp i samband med delårsuppföljningen tre gånger per år.

Internrevisionen har under året arbetat enligt den revisionsplan som generaldirektören beslutat om. Internrevisionen har granskat myndighetens förebyggande arbete mot oegentligheter. Denna granskning är vid årsredovisningens framtagande ännu inte redovisad. Internrevisionen har också haft rådgivningsuppdrag om beredskapsarbete, om styrning och planering av resurser samt om tidredovisning. Ledningen tar del av internrevisionens granskning och rådgivning samt tar vid behov fram åtgärder. Dessa åtgärder ingår i den slutliga internrevisionsrapporten och hanteras i en samlad åtgärdsplan.

Under året har den interna styrningen och kontrollen stärkts bland annat genom en översyn av myndighetens arbetsordning för att göra det enklare att förstå och tolka myndighetens verksamhet och uppdrag. Myndighetens struktur för styrdokument har setts över och ett systemstöd för bättre versionshantering och tydligare ägarskap är under implementering. Parallellt med detta stärks planerings- och uppföljningsprocessen genom en förändrad tidsredovisning som på ett tydligare sätt ska följa upp prestationerna i myndighetens verksamhetsplan. Under året har arbete gjorts för att ändra tidkoder för att ge en tydligare bild av arbetsuppgifternas tidsåtgång, vilket ger möjlighet till bättre styrning och uppföljning av resurserna på myndigheten. Detta implementeras 2026.

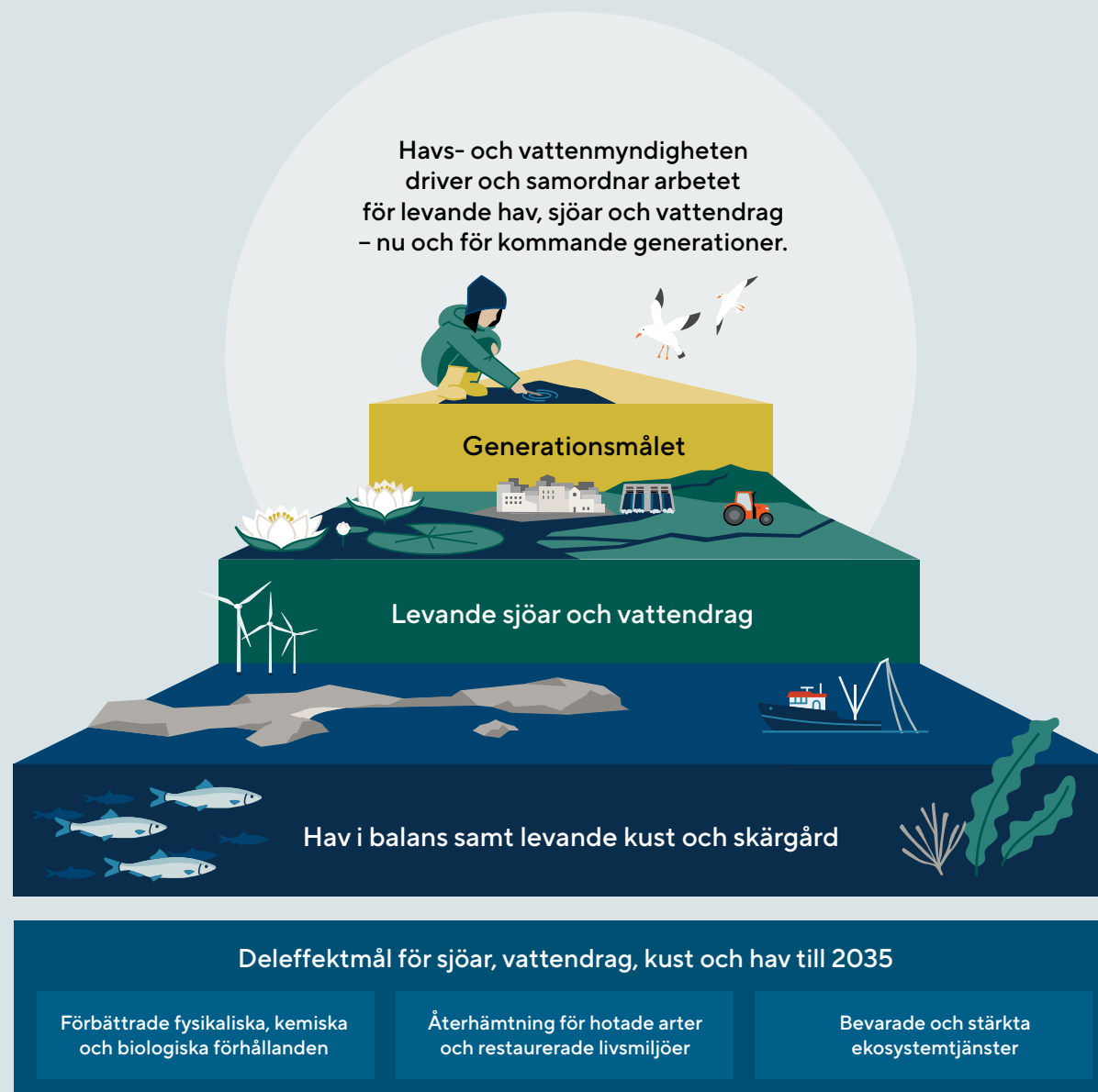
HaV arbetar förebyggande mot korruption genom en policy för att undvika intressekonflikter samt en obligatorisk utbildning om den statliga värdegrunden som alla medarbetare gått under 2025. I myndighetens delårsuppföljningar ingår det att följa upp beteenden som omfattas av begreppet korruption, otillbörlig påverkan, jäv, partiskhet, otillåten bisyssla. Till stor del har myndigheten stävjat den här typen av beteenden genom regelbunden uppföljning och utbildning. Korruption fångas även upp genom myndighetens upphandlings- och bidragsprocess som är väl strukturerad och hanterad med stöd av myndighetens jurister och ekonomer. Inom den internationella bidragsverksamheten finns det en särskild policy för att stävja korruption i relation till internationella organisationer och andra länder.

Myndigheten har även en visselblåsarfunktion för interna och externa ärenden där enskilda kan anmäla missförhållanden inom myndighetens verksamhet i enlighet med lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Myndighetens styrlogik

Havs- och vattenmyndighetens styrlogik beskriver hur mål, planering och uppföljning hänger samman för att myndigheten ska röra sig i önskad riktning. Den är utformad för att säkerställa att alla insatser bidrar till HaV:s riktning:

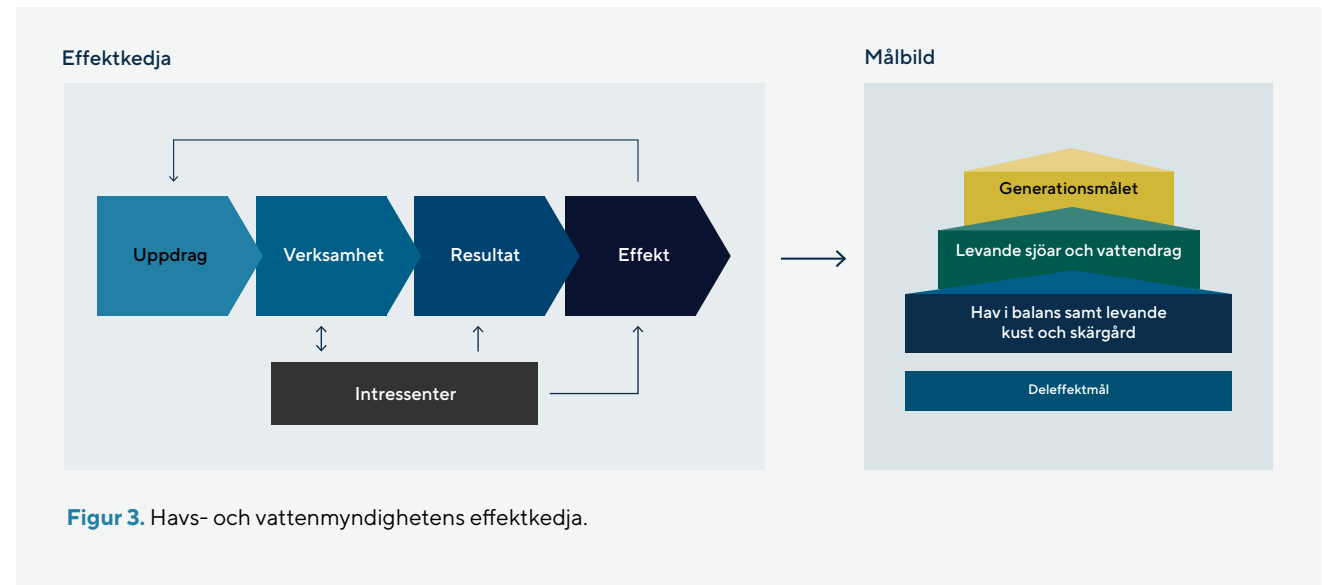

Figur 2. Havs- och vattenmyndighetens riktning och mål.

Myndighetens mål beskrivs i en målstruktur bestående av riktning, effektmål och deleffektmål, se figur 2. Myndigheten har tre effektmål som är baserade på miljömålssystemets Generationsmål samt två av miljökvalitetsmålen: Hav i balans samt levande kust och skärgård och Levande sjöar och vattendrag. Effektmålen har brutits ned till deleffektmål, som tydliggör och fokuserar myndighetens arbete. Deleffektmålen är Förbättrade fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden, Återhämtning för hotade arter och restaurerade livsmiljöer samt Bevarade och stärkta ekosystemtjänster. Effektmålen och deleffektmålen har olika tidsperspektiv, där effektmålen är långsiktiga medan deleffektmålen sträcker sig till 2035. Utöver effektmålen kompletteras målstrukturen av det förvaltningspolitiska målet. Det används för att styra hur HaV genomför arbetet och säkerställa att myndighetens verksamhet bedrivs på ett rättssäkert, effektivt och transparent sätt, med hög kvalitet och god service.

För att visa hur myndighetens arbete ska bidra till uppfyllelsen av effektmålen används en effektkedja. Den illustrerar det antagna sambandet mellan myndighetens uppdrag, verksamhet, resultat, effekt, myndighetens mål och riktning, samt intressenter. Se figur 3.

Myndighetens uppdrag omfattar uppdragsgivarens styrning som, utöver vad som följer av myndighetens instruktion och annan lagstiftning, framgår av riksdagens beslutade budget och regleringsbrev. Verksamhet innefattar allt arbete som myndigheten genomför. Verksamheten förväntas leda till olika resultat vilka är de direkta leveranserna av verksamheten, exempelvis tillsyn och kontroll, miljödata och

Figur 3. Havs- och vattenmyndighetens effektkedja.

andra kunskapsunderlag, redovisningar av regeringsuppdrag, yttranden, föreskrifter, vägledningar, beslut om finansiering eller genomförda projekt. Effekten beskriver de långsiktiga förändringar i miljön eller samhället som uppstår till följd av resultaten. Myndighetens mål och strategiska riktning styr prioriteringar och säkerställer att verksamheten leder mot effektmålen. Analysen av hur verksamheten bidrar till måluppfyllelsen utgör därefter underlag för nästa års planering.

HaV arbetar tillsammans med och genom uppdrag och stöd till andra aktörer som exempelvis genomför åtgärder i miljön, bidrar med kunskapsunderlag eller agerar utifrån HaVs stöd och styrning. Dessa aktörer

kallas i effektkedjan intressenter. Intressenter kan till exempel vara andra myndigheter, organisationer eller företag. Intressenterna har olika funktioner beroende på deras roll i samhället och var i effektkedjan som de är involverade. I verksamhetsdelen samverkar HaV med intressenter som bland annat bidrar till verksamheten med kunskapsunderlag. I resultatdelen styrs intressenterna genom exempelvis föreskrifter, bidragsbeslut eller rådgivning. Slutligen, i effektdelen, bidrar intressenternas faktiska arbete till förändringar i miljön och till att uppfylla HaV:s effektmål.

Myndighetens verksamhet beskrivs i verksamhetsplanen som GD-uppdrag och prestationer. Prestationerna utgör de leveranser och aktiviteter som ska genomföras under året.

Resultatredovisning

Effekter av myndighetens arbete

Effekterna av myndighetens arbete analyseras utifrån HaV:s tre deleffekt mål:

- › förbättrade fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden
- › återhämtning för hotade arter och restaurerade livsmiljöer
- › bevarade och stärkta ekosystemtjänster.

Effektanalysen bygger på årets resultat, som redovisas i avsnittet resultat nedan, utfallsdata från det svenska miljömålssystemet samt andra relevanta uppföljningar och rapporter. Analysen är ett underlag för att bedöma i vilken

utsträckning myndighetens insatser har bidragit till utvecklingen mot de tre deleffekt målen samt att ge underlag för en samlad bedömning av verksamhetens effekter. För en fullständig beskrivning av miljöns tillstånd hänvisas till den årliga uppföljningen av miljömålen, den senaste fördjupade utvärderingen av miljömålen och aktuella bedömningar av miljöns tillstånd inom olika EU-direktiv, exempelvis den senaste rapporteringen inom Art- och habitatdirektivet samt bedömningen av havsmiljöns tillstånd enligt havsmiljöförordningen.

EFFEKTER

Förbättrade fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden

Minskad belastning av näringsämnen

Enligt den senaste bedömningen av miljöstatus inom ramen för havsmiljöförordningen nås inte god miljöstatus för övergödning i något utsjöområde, med undantag för Skagerrak. Vattenförvaltningen bedömer att de flesta kustvattenförekomster inte heller uppnår en god näringsstatus. Merparten av kustområdena är fortsatt övergödda. En historiskt alltför hög tillförsel av näringsämnen har lagrats och fortsätter påverka havsmiljön negativt, framför allt i Östersjön. Enligt den årliga uppföljningen av miljömålet Ingen övergödning 2025 har tillförseln av kväve och fosfor till Östersjön som helhet minskat med ungefär en tredjedel för kväve och halverats för fosfor sedan den var som högst på 80-talet. Trots detta har tillståndet i havet inte förbättrats. Att halterna av näringsämnen i vattnet inte har minskat beror delvis på att näringsämnen som lagrats i botten sedimenten frigörs och återförs till vattnet, så kallad internbelastning. År 2022 var utbredningen av syrefattiga och syrefria bottenar i Östersjön den största sedan mätningarna började 1960. Under de senaste åren har även blomningarna av cyanobakterier varit omfattande.

Under 2025 har flera regionala och lokala åtgärder genomförts för att minska övergödning med stöd av Havs- och vattenmiljöanslaget (anslag 1:11). Inom

ramen för LOVA, lokala vattenvårdsprojekt, har man till exempel lagt fast fosfor, tagit bort näringsrikt sediment, restaurerat våtmarker och vårdat marina bottenar i kustzonen. Ett annat exempel är pilotprojektet i Motala ström, där deltagande myndigheter tagit fram gemensamma handlingsplaner med tydliga åtgärder och testat nya metoder för att minska kväve- och fosfortillförseln med helhetsperspektiv från källa till hav. Myndighetens bedömning är att dessa åtgärder har inneburit en minskning av näringsämnen till sjöar, vattendrag och kust och hav även om det är svårt att kvantifiera dessa värden genom miljöövervakning. Vissa åtgärder kommer att ge effekt på längre sikt och andra kommer att dämpa en ökad belastning exempelvis på de marina ekosystemen. En ytterligare effekt är att insikter och lärdomar från detta projekt kommer att kunna användas när samförvaltningsformer etableras i andra områden.

Förutom finansiering av fysiska åtgärder har HaV utvecklat metoder för att identifiera de största föroreningskällorna, så kallade hotspots. Det gör det möjligt att rikta insatser till de områden där de ger störst miljönytta. Myndigheten har samordnat åtgärder med andra svenska myndigheter och deltagit i internationellt samarbete via Helcom (Helsingforskonventionen) och Ospar (konventionen för skydd av marin miljö i Nordostatlanten). Genom

detta arbete stärks både nationella och internationella insatser för att minska näringsbelastningen i Östersjön och Nordostatlanten. Myndighetens insatser bedöms ha bidragit till minskad spridning av näringsämnen och förbättrad vattenkvalitet på lokal och regional nivå. Modelleringsstudier visar att utan dessa typer av åtgärder hade kvävehalterna varit dubbelt så höga och fosforhalterna nästan 60 procent högre än idag, utbredningen av syrefria bottnar över 80 procent större och algbloomningarna mer omfattande. Effekterna på nationell nivå syns däremot inte tydligt ännu. Detta kan förklaras av långsam responstid i systemet, interna belastningar från bottensediment samt påverkan från utsläpp i andra länder.

På längre sikt, fram till 2050, visar modeller att de minskade utsläppen av kväve och fosfor kan leda till minskade algbloomningar och mindre utbredning av syrefria bottnar. Pilotprojekt och samförvaltningsformer skapar dessutom förutsättningar för fortsatt effektivisering, ökad delaktighet och långsiktiga effekter.

Årets insatser bygger vidare på tidigare arbete med att minska övergödningen. Även om förbättringar på nationell nivå ännu inte syns i miljöövervakningen, stärker de genomförda åtgärderna förutsättningarna för framtida förbättringar. Pilotprojekt och utveckling av nya metoder ger ökad kunskap och erfarenhet, vilket kan bidra till mer riktade och effektiva åtgärder framöver.

Eftersom tillståndet hade varit sämre utan de genomförda åtgärderna bedöms myndigheternas insatser för minskad belastning från övergödning sammanlagt ha gett effekt. Åtgärdsarbetet och en ökad etablering av samförvaltningsformer som delåtgärdsprogram och pilotområden förväntas ge ytterligare effekter längre fram.

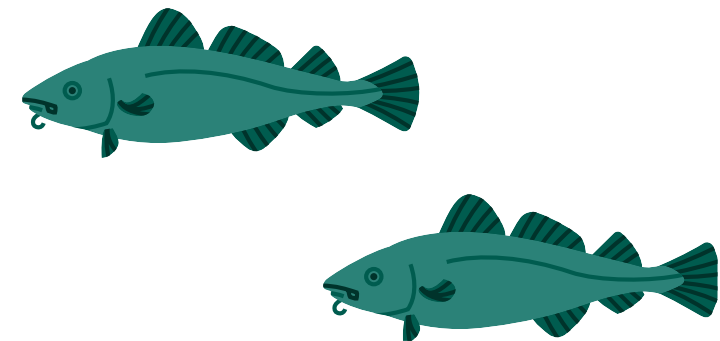
Minskad belastning av plastföroreningar

Enligt miljömålsuppföljningen är skräp, främst plast, fortfarande ett problem i den marina miljön. I Västerhavet har mängden skräp på stränder ökat med cirka 35 föremål per 100 meter och år sedan 2012. Det kommer till stor del från internationella källor via havsströmmar, som för med sig skräp från hela Nordsjön till den svenska västkusten. I Östersjön har nivåerna varierat något mellan åren men visar ingen tydlig långsiktig förändring. En nedgång har observerats på stadsnära stränder sedan 2021, vilket visar att lokala insatser och ökad medvetenhet kan ge effekt, men understryker också behovet av regionalt och internationellt samarbete för att hantera den gränsöverskridande nedskräpningen.

Myndigheten har arbetat med att både minska mängden förlorade fiskeredskap och övergivna eller

uttjänta fritidsbåtar i havsmiljön, vilket i sin tur minskar mängderna av både makro- och mikroplast och påverkan på fiskbestånd och andra marina organismer. Internationellt har HaV bland annat deltagit i Ospars arbete, till exempel med beslutet som antogs vid ministermötet 2025 om att fasa ut oskyddad cellplast i bojar och pontoner. Beslutet väntas minska tillförseln av plastskräp till Västerhavet och Nordostatlanten.

Sammantaget är myndighetens bedömning att åtgärderna har bidragit till minskad belastning av plastföroreningar på lokal och regional nivå, exempelvis på stadsnära stränder och i områden där bärgning av fiskeredskap genomförts. På längre sikt förväntas effekterna förstärkas genom internationella insatser, som minskad tillförsel av plast via frigolit, och genom fortsatt arbete med att förebygga förlorade redskap och uttjänta fritidsbåtar. Kombinationen av lokala, nationella och internationella insatser är viktig för att minska plastföroreningar i hela Östersjön och Nordostatlanten.

Minskad belastning av miljögifter

Uppföljning av miljögifter i sill och strömming visar att halterna av många klassiska miljögifter, som PCB och DDE, har minskat över tid. Det gäller särskilt i Västerhavet där nivåerna sedan omkring år 2000 ligger under gränsen för hög miljörisk. I Östersjön ligger halterna fortfarande nära riskgränsen vid flera provtagningsstationer, vilket indikerar att miljögifterna fortfarande kan påverka marina organismer negativt. Belastningen av miljögifter till sjöar och vattendrag har minskat, bland annat tack vare kemikalielagstiftning och regleringar i tillstånd av miljöfarlig verksamhet.

Det finns dock ett antal förorenade områden som påverkar yt- och grundvatten. Detta som ett resultat av tidigare oreglerade miljöfarliga verksamheter. Åtgärder för att minska denna typ av belastning sker genom kemikalielagstiftningen, tillståndsprövningar samt sanering av förorenade områden.

Effekten av försurningen i kombination med tidigare dikningar i skog och jordbruk innebär ökad belastning av tungmetaller, inte minst kvicksilver. Även nya kemikalier, som PFAS, bromerade flamskyddsmedel och mikroplastrelaterade ämnen, upptäcks alltmer i vattenmiljöerna. De kan bioackumuleras och påverka ekosystemet, vilket gör det viktigt med övervakning och internationellt samarbete som syftar till att skapa en ännu effektivare reglering.

Under 2025 har HaV, tillsammans med Oskar-kommissionen, bidragit till införandet av förbud mot utsläpp av skrubbevatten i inre vatten och hamnar inom Oskar-området. Från den 1 juli 2025 förbjöd Sverige, tillsammans med bland annat Danmark och Finland, utsläpp från öppna skrubbrar i sjöterritoriet. Från 2027 omfattar förbudet alla öppna skrubbrar och från 2029 även stängda skrubbrar. Detta väntas minska tillförseln av farliga ämnen som tungmetaller, PAH:er och syraföroreningar i de marina ekosystemen.

Uppdateringen av myndighetens föreskrifter om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön innebär en tydligare definition av god miljöstatus. Ökad tydlighet ska underlätta tillämpningen av miljö kvalitetsnormerna i provningar, fysisk planering och i åtgärdsprogram, vilket i förlängningen förväntas bidra till att normerna och god miljöstatus kan nås.

HaV har under året deltagit i flera provningar av miljö tillstånd, bland annat i fråga om utsläpp till yt- och grundvatten från miljöfarliga verksamheter. Myndigheten har framfört yrkanden om villkor och krav på bästa möjliga teknik, som i flera fall har bedömts som rimliga av domstol och lagts till i tillstånden. Dessa insatser har bidragit till att begränsa utsläpp av miljöfarliga ämnen.

Inom ramen för LOVA, lokala vattenvårdsprojekt, görs åtgärder för att minska mängderna miljögifter.

Exempelvis saneras förorenade sediment, vilket minskar spridningen av tungmetaller och organiska miljögifter. Våtmarker restaureras för att bidra till naturlig rening av näringsämnen och kemikalier innan de når havet. Dessa insatser stärker både vattenkvalitet och skyddet av biologisk mångfald på lokal och regional nivå.

Uppföljningen visar att halterna av kända miljögifter, som PCB och DDE, har minskat över tid, vilket tyder på att tidigare åtgärder haft effekt. Samtidigt tillkommer nya kemikalier som kräver nya insatser. HaV:s insatser inom LOVA, nationella miljö kvalitetsnormer och internationella regleringar som skrubberförbud via Oskar, samverkar för att minska spridning av både gamla och nya miljögifter. Utan dessa åtgärder hade halterna sannolikt varit högre och påverkan på ekosystemet större. På lokal nivå har insatserna särskilt stor betydelse. Höga halter av miljögifter påverkar både vattenkvaliteten och den biologiska

mångfalden, vilket kan få omfattande konsekvenser för människor och ekosystem. Kombinationen av lokala, nationella och internationella åtgärder skapar förutsättningar för långsiktiga förbättringar i vattenmiljön och stärker möjligheten att uppnå god miljöstatus.

Även om antalet miljögifter som upptäcks och tillförs vattenmiljöerna ökar kontinuerligt, bedöms myndighetens arbete haft effekt och fortsätta ge effekt på längre sikt. Tydliga föreskrifter och deltagandet i miljöprövningar ger ofta en snabb effekt i form av minskade belastningar från nya eller ändrade verksamheter.

Ökad konnektivitet i vattendrag

Bristande konnektivitet i sjöar, vattendrag och i kusten innebär att vattenmiljöer inte hänger ihop så att vattenlevande organismer kan röra sig fritt, eller för vatten och ämnen att flöda naturligt. Det kan orsakas av bland annat fysiska barriärer, förändrat djup och bottensubstrat, solexponering och hydrauliska förändringar på grund av vattenreglering. Bristande konnektivitet kan påverka fiskvandring, spridning av växter och djur, samt ekosystemens funktion och biologiska mångfald. Idag finns närmare 15 000 artificiella vandringshinder kartlagda i vattendrag, men det bedöms endast vara en bråkdel av det totala antalet. Studier av vägövergångar visar att mellan 30 och 60 procent utgör vandringshinder idag. Även i kustmiljöer finns ett stort antal barriärer i form av pirar, bryggor och muddringar, och antalet barriärer tycks öka snabbare än det antal som åtgärdas. Enligt uppföljningen av miljömålet Levande sjöar och vattendrag har det genomförts mellan 100 och 150 åtgärder vid vattendrag per år sedan 2012.

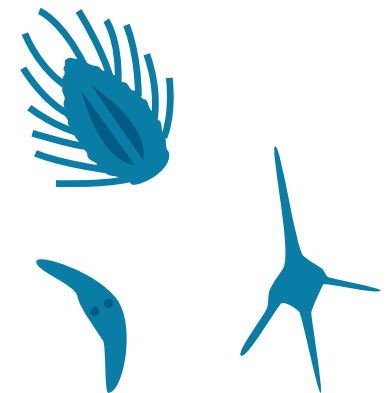
Antalet åtgärder som förbättrar konnektiviteten i avrinningsområden och kust har ökat, bland annat genom finansiering av restaureringsprojekt där fler vandringshinder tas bort. Till skillnad från restaurering av livsmiljöer ger åtgärden att ta bort vandringshinder ofta en snabb respons, framförallt för fiskarter. I flera fall har långväga vandrande fiskarter återvänt relativt snabbt efter genomförda åtgärder. Även om antalet vandringshinder i Sverige är mycket stort, är varje enskild åtgärd viktig eftersom det öppnar stora delar av avrinningsområden för fungerande konnektivitet.

Restaureringsåtgärder som Life-projekten i Stockhån och Råån eller insatser genom lokala vattenvårdsprojekt LOVA har visat goda resultat. Exempelvis har laxen snabbt återvänt uppströms och i ett annat område har nya strömvattenhabitat för öring skapats.

Myndigheten har också bidragit till att fler fauna-passager har skapats genom den nationella planen för moderna miljövillkor (NAP), genom att delta i miljöprövningar samt att ge vägledning till länsstyrelserna. Antalet frivilliga åtgärder för konnektivitet har också ökat inom vattenkraftsbranschen.

Åtgärderna visar att avvecklingen av vandringshinder ofta ger en snabb respons i miljön, samtidigt som det går att hitta bra kompromisser med andra intressen, som kulturmiljö. Det kunskapsunderlag om vattenkraftens påverkan på ekosystem och arter, som tas fram inom ramen för ett regeringsuppdrag under året, förväntas ge ytterligare stöd till det fortsatta arbetet med möjliga lösningar för fiskpassager.

Myndighetens bedömning är att arbetet med att återställa konnektivitet har bidragit till att motverka en negativ utveckling där allt fler vandringshinder tillkommer, framförallt i vattendrag och i kusten.

EFFEKTER

Återhämtning för hotade arter och restaurerade livsmiljöer

Enligt den senaste rapporteringen inom Art- och habitatdirektivet bedöms endast omkring 40 procent av de rapporterade arterna (terrestra och akvatiska, totalt 174 stycken) och 20 procent av livsmiljötyperna (totalt 89 stycken) ha gynnsam bevarandestatus i alla regioner där de förekommer i Sverige. I många fall går utvecklingen i en negativ riktning. Enligt den senaste årliga uppföljningen av Sveriges miljömål ökar antalet rödlistade arter i havsmiljön, samtidigt som främmande eller invasiva arter innebär ett växande problem i både havs- och sötvattenmiljöer. Att skydda natur i form av nationalparker, naturreservat eller Natura 2000-områden är ett viktigt verktyg för att långsiktigt bevara biologisk mångfald och ekosystemtjänster i dessa miljöer. Myndigheten har sammanställt status för skyddet av akvatiska områden som del av ett regeringsuppdrag. Redovisningen visar att skyddet av Sveriges vattenmiljöer ökar, samtidigt som målet om minst 30 procent skydd sannolikt inte kommer att nås år 2030. Sverige hade 2024 skyddat knappt 15 procent av havet och 27 procent av inlandsvattnen.

Under 2025 har HaV genomfört flera insatser som direkt kopplas till att bromsa negativa trender och främja långsiktig bevarandestatus. Myndigheten har arbetat med att begränsa effekterna av främmande arter och uppdaterat åtgärdsprogram och bevarandeplaner, särskilt för Natura 2000-områden. Genom

att inventera arter och populationer samt arbetet med Sveriges första nationella restaureringsplan har HaV lagt grunden för att återställa vattenmiljöer på lång sikt. Ett exempel på HaV:s arbete med hotade arter är flodpärlmusslor, där stöd till utplantering och tillförsel av mussellarver på öringars gälar redan har förbättrat föryngringen och stärker artens långsiktiga överlevnad. Ett annat exempel är i Öreälven där restaureringsåtgärder redan förbättrat lek- och livsmiljöer för lax, flodpärlmussla och mikroskapania, med förväntade långsiktiga positiva effekter även för fisk och utter.

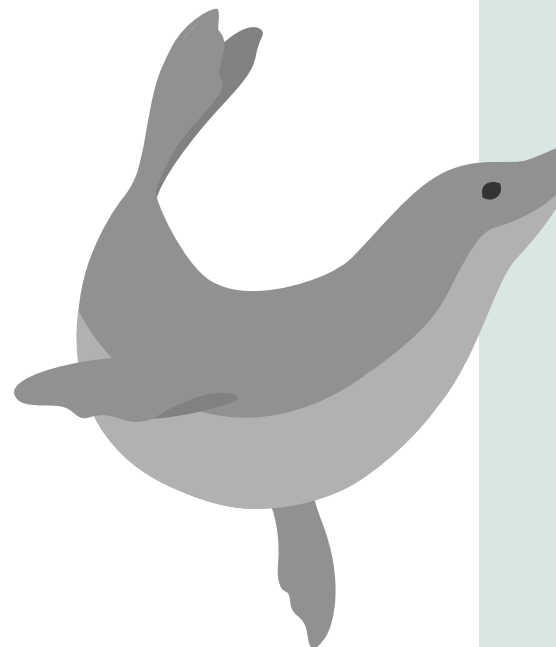
Myndigheten beslutade under 2025 om flera nya fiskeregler efter hållbarhetsbedömningar, exempelvis en övre gräns för det maximala upptaget av siklöja i Bottenviken under en säsong, ett förbud mot riktat fiske efter arten sjurygg i samtliga svenska havs-områden, och en totalfredning för harr i Vättern. De förväntade effekterna är att säkra långsiktigt hållbart fiske samt skydda hotade bestånd, utifrån försiktighetsprincipen och biologisk rådgivning.

Genom HaV:s arbete med sjöövervakning har regelefterlevnaden förbättrats i områden med särskild fiskereglering. En förbättrad regelefterlevnad bidrar till att fisk- och skaldjursbestånd kan nyttjas på ett hållbart sätt och att fisket inte, på ett otillåtet sätt, skadar andra delar av det marina ekosystemet.

Myndighetens insatser har också bidragit till den fortsatta positiva utvecklingen av skyddade områden, exempelvis genom kunskapsstöd inför inrättandet av Nämdö nationalpark som invigdes under 2025. Arbetet med fortsatt kunskapsstöd genom kartering inför införandet av nya skyddade områden förväntas även att ge effekt längre fram.

Myndighetens deltagande i prövningar av framförallt vattenverksamheter, har bidragit till att stärka populationer av hotade arter. Genomförande av nationella planen för moderna miljövillkor inom vattenkraften (NAP) kommer att få stor betydelse för flera av de hotade arterna i sjöar och vattendrag eftersom de flesta vattenkraftverk innebär ett vandringshinder idag. Myndigheten har deltagit i prövningar för miljötillstånd för att säkerställa att skyddsåtgärder vidtas.

Sammantaget bedöms effekten av myndighetens arbete både ha bidragit till att dämpa en negativ utveckling för hotade arter, men också förbättrat förutsättningarna för att dessa arter ska uppnå en gynnsam bevarandestatus. Ökad restaurering innebär att fler livsmiljöer uppnår ett gott tillstånd, även om mycket arbete kvarstår.

EFFEKTER

Bevarade och stärkta ekosystemtjänster

Vid bedömningen av havsmiljöns tillstånd, som görs vart sjätte år, analyseras även de ekosystemtjänster som är kopplade till en marina miljö. Den senaste bedömningen, publicerades av HaV 2024 och visar att havsmiljön fortfarande inte uppnår god status. Detta begränsar funktionerna hos de marina ekosystemtjänsterna. Det har inte skett någon förändring sedan tidigare bedömning (2012–2018). Trots långsiktig minskad tillförsel av näringsämnen är merparten av kustområdena, med undantag för norra Bottenhavet och norra Bottenviken, samt utsjöområdena utom Skagerrak, fortfarande övergödda. Detta påverkar ett stort antal ekosystemtjänster. En märkbar förbättring kan inte förväntas inom en sexårig förvaltningscykel, fulla effekter av åtgärderna kan ta flera decennier att se.

Trots den negativa utvecklingen av många fiskbestånd på nationell nivå bedömer myndigheten att de insatser som gjorts har haft positiva effekter. Riskbaserad fiskerikontroll, som administrativa kontroller och inspektioner i fält, bidrar till att säkerställa och validera uppgifter som fisket och andra aktörer ska rapportera. Rapporteringen ska bland annat säkerställa en korrekt kvotavräkning samt att reglerna följs. Under 2025 har myndigheten drivit på arbetet för friskare hav, både i Sverige och internationellt genom Helcom och Ospar, samarbetat tätare med

andra svenska myndigheter i gemensamma uppdrag om havsmiljön och stöttat regeringen i EU-frågor, inte minst inom den gemensamma fiskeripolitiken. För att bevara och stärka ekosystemtjänster har HaV föreslagit nya skyddade områden i Östersjön, Öresund och Kattegatt. Syftet är att rädda rev, tumlare och sjöfåglar samt minska risken att fel arter fastnar i näten.

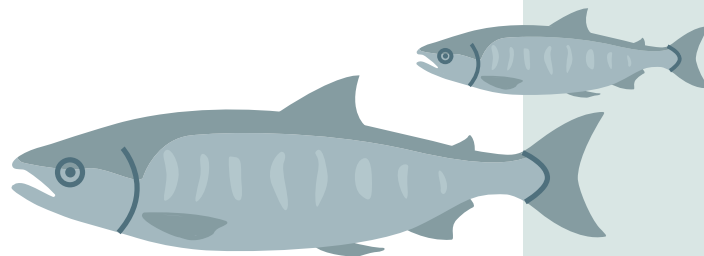
Den riskbaserade fiskerikontrollen, tillsammans med fiskereglering och arbetet med marina skyddade områden, bedöms leda till ett mer hållbart nyttjande.

Myndigheten har bidragit till att ekosystemtjänster i de flesta sjöar och vattendrag har kunnat bevaras, till exempel genom finansiering av restaurering och kalkning i försurade miljöer. Ett exempel på bevarade och i vissa fall stärka ekosystemtjänster i sjöar, vattendrag och kust är stärkta fiskbestånd. Ett annat exempel är ökad naturlig retention som kan bidra till samhällets klimatanpassning genom att minska risken för översvämningar. I kusten innebär restaurering av ålgräsängar en ytterligare positiv effekt för klimatanpassningen genom att vågerosionen på kustlinjen dämpas. Myndigheten har även bidragit med flera vägledning inom området som kommer att ge effekt under kommande år.

Samtidigt som myndighetens insatser bedöms ha bidragit till positiva effekter i de flesta sjöar och

vattendragen observeras försämringar i ekosystemens tillstånd i de stora sjöarna, vilket troligen beror på klimatförändringarna. Vänds inte denna utveckling kommer effekterna av åtgärder att urholkas.

Enligt den senaste årliga uppföljningen av miljökvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård har andelen fisk- och skaldjursbestånd minskat till 40 procent år 2024. Många av dessa bestånd nyttjas av flera länder och förvaltas inom den gemensamma fiskeripolitiken. De kumulativa effekterna av övergödning, miljöfarliga ämnen, uttag av arter samt klimatförändringar påverkar förutsättningarna för flertalet av de kommersiellt nyttjade bestånden. Även om åtgärder görs för att minska övergödningen och utsläpp av miljöfarliga ämnen, så motverkas dessa positiva effekter av klimatförändringarna.

Resultat av myndighetens arbete

För att på ett pedagogiskt sätt presentera resultaten i årsredovisningen delas de 29 GD-uppdragen in i olika resultatområden. Resultatområdena är inte styrande mål utan fungerar som en organisatorisk ram som gör det möjligt att visa hur prestationer och GD-uppdrag bidrar till myndighetens mål.

Resultatområdena är:

- › förutsättningsskapande arbete med åtgärder
- › externt stöd och vägledning
- › fiskerikontroll och överträdelsehantering inom fiskets område
- › föreskrifter, licenser och tillstånd
- › kunskapsförsörjning
- › internt stöd
- › arbetsmiljö.

RESULTAT

Förutsättningsskapande arbete med åtgärder

RESULTAT

Myndighetens förutsättningsskapande arbete med åtgärder syftar till att planera, samordna, stödja och stärka insatser som finansieras med havs- och vattenmiljöanslaget. Målet är att resurserna används effektivt och ger största möjliga effekt för havs- och vattenmiljön. Under 2025 var det planerat att myndigheten skulle:

- › Stärka den integrerade vattenresursförvaltningen genom ökad samverkan, tydligare helhetssyn i avrinnings- och kustområden samt fördjupade kunskapsunderlag.
- › Samordna och effektivisera fysiska åtgärder genom att ta fram kunskapsunderlag och nationella planer, samt tydligare styrning och prioritering av akvatisk restaurering, utveckling av metoder, finansiering och förslag till lagstiftning.
- › Kartlägga och förvalta arter, naturtyper och deras naturvärden, samt uppdatera metoder och vägledningar för akvatiskt och limniskt områdesskydd, för att främja områdesskydd och bevara naturvärden.
- › Utveckla en hållbar havsmiljöförvaltning genom att ta fram förslag till nya åtgärder i samverkan med berörda myndigheter, publicera en handbok för ekosystembaserad havsförvaltning samt planera genomförande och uppföljning av åtgärder.

- › Stärka hållbar havsmiljöförvaltning genom nya och uppdaterade åtgärdsinriktade miljökvalitetsnormer och genom samordnat arbete med havsmiljödirektivets åtgärdsprogram och havsmiljökonventionernas åtgärdsprogram för Östersjön (BSAP) samt för Nordostatlanten (NEAES).
- › Stödja praktiska miljöinsatser och långsiktig planering genom förstudier, finansiera bärgning av vrak och insatser för att förebygga och hantera förlorade fiskeredskap.

Myndighetens arbete med förutsättningsskapande åtgärdsarbete har överlag uppnått de förväntade resultaten och bidragit till en stärkt planering, samordning och prioritering av insatser för havs- och vattenmiljön. Några mindre avvikelser finns, ett exempel är förslaget på en ny förordning för fysiska åtgärder i akvatisk miljö som inte har färdigställts under året eftersom arbetet med den nationella restaureringsförordningen getts högre prioritet. Resultatet av restaureringsförordningen utgör dessutom en viktig grund för utformningen av förordningen för fysiska åtgärder.

Nedan beskrivs några av de uppnådda resultaten mer i detalj.

Stärkt åtgärdsarbete och samordning

Myndigheten har fortsatt utveckla ett arbetssätt och en process som ska säkerställa att hela kedjan, från budgettilldelning till dess åtgärden är genomförd, där resultat och slutlig effekt, definieras och kan följas upp på ett effektivt sätt. För att stärka kunskap och kompetens inom åtgärdsarbetet håller en kunskapsportal, ett kompetenscenter samt manualer, utbildning och mötesplatser samt naturbaserade lösningar på att tas fram. Parallellt har metoder för uppföljning, utvärdering och kommunikation av resultat tagits fram. För att göra åtgärdsarbetet mer effektivt och samordnat har HaV tydliggjort roller och ansvar i processen, utvecklat metoder för samordnade åtgärdsplaner och lagt grunden för olika pilotprojekt med länsstyrelserna. Pilotprojekten ska testa nya arbetssätt och metoder, utvärdera projektens effekt och skapa erfarenheter som stärker planering, prioritering och samordning på lokal, regional och nationell nivå.

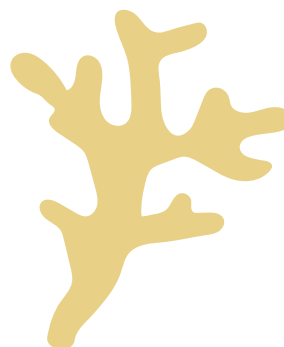
Regeringsuppdraget om att vägleda länsstyrelser i att fram delåtgärdsprogram för en effektiv och ekosystembaserad vattenförvaltning har resulterat i en webbaserad vägledning som beskriver principer, arbetssätt och vägval för avrinningsområdesvisa delåtgärdsprogram. Vägledningen tydliggör vilka administrativa och fysiska åtgärder som behöver genomföras och hur de kan samordnas mellan aktörer. Den utgör ett viktigt underlag för prioritering av finansiering samt för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Nuvarande modell för åtgärdsfinansiering har också setts över, och förbättringar som gör den mer flexibel och effektiv undersöks. Myndigheten bedömer att vägledningen skapar bättre förutsättningar för en mer samordnad, målinriktad och effektiv vattenförvaltning och att den kommer att bidra till att miljökvalitetsnormerna kan uppnås i större utsträckning.

Marint områdesskydd

HaV arbetar, i linje med Kunming-Montreal-ramverket, för att nå målet om minst 30 procent skyddad natur till 2030 och bevara biologisk mångfald samt ekosystemtjänster. Under 2025 har myndigheten, tillsammans med SGU och länsstyrelserna, fortsatt karteringen av Bottniska viken och andra svårtillgängliga miljöer för att identifiera områden med höga naturvärden. Inom limnisk miljö har metoden Väva färdigställts för att prioritera värdefulla sjöar och vattendrag för skydd och restaurering.

Myndigheten har också kopplat regleringar och uppföljning till naturvärden, bland annat genom analys av 90 marina naturreservat längs ostkusten och utvärdering av naturreservatet Gräsö östra skärgård. Kartläggning av fysisk påverkan och data från grunda vikar och ålgräsängar har använts för att följa upp effekterna av det marina områdesskyddet.

Samarbete med länsstyrelserna har fortsatt genom handläggartreffar, workshops och digitala möten, vilket stärker den praktiska förvaltningen. Tillsammans utvecklar HaV och länsstyrelserna ett områdesskydd som både bidrar till 30-procentsmålet och ger konkreta förbättringar för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Myndighetens åtgärdsarbete genom andra

En stor del av de åtgärder som finansieras via havs- och vattenmiljöanslaget genomförs av andra aktörer, främst länsstyrelser och kommuner. Under 2025 fick länsstyrelserna cirka 670 miljoner kronor för åtgärdsarbete inom havs- och vattenmiljön. Medlen har bland annat använts till insatser för skydd av hotade arter, omprövning av vattenkraft enligt den nationella planen (NAP), åtgärder mot övergödning, marint områdesskydd, fiskevård, kalkning samt bekämpning av invasiva främmande arter. Medel har också använts till bland annat lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) samt EU-medfinansiering.

Myndigheten ser flera positiva resultat av de åtgärder som genomförts på lokal och regional nivå. Ett exempel är restaureringsprojektet i Öreälven, som hittills har åtgärdat vägtrummor, anlagt lekbottnar och restaurerat delar av vattendraget, samt genomfört en åtgärd i våtmark. Projektet har redan förbättrat lek- och livsmiljöer för lax, flodpärlmussla och mikroskapania, och åtgärderna förväntas på längre sikt ge ytterligare positiva effekter för både fisk och utter.

Ett annat exempel är arbetet inom åtgärdsprogrammet för hotade arter. Flodpärlmusslor kan bli mycket gamla, i Sverige mellan 100 och 250 år, men många populationer har bristande föryngning. Inom programmet arbetar länsstyrelserna med utplantering av odlade larver samt med olika metoder för att stödja flodpärlmusslans spridning. HaV har en viktig roll i att stödja och vägleda arbetet. De första resultaten visar att åtgärderna redan har förbättrat föryngningen och därmed stärker arternas möjligheter till långsiktig överlevnad.

Åtgärder mot invasiva främmande arter

Under 2025 har HaV finansierat åtgärder mot invasiva främmande arter via havs- och vattenmiljöanslaget. Finansieringen har bidragit till flera lyckade insatser. Sydfyrling upptäcktes i forskningsbassänger vid Högskolan i Halmstad 2023, och uppföljning under 2025 visade att arten nu är utrotad. Tidig upptäckt och snabb respons var nyckeln för att detta kunde ske och är både miljömässigt och ekonomiskt effektivt. Ett annat exempel är att solabborre i en lokal i Skåne har utrotats på kemisk väg och hittills har fem populationer utrotats i Sverige.

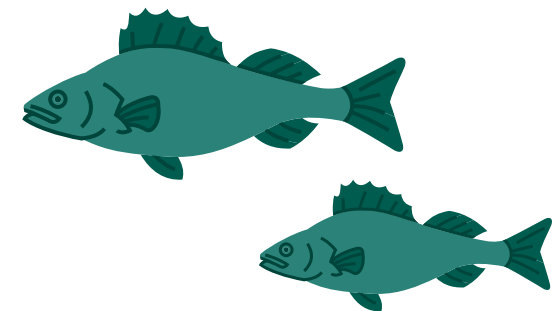
Myndigheten bedömer att dessa exempel visar på goda och kostnadseffektiva resultat. Framgången bygger på att länsstyrelserna har tillgång till expertis och att finansieringen av åtgärder är långsiktig förutsägbar, vilket är viktigt för att upprätthålla och utveckla effektiva insatser mot invasiva arter.

Lokala vattenvårdsprojekt

Inom ramen för lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) har länsstyrelser och lokala aktörer under året genomfört flera åtgärder som har bidragit till minskad spridning av näringsämnen och miljöfarliga ämnen samt förbättrat livsmiljöer och biologisk mångfald. Exempel på insatser är att lägga fast fosfor, ta bort näringsrikt sediment, anlägga och restaurera våtmarker, biotopkartering, återplantera ålgräs, biotopvård av kustbotten samt bärga förlorade fiskeredskap och åtgärder mot påväxt på båtskrov. HaV har bidragit genom att fördela medel, vägleda länsstyrelser samt stödja samordning och uppföljning av åtgärderna. Insatserna har tillsammans bidragit till att minska spridning av näringsämnen och föroreningar, förbättra vattenkvalitet samt stärka livsmiljöer och biologisk mångfald på lokal och regional nivå.

Ett annat exempel på LOVA-projekt är en kommun där en lokaliseringsutredning genomförts för åtgärder som minskar övergödning i ett prioriterat avrinningsområde. Utredningen har identifierat lämpliga platser för våtmarker och andra insatser samt legat till grund för dialog med markägare. Projektet har redan lett till minskad övergödning genom att en våtmark anlagts, och att flera andra mindre åtgärder har genomförts. Länsstyrelsen bedömer att projektet på längre sikt kommer att leda till ytterligare åtgärder mot övergödning i området.

Andra exempel är en länsövergripande våtmarksstrategi, kunskapssammanställningar för sjöar påverkade av övergödning samt kartläggning av särskilt förorenande ämnen i utvalda vattenförekomster. Insatserna har förbättrat planeringsunderlaget, stärkt prioriteringen av åtgärder och gett ökad precision i arbetet med att minska näringsbelastningen i vattenmiljön.

Medfinansiering till LIFE- och Interregprojekt

Under 2025 har myndighetens medfinansiering till LIFE- och Interregprojekt inneburit att nationella planer kunnat utökas med EU-finansiering och därigenom ge utrymme för fler åtgärder. Ett exempel är projektet Improve Aquatic Life, där över 500 åtgärder planeras från källa till hav i nio län i södra Sverige för att förbättra vattenmiljöer och skapa livskraftiga bestånd av hotade arter. Under året har ett antal åtgärder genomförts och tidigare insatser har visat konkreta resultat. Några exempel är:

- › I Pjältån, Östergötlands viktigaste havsöringvattendrag, har en 60 meter lång kulvert tagits bort. Elfiske visar nu höga tätheter av årsungar av öring på sträckan, något som saknats sedan kulverten anlades på 1950–60-talet.
- › I Råån i Skåne skapades fri passage förbi Görarpsdämnet under sommaren 2025, vilket gjort 30 km vattendrag tillgängligt för fiskar och andra vattenlevande organismer. Åtgärden är särskilt betydelsefull för svagsimmande arter som grönling, id, mört och nejönöga och har också skapat nya strömvattenhabitat för öring.
- › I Stockån, Halland, har Okome kvarn monterats ned, vilket gör det möjligt för lax och andra arter att vandra uppströms till lek- och uppväxtområden. Några veckor efter nedmonteringen hittades ung lax ovanför den tidigare dammen. Åtgärden förväntas även gynna den hotade flodpärlmusslan.

Myndigheten bedömer att de tidiga resultaten är positiva och att de effekter som hittills kan konstateras främst gäller förändringar i förekomst och vandringsmöjligheter för fiskarter. Åtgärderna relaterade till vandringshinder ger en snabb effekt på uppströms ekosystem som delvis utgör Natura 2000 områden. Genom att långväga vandrande arter når längre uppströms i avrinningsområdena kommer både hela ekosystemet att gynnas men också hotade arter som flodpärlmussla och havsnejönöga.

Stärka källa-till-hav ansatsen i praktiken: Pilot Motala Ström

Under 2025 startade HaV ett pilotprojekt för Motala ström i samarbete med Länsstyrelsen i Östergötland. Projektet ska stärka källa-till-hav ansatsen och tydliggöra vilka åtgärder som ska göras, var de ska genomföras och av vem, både i havs- och vattenmiljön.

Åtgärderna bygger på en gemensam bild av mål och behov från källa till kustvatten. Projektet har tagit fram underlag och identifierat hur målkonflikter mellan olika samhällsintressen, som miljömål, livsmedelsproduktion, klimatanpassning och energianvändning, kan hanteras. Pilotprojektet skapar förutsättningar för att kommande åtgärder kan genomföras mer målmedvetet och effektivt, med ökad miljönytta för både havs- och vattenmiljön.

Minska föroreningar från skrubbrar på fartyg

HaV har under flera år samarbetat med Transportstyrelsen för att minska utsläppen från fartygens rökgasreningssystem, så kallade skrubbrar. Under 2025 ledde myndigheten arbetsgruppen som tog fram beslutsunderlag inom Ospar. Vid ministermötet i juni fattade Ospar-kommissionen beslut om förbud mot utsläpp innanför de yttersta öarna och i hamnar inom Ospar-området, som sträcker sig från Norge till Portugal. Beslutet gäller öppna skrubbrar från den 1 juli 2027 och stängda skrubbrar från den 1 juli 2029. Ministermötet rekommenderade även ett utsläppsförbud i territorialhavet. Detta är första gången Ospar fattar beslut om åtgärder av denna typ som kan bidra till diskussioner inom FN:s sjöfartsorganisation (IMO) och EU. Åtgärderna minskar direkt belastningen på havsmiljön genom att farliga ämnen och partiklar inte släpps ut i havet.

Mindre frigolit i Nordostatlanten

HaV har även deltagit i Ospars arbete för att minska marint skräp. Vid ministermötet beslutades att fasa ut oskyddad cellplast i bojar och pontoner. Besluten ligger i linje med Sveriges arbete inför globala plastförhandlingar och kommer att minska mängden marint skräp i havsmiljön.

Samordning av det nationella genomförandet av BSAP och NEAES

Havs- och vattenmyndigheten har i uppdrag att samordna berörda svenska myndigheter i det nationella genomförandet, uppföljningen och rapporteringen av Helcoms aktionsplan för Östersjön (BSAP) och Ospars miljöstrategi för Nordostatlanten (NEAES). Detta ska göras utifrån det förslag till genomförandeplan som myndigheten i samarbete med andra myndigheter tagit fram. Samordningen har under året haft fokus på uppföljning, effekter samt rapportering. Under året rapporterades bland annat genomförande av nationella åtgärder i BSAP med en hög genomförandegrad. Myndigheten har tillsammans med Naturvårdsverket och Jordbruksverket även varit pådrivande i utvecklingen av kriterier för nya Helcom Hotspots, vilket är en lista över betydande föroreningskällor. Inom både Ospar och Helcom driver HaV genom SMHI utveckling av gemensam övergödningssmodellering. Detta har lett bland annat till att SMHI nu leder ett stort europeiskt samarbete som kommer att kartlägga och särskilja påverkan från övergödning och klimatförändring i både Nordsjön och Östersjön.

Åtterrappporteringskrav

Genomförande av vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa hur de har arbetat med genomförandet av de åtgärder som är riktade till myndigheten och beslutade inom ramen för vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022–2027 i syfte att bidra till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna nås.

HaV har under året fortsatt genomföra åtgärder enligt vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022–2027. Arbetet har integrerats i den ordinarie verksamheten och genomförts i samverkan med andra åtgärdsmyndigheter och kommuner. HaV har bland annat tagit fram ett utkast till tillsynsvägledning om vattenverksamhet och vattenuttag. Vägledningen syftar till att säkerställa att verksamheter bedrivs på ett sätt som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan uppnås genom att den kvantitativa och kvalitativa statusen för vattenförekomster med vattenuttag inte försämras. Arbeta har också genomförts för att uppdatera myndighetens information om vattenverksamheter samt ta fram vägledning om vattenkraft, vilket kan bidra till förenklad tillsyn av vattenverksamheter.

Arbetet har också fortsatt för ökad kunskap om effektivitet i användningen av LOVA-medel för minskad övergödning, inklusive uppdatering av vägledning om LOVA. För att fullt ut kunna följa åtgärdernas effektivitet behövs bättre system för planering och uppföljning av åtgärder. Fortsatt utvecklingsarbete pågår inom befintliga regeringsuppdrag kring vattenbalanser, vattenkraft och övergödning.

RESULTAT

Externt stöd och vägledning

RESULTAT

Myndighetens arbete med stöd och vägledning syftar till att bidra till en effektiv och hållbar förvaltning av havs- och vattenmiljön. Det förväntade resultatet av stöd och vägledning under 2025 var att:

- › Stärka deltagandet i miljöprovningar och effektivisera tillsynen genom aktiv medverkan, internutbildningar och vägledningsinsatser.
- › Ta fram riksintresseanspråk för yrkesfisket som ska vägleda miljöprovningar och kommunal planering, samt en sektorbeskrivning för friluftsliv.
- › Vägleda användningen av havet genom samordning med grannländer, utveckla ramverk för uppföljning av havsplaner och ta fram kriterier för att bedöma kumulativ påverkan vid havsbaserad vindkraft.

- › Främja hållbar fiskförvaltning genom kunskapsinsatser, nationella föreskrifter, tillsynsvägledning, samråd med intressenter samt nationellt genomförande och samordning av EU:s gemensamma fiskeripolitik.

- › Kartlägga och förvalta arter och naturtyper genom vägledning till länsstyrelser, ta fram naturvärdesbedömningar, delta i EU:s naturvårdsdirektivsarbete och ge expertstöd till regeringskansliet.

Arbetet har genomförts enligt plan och resultaten har bidragit till en bättre förvaltning av de akvatiska miljöerna. Framöver bedömer HaV att klimatförändringarna och den fortsatta övergödningssproblematiken kommer att kräva mer kraftfulla och samordnade förvaltningsåtgärder.

Nedan presenteras delar av resultaten i mer detalj.

Nya metoder och bedömningsgrunder för ålgräs

Myndigheten har under året tagit fram nya biologiska bedömningsgrunder och metoder för statusklassificering av vegetationsklädda bottnar i kusten. Två rapporter har publicerats som beskriver ålgräsets utbredning samt metoder för att bedöma dess ekologiska status. Metoderna fångar upp förändringar i livsmiljön orsakade av både övergödning och fysisk påverkan och ska underlätta för förvaltningsbeslut och riktade åtgärder. Tack vare arbetet med rapporterna, och finansiering, har ny övervakning kunnat utvecklas. Ålgräs har under året klassificerats i flera vattenförekomster under kvalitetsfaktorn makroalger och gömfröiga växter. Detta ger bättre underlag för förvaltningsbeslut och miljöprövning, minskar påverkan på känsliga områden och bidrar till förbättrad ekologisk status i kustnära ekosystem.

Badvattenförordningen

Under 2025 reviderade HaV vägledningen för EU-bad. Detta har gjort det möjligt för kommunerna att effektivisera sin provtagning och rapportering, något som visades genom minskad trafik i myndighetens kontaktkanaler för badvattenfrågor. Webbplatsen Badplatsen fungerade utan störningar och hade 100 procent tillgänglighet under badsäsongen. Sidan Badplatser och badvatten besöktes 1,6 miljoner gånger, ett nytt årsrekord som gör den till myndighetens mest besökta webbplats. Dessa insatser har stärkt informationen till kommuner och allmänhet och bidragit till ökat skydd för både hälsa och miljö.

Samordning av havsplanering i Sveriges närområde

Under 2025 har HaV drivit flera internationella samarbeten för samordnad havsplanering med våra grannländer. HaV höll samråd om de nya havsplanerna med grannländer och deltog i olika regionala forum för havsplanering, bland annat ett baltiskt möte i Gdańsk och ett nordiskt forum i Åbo. Syftet med mötena var att ta fram gemensamma principer och samarbetsformer för havsplanering. HaV bjöd även in danska myndigheter för erfarenhetsutbyte kring verktyget Symphony, som används för att bedöma kumulativa effekter i havsplaneringen och på så sätt stärka en ekosystembaserad förvaltning.

HaV leder arbetet med att revidera vägledningen för ekosystembaserad havsplanering för Östersjön inom havsplaneringsgruppen Helcom-Vasab. Vägledningen är nära beslut och förväntas tydliggöra, förbättra och harmonisera ekosystembaserad havsplanering bland Östersjöländer. HaV har också rollen som en av två ledare i arbetsspåret om bedömning av kumulativa miljöeffekter inom Nordsjösamarbetet, Greater North Sea Basin Initiative. Målet är en gemensam havsplanering ur ett havsbassängsperspektiv baserat på kunskap om mänskliga aktiviteter potentiella kumulativa effekter.

Samordning inom den gemensamma fiskeripolitiken

HaV samordnar genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP) för att säkerställa en hållbar förvaltning av fiskresurserna enligt fiskeripolitikens mål och principer. Under 2025 har myndigheten bidragit med flera leveranser, bland annat underlag kring fiskemöjligheter och bevarandeåtgärder för att främja långsiktig hållbarhet och minimera fiskets påverkan på ekosystemen.

Myndigheten har löpande analyserat och lämnat expertunderlag till Regeringskansliet för fiskbestånd och fiske i Östersjön, bland annat torsk, lax, skarpsill och sill/strömming, samt i Västerhavet, bland annat torsk, sill, räka och plattfiskar. Underlagen är baserade på Internationella havsforskningsrådet (ICES) vetenskapliga råd och EU-kommissionens förslag till fiskemöjligheter för 2026. I detta arbete ingår överläggningar mellan EU och Storbritannien, mellan EU och Norge, samt trilaterala möten mellan EU, Storbritannien och Norge om fiskemöjligheter. Myndigheten har också samrått med kuststater och regionala fiskeorganisationer, bland annat Nordostatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC). Myndighetens underlag har utgått från ekosystemansatsen. Generellt har en linje med försiktigt satta kvoter förespråkats utifrån expertbedömningar av vetenskapliga underlag. Myndigheten har även bidragit till gemensamma rekommendationer om fiskeregleringar i marina skyddade områden i enlighet med unionens miljölagstiftning samt med beaktande av EU:s biodiversitetsstrategi.

Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken har direkt berörda medlemsländer möjlighet att rekommendera EU-kommissionen om åtgärder för bevarande som grundas på bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivning och kunskap. Åtgärderna granskas och antas i form av direktverkande förordningar, förutsatt att de är förenliga med fiskeripolitikens generella mål och med målen för den aktuella bevarandeåtgärden. Medlemsländerna arbetar inom regionala grupper för EU:s geografiska områden. Sverige deltar i det regionala arbetet för Nordsjöområdet (Scheveningengruppen) och Östersjön (Baltfish). Under året har myndigheten lämnat förslag till fiskereglering som tagits vidare till EU-kommissionen. Förslagen innebär förbud mot fiske i fyra områden i Östersjön samt fiskereglering i ytterligare sex områden i Öresund och ett i Kattegatt för skydd av bland annat rev, tumlare och sjöfågel. Samtliga förslag har tagits fram efter samråd med berörda medlemsstater i EU. Effekterna av dessa regleringar förväntas bland annat bidra till en ökad biologisk mångfald genom minskad bifångst, skydd av rev samt en effektivare förvaltning i marina skyddade områden.

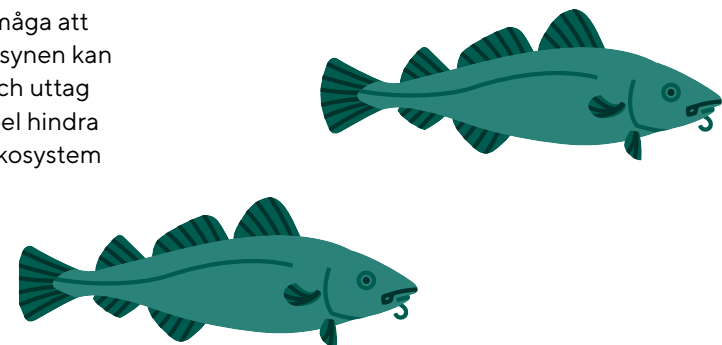
Tillsyn och tillsynsvägledning

Enligt miljötillsynsförordningen har HaV ansvar för tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser inom åtta olika områden, bland annat vattenverksamheter, invasiva vattenlevande arter och små avloppsanläggningar. Tillsynsvägledning ska stödja tillsynsmyndigheterna i deras arbete och främja en effektiv, rättssäker och enhetlig tillsyn. Tillsynsvägledningen sker löpande, i huvudsak genom skriftlig vägledning på myndighetens webbplats, men också genom handläggareträffar, telefonsamtal och e-post.

Under 2025 har tillsynsvägledningen varit fokuserad på genomförandet av sista året av den fyraåriga nationella strategin för miljöbalktillsyn. För att öka effektiviteten i tillsynen och ge den en högre hälso- och miljönytta har HaV inriktat arbetet på ett antal fokusområden:

- › Vattenanläggningar som är vandringshinder: Genom att utföra tillsyn på andra vattenanläggningar än anläggningar för vattenkraft kan miljönyttan av den omprövning som sker inom ramen för NAP (Nationell plan för omprövning av vattenkraft) öka. Fler fria vandringsvägar förväntas bland annat öka bestånden av fiskar som ål och lax som är beroende av att kunna vandra upp i vattendragen för att fortplanta sig.
- › Vattenuttag: Senare års situationer med brist på vatten i olika delar av Sverige har aktualiserat behovet av bättre kunskap om landets vattenuttag och vattenutsläpp. Tillsynsmyndigheten, länsstyrelserna, behöver göra relevanta prioriteringar för att tillsynen ska kunna bedrivas på ett samhälls-ekonomiskt rationellt sätt. Fokusområdet ska bland annat stärka länsstyrelsernas förmåga att prioritera mellan olika tillsynsobjekt. Tillsynen kan bidra till bättre balans mellan tillgång och uttag i ett avrinningsområde för att till exempel hindra brist på dricksvatten och skada på de ekosystem som är beroende av vattentillgången.

- › Små avlopp: Detta fokusområde handlar om att stötta kommunerna i att uppdatera sina register över små avloppsanläggningar. Kompletta register över alla små avloppsanläggningar i en kommun förväntas innebära att tillsynsmyndigheten får bättre förutsättningar för att arbeta riskbaserat. Det vill säga att tillsynen riktas mot de avloppsanläggningar som medför störst risk för negativ påverkan på hälsa och miljö.
- › Invasiva vattenlevande arter: I detta fokusområde har ett delmål varit att se till att tillsynen är riskbaserad, dvs att tillsynen planeras och genomförs på ett systematiskt sätt utifrån arten och platsen i prioriterade geografiska områden. Tillsynen kan bidra till minskad spridning av invasiva arter som annars kan tränga ut naturliga arter, med risk för skada på ekosystemet.

Prioriterade miljöprövningar

Miljöprövningar är ett viktigt och effektivt verktyg för att bland annat säkerställa balansen mellan att bibehålla ekosystemens förmåga att leverera ekosystemtjänster och samhällets behov att nyttja vattenresurser hållbart, eller påverka dessa på ett negativt sätt.

HaV deltar årligen, som remissinstans, i ett antal prövningar enligt miljöbalken, se tabell 1. Det är mål och ärenden som rör vattenverksamhet eller miljöfarlig verksamhet med utsläpp till vatten. Myndigheten prioriterar ärenden som är principiellt viktiga och som är betydelsefulla ur miljösynpunkt. Bland inkomna ärenden prioriteras främst de som gäller verksamheter eller åtgärder som innebär risk för negativ påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten- och havsmiljön, eller värdefulla vattenmiljöer med höga skyddsvärden. Skydd för arter och livsmiljöer, riksintresse för yrkesfiske och utsläpp av övergödande eller svärnedbrytbara toxiska ämnen är också angelägna områden. Under året har myndigheten riktat resurser till att svara på gruvremisser och delta i förhandlingar som rör gruvor.

Genom att delta i miljöprövningar, yttra sig och delta vid domstolsförhandlingar kan myndigheten ställa krav på verkningsfulla skyddsåtgärder. Mark- och miljödomstolarna hörsammar i många fall dessa krav vilket innebär att myndigheten bidrar till ökat skydd av havs- och vattenmiljön. Myndigheten har också bidragit till utveckling av rättspraxis för att förtydliga hur lagstiftningen ska tillämpas.

Exempel på miljöprövningar där HaV deltagit under året:

- › I mark- och miljödomstolens mål 1413-23 om nytt och utökat tillstånd för gruvverksamheten i Malmberget har HaV:s deltagande under 2025 resulterat i fyra yttranden, 12 dagars muntlig förberedelse och 14 huvudförhandlingsdagar. Målet är inte avgjort utan fortsätter under 2026.
- › Mark- och miljödomstolen, mål 4595-24: Målet gällde etablering av en recirkulerande vattenbruksanläggning och HaV yttrande sig om behovet av att rena utsläpp av kväve. Av domen framgår att sökanden ska installera reningssteg som minskar belastningen från anläggningen på ett betydande sätt.
- › Mark- och miljödomstolen, mål 2940-24: Målet handlade om dispens från förbudet att dumpa muddermassor i havet. Med hänsyn till massornas höga föroreningsinnehåll bidrog yttrandet till att endast mindre förorenade massor medgavs dispens, vilket minskade den totala tillförseln av föroreningar till havsmiljön i linje med målen för havsmiljöförvaltningen.
- › Mark- och miljödomstolens mål 1985-24 samt HaV:s ärenden 2025-000527 och 2025-000207: Mål och ärenden om havsbaserad vindkraft i både ekonomisk zon och territorialhavet. HaV yttrade sig för att sätta fokus bland annat på behovet av skydd för ett Natura 2000-område med fisk och andra marina arter. HaV:s yttrande har bidragit med sakkunnigt underlag för bedömningen. Målet och ärendena är ännu inte avslutade.

Återrapporteringskrav

Effektiv miljöprövning

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa hur arbetet för en effektiv miljöprövning har genomförts och med vilka resultat. Där möjligt ska jämförelser göras med tidigare år.

HaV har under året arbetat systematiskt för att bidra till en mer effektiv, förutsägbar och rättssäker miljöprövning, bland annat genom att utveckla externa stöd till verksamhetsutövare och prövningsmyndigheter. Myndigheten har även rekryterat ett antal medarbetare med kompetens inom miljöprövning och samtidigt höjt kompetensen internt för att remissvar och yttranden till domstol ska bli mer enhetliga och ändamålsenliga. Resultatet är förbättrade förutsättningar för att delta i domstolsförhandlingar med väl förberett material och utredare. Det har bidragit till att myndighetens ställningstaganden varit lättare att förstå för domstol och verksamhetsutövare.

Myndighetens deltagande i mål och ärenden beror på vilken typ av ärenden som kommer in och hur de motsvarar HaV:s prioriteringsgrunder. Tabell 1 summerar det totala antalet yttranden under året. Antalet inkomna remisser har ökat vilket beror på att pausen i omprövning av vattenkraften upphörde. Samråd om havsbaserad vindkraft har minskat kraftigt. Ungefär två tjänster varit uppbokade i gruvsmål under året. Sammantaget har myndigheten deltagit i lika många samråd som 2024.

TABELL 1: YTTRANDE

Typ av yttrande	2025	2024	2023
Totalt antal inkomna remisser	1 478	1 254	1 162
Yttranden till mark- och miljödomstol, mark- och miljööverdomstol, antal	86	83	62
Yttranden till andra myndigheter, antal	89	98	95
Samrådsyttranden (kommuner, enskilda, konsulter med flera), antal	40	44	30
Totalt antal yttranden	215	214	187

För att bidra till en effektivare miljöprövning har myndigheten under året i högre grad yttrat sig tidigt i samrådsfasen. Genom att delta tidigt i processen och i samråd bidrar HaV till att verksamhetsutövare kan ta fram ett mer fullständigt underlag till ansökningar, vilket skapar bättre förutsättningar för en förutsägbar och tidseffektiv tillståndprocess.

Gruvprövningar kräver mycket arbete för att processen ska bli mer tidseffektiv och förutsägbar. Under året har myndigheten lagt mer tid på att svara på yttranden och delta i förhandlingar i gruvprövningar än i andra sektorer. Myndigheten har även slutfört och reviderat ett antal vägledningar, bland annat om pålning och om tillämpning av miljökvalitetsnormer i prövning, som stöd i miljöprövningsprocessen.

Återrapporteringskrav

Dricksvattendirektivet

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa vidtagna åtgärder och resultat när det gäller arbetet med de uppgifter som tillkommit som en följd av Sveriges genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten.

Det uppdaterade dricksvattendirektivet innebär nya krav på en riskbaserad metod som inte bara inkluderar vattenförsörjningssystemet utan även tillrinningsområdena till de punkter där dricksvatten tas ut. Resultaten från riskbedömningar och riskhantering för tillrinningsområdena ska rapporteras till EU under 2027.

HaV får ta fram föreskrifter om den riskbedömning och riskhantering av tillrinningsområdena som vattenmyndigheterna ska utföra för uttag av dricksvatten från ytvatten. Myndigheten har under året analyserat vilka ändringar som behöver genomföras i föreskrifter, hur riskbedömningar kan utföras för kemiska och mikrobiologiska risker, samt deltagit i expertgruppsmöten för dricksvatten på EU-nivå. För att införa de nya bestämmelserna har en föreskrift med förslag på ändringar gällande övervakning skickats på remiss till berörda myndigheter, liksom en vägledning för övervakning. Arbetet har genomförts i samverkan inom Nationella samordningsgruppen för dricksvatten och särskilt med Sveriges geologiska undersökning (SGU), vattenmyndigheterna, SMHI och Livsmedelsverket.

Återrapporteringskrav

Behovet av beståndsreglerande jakt på säl

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa myndighetens arbete med att påverka internationella rekommendationer så att dessa anpassas till behovet av beståndsreglerande jakt på säl. Av redovisningen ska det framgå hur myndighetens havsförvaltning, i samarbetet med Naturvårdsverket, inkluderat förvaltningen av predatorerna säl och skarv så att de ingår i en ekosystembaserad havsförvaltning som styrs av alla tre hållbarhetsdimensionerna.

Sverige har under året tagit fram förslag om en revidering av Helcoms sälrekommendation, för att kunna begränsa sälpopulationernas storlek. Medlemsländerna har inte enas om en gemensam

position, och Helcoms delegationschefer beslutade i juni att inte revidera sälrekommendationen. Länderna har dock enats om en 13-punktslista med förslag på åtgärder fram för att förbättra implementeringen av nuvarande rekommendation och tydliggöra definitionen av referensvärden.

Inom myndighetens projekt med pilotområden för ekosystembaserad havsförvaltning finns ett tvärforum för säl och skarv. Forumet bildades för att frågan om predation från säl och skarv och påverkan på kustekosystem var gemensam för de tre pilotområdena (Södra Bottenhavet, Stockholms skärgård och fjordområdet innanför Orust och Tjörn i Västerhavet) och har successivt vidgats till deltagare från flera kust- och skärgårdsområden i Sverige.

Under 2025 har tvärforumet fortsatt att vara en arena för dialog, kunskapsutbyte och förtroendeskapande mellan aktörer och lokala och regionala intressenter inom en ekosystembaserad havsförvaltning. Åtgärder som diskuteras, och som också vidtagits lokalt i kustområden, är jakt på säl och skarv, att olja skarvägg samt sälskrämmor.

Ett arbete om jaktens biologiska effekter på viltstammarna och hur dessa effekter förhåller sig till de olika former av jakt som används i jaktlagstiftningen har påbörjats tillsammans med Naturvårdsverket. Resultatet kommer beskrivas i självförvaltningsplanerna som redovisas till regeringskansliet den 28 februari 2026.

Återrapporteringskrav

Bättre samordning mellan fiskeri- och havsmiljöförvaltning

Havs- och vattenmyndigheten ska rapportera hur myndigheten bidragit till ett effektivare genomförande i Sverige av EU:s gemensamma fiskeripolitik i de delar som direkt berör hållbar förvaltning av fiskresurserna så att förvaltningen ingår i ett samordnat genomförande av EU:s miljölagstiftning, samt myndighetens bidrag till att vetenskaplig rådgivning bättre beaktar befintliga dataunderlag och havsmiljödirektivets kvalitativa deskriptorer.

HaV arbetar med ekosystembaserad förvaltning utifrån följande principer:

- › En ekosystembaserad förvaltning ska präglas av en helhetssyn på bevarande och hållbart nyttjande av ekosystemen. Det innebär att förvaltningen tar hänsyn till att olika arter i ett ekosystem påverkar varandra och att samspelet mellan människa och miljö ofta spänner över flera sektorer i samhället.
- › Förvaltningen ska bygga på bästa tillgänglig kunskap, vara anpassningsbar och präglas av transparens, öppenhet och ett aktivt deltagande av en bredd av aktörer och intressenter.
- › Syftet med ekosystembaserad förvaltning är att bevara och vidmakthålla de ekosystemtjänster som vi är beroende av och som ekosystemen levererar.

HaV har under året arbetat för ett effektivare genomförande av EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP) och en bättre ekosystembaserad förvaltning i linje med unionens miljölagstiftning och marina miljömål. Myndigheten har bland annat:

- › Integrerat fiske- och miljöarbete vid uppdatering av föreskrifter om miljö kvalitetsnormer för havsmiljön, miljö kvalitetsnormer och indikatorer (HVMFS 2012:18). Detta ledde till åtta reviderade indikatorer, en ny norm och fem nya förslag till åtgärder, som på sikt ska leda till förbättrad havsmiljö och stärkt ekosystembaserad förvaltning.
- › Stärkt vetenskapligt beslutsstöd genom uppdrag till Sveriges lantbruksuniversitet, SLU Aqua, och SMHI att utveckla en plattform för ekosystemmodeller. Detta arbete är en förutsättning för effektivare åtgärder där både fysikalisk-kemiska faktorer såväl som biologiska tas med.
- › Analyserat predationens effekter, särskilt sälens roll i ekosystemet.
- › Föreslagit fiskereglering i marina skyddade områden för att skydda arter och livsmiljöer som tumlare, sjöfågel och rev. Förslagen har godkänts regionalt och lämnats till EU-kommissionen.
- › Förbättrat arbetet med marint skräp och förlust av fiskeredskap, bland annat genom revidering av föreskrifter och deltagande i internationella samarbeten för att minska mängden marint skräp.

Genom dessa insatser främjar HaV en ekosystembaserad, mer samordnad, kunskapsbaserad och hållbar havsförvaltning, där förvaltning och bevarande balanseras mot ett långsiktigt hållbart nyttjande av resurserna.

Återrapporteringskrav

Genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken

Havs- och vattenmyndigheten ska redovisa resultaten av de insatser som har gjorts för att genomföra regelverket för den gemensamma fiskeripolitiken och av den nationella implementeringen. Av redovisningen ska framgå hur myndigheten beaktat fiskerinäringens och vattenbrukets förutsättningar och vilka effekter myndighetens arbete och förvaltningsbeslut har haft på beståndsutvecklingen samt fiskerinäringens utveckling och långsiktiga konkurrenskraft. Redovisningen ska särskilt belysa det småskaliga kustnära fisket och arbetets bidrag till riksdagens beslutade mål för livsmedelsstrategin.

HaV arbetar för att genomföra EU:s gemensamma fiskeripolitik och den nationella implementeringen på ett sätt som tar hänsyn till både fiskerinäringens och vattenbrukets förutsättningar. Genom att fördela fiskemöjligheter till olika kategorier av fiskare skapas goda förutsättningar för att fisk används som livsmedel och för ett högt kvotnyttjande. Det småskaliga kustfisket prioriteras vid kvotfördelningen för att säkra att småskaliga fiskare kan vara konkurrenskraftiga och att detta fiske kan bedrivas utan fångstbegränsningar under året. För det pelagiska fisket lämnas extratilldelningar av sill och skarpsill för fiskebåtar som enbart fiskar i Östersjön och landar sina fångster där, vilket ger bättre förutsättningar för det regionala fisket.

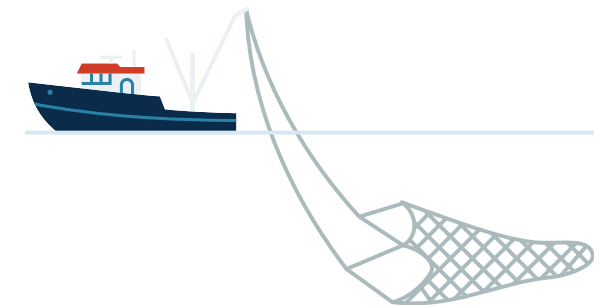
Hav införde den 1 februari 2025 ett förbudsområde för trålfiske efter pelagiska arter längs stora delar av kusten i centrala Östersjön. Syftet med trålförbudsområdet är att undersöka rumsliga

regleringars betydelse för återväxten hos sill- och strömmingsbeståndet, där högre tätheter och ökad förekomst av mer storväxt sill och strömming förväntas förbättra framför allt det småskaliga fiskets konkurrenskraft. För småskaliga trålfiskare som berördes av det nya trålförbudsområdet i centrala Östersjön erbjöds ersättning via EU-stöd till fartyg som tillfälligt slutade fiska. Dessutom beviljades dispens för upp till sex småskaliga fartyg att delta i ett vetenskapligt provtrålfiske organiserat av SLU Aqua. Provfisket pågår till april 2027. För att underlätta pelagiska landningar från fiske utanför förbudsområdet utsågs Kårehamn på södra Öland som landningshamn under hösten 2025. Detta bedömdes vara viktigt för fiskare som tidigare verkat i de södra delarna av förbudsområdet. Sammantaget bidrar åtgärderna till långsiktigt bättre ekonomiska förutsättningar för det småskaliga trålfiske som berörs av regleringen och förbättrar företagets långsiktiga konkurrenskraft.

På grund av försämrad överlevnad för lax i Östersjön och svag återvandring till flera älvar beslutade EU-ministerråd att sänka kvoten för yrkesfiske efter lax med cirka 36 procent inför 2025. Den svenska kvoten (9 743 laxar) fördelas med hänsyn till det yrkesmässiga fiskets bedrivande, de vilda laxbeståndens status samt principer om att styra fisket mot odlad (fettfeneklippt) lax. HaV fördelade 2 500 laxar till Bottenhavet (ICES delområde 30), 7 200 till Bottenviken (delområde 31) och 43 laxar för bifångst i övriga delar av Östersjön. I norra Bottenviken där infiskningstakten är hög i början av säsongen begränsades yrkesmässigt fiske efter lax till en sammanhängande period på sex dagar. Totalt landades cirka 30 procent av den kvot som fördelades till Bottenviken inom det tidsbegränsade området vilket resulterade i lägre landningar än väntat för berörda yrkesfiskare (förväntad andel var cirka 50 procent).

Som följd landades en högre andel av kvoten utanför området vilket bidrog till sänkt infiskningstakt och att det yrkesmässiga fisket kunde pågå under hela säsongen inom resterande kustområden utan beslut om fiskestopp. Begränsade kvot och nationella anpassningar för att styra fisket mot odlad lax bidrog sammantaget till ett minskat fisketryck och ökat skydd för flera vilda laxbestånd under 2025.

För att skydda lek av äkta tunga och begränsa fångst av arten under perioden 15 maj – 15 juni begränsade Havs- och vattenmyndigheten garnfisket på så sätt att större maskstorlek än tidigare skulle användas i Skagerrak, Kattegatt, Öresund och västra Östersjön. Åtgärden genomfördes i syfte att stärka beståndet av tunga, och samråd skedde med representanter för det småskaliga fisket i området.

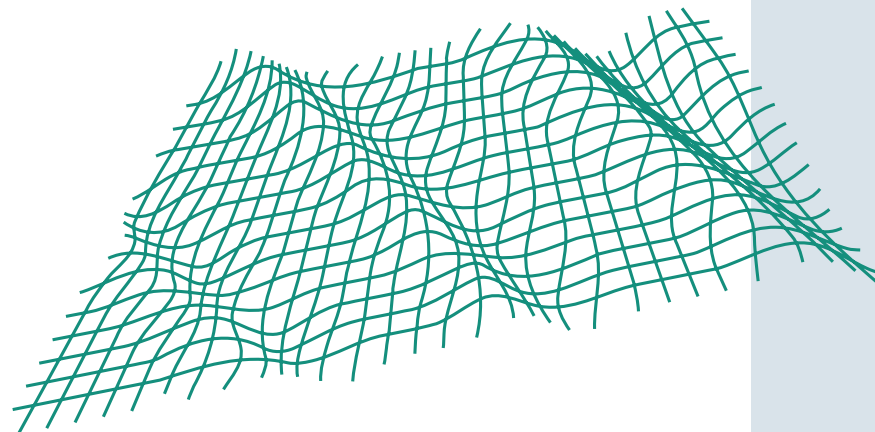

Återrapporteringskrav

Utveckling av försiktighets-ansatsens tillämpning

Havs- och vattenmyndigheten ska rapportera hur myndigheten bidragit till att förstärka och utveckla försiktighetsansatsens tillämpning i förvaltningen av marina resurser.

När tillräcklig information saknas använder HaV den så kallade försiktighetsansatsen som vägledande princip. HaV integrerar vetenskaplig rådgivning och osäkerhetsbedömningar i förvaltningen och är restriktiv vid tillstånd för fiske när kunskapsunderlaget är tveksamt. Till exempel beviljades 2025 inga nya tillstånd för bottentrål med artsorterande rist då bifångstkvoterna var otillräckliga. Vid utvärdering av nya fiskemöjligheter i Västerhavet och Östersjön tillämpar myndigheten försiktighetsansatsen där det saknas underlag för en vetenskapligt baserad rådgivning utifrån MSY-principen (maximal hållbar avkastning). Samtidigt pågår arbete för att förbättra datainsamling, modeller och riktlinjer för hantering av osäkerheter. Det görs för att stärka förvaltningens robusthet vid potentiellt skadliga ingrepp i havsmiljön, i nära dialog med vetenskapssamhället och internationella aktörer.

RESULTAT

Fiskerikontroll och överträdelsehantering inom fiskets område

RESULTAT

För att fisket ska kunna förvaltas enligt ekosystemansatsen är det nödvändigt att regler och förordningar följs. Ett av fiskförvaltningens viktigaste mål är därför att fiskerikontroll och överträdelsehantering bidrar till regelefterlevnad och bedrivs effektivt, med fokus på de delar av fisket där risken för negativa konsekvenser är som störst. Arbetet bidrar på det sättet till ett hållbart nyttjande av fiskresurserna.

De förväntade resultaten av HaV:s arbete med fiskerikontroll och överträdelsehantering under året har varit:

- › En riskanalysbaserad kontrollverksamhet där prioriteringarna och målsättningarna följs.
- › En kontrollverksamhet som bidrar till att fisket sker enligt regelverket, det vill säga på rätt ställe, vid rätt tider och med rätt redskap men också att kvotavräkningen är korrekt.
- › Förbättra kvaliteten på inrapporterade uppgifter och därmed kvalitetssäkra data som till exempel används för vetenskapligt baserade beståndsuppskattningar.

- › Genomföra insatser inom det pelagiska fisket för att öka regelefterlevnaden och förbättra redovisning och artfördelning som fisket redovisar. Utveckla regelverket för provtagning och vägning av i första hand pelagiska landningar.
- › Bibehålla kapaciteten att granska och kontrollera fångsintyg vid import av fiskeriprodukter och en etablerad förmåga internt såväl som externt och hos andra berörda myndigheter att hantera ett utökat regelverk inom export och import av fiskeriprodukter.
- › Fortsätta att bidra i det EU-gemensamma arbetet med att utforma bestämmelser för att genomföra det reviderade kontrollregelverket.
- › Öka antalet överklaganden på grund av nya regelverk och avsaknad av praxis.

HaV:s arbete med fiskerikontroll och överträdelsehantering bedöms i huvudsak ha uppnått de förväntade resultaten. Det finns vissa avvikelser i förhållande till det förväntade resultatet, dessa beskrivs under respektive resultatredovisning nedan.

Nedan presenteras delar av resultaten i mer detalj.

Förstärkt fiskerikontroll

Projektet att digitalisera pappersloggbooken har resulterat i appen Fiskeloggen vilket gör att fiskaren kan rapportera sitt fiske elektroniskt i stället för på papper. Appen innehåller en rad smarta funktioner för att underlätta rapporteringen. Själva appen är färdigutvecklad och en referensgrupp med fiskare har börjat testa den. Appen kommer kunna användas för rapportering i början av 2026.

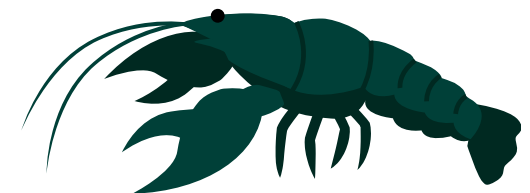
Under 2025 har HaV arbetat med att formulera, förankra och driva svenska ståndpunkter i arbetet med att precisera EU-regelverket för fiskerikontroll. Detta omfattar flera olika lagstiftningsakter som EU-kommissionen ska anta efter delegering från medlemsländerna och Europaparlamentet. Delegeringen är generellt sett omfattande och hur preciseringar görs är av stor vikt för hur effektiv fiskerikontrollen blir och hur fiskets aktörer påverkas. I de akter som beslutats under 2025 har Sverige, genom HaV, på bred front fått gehör för de ståndpunkter som framförts. Det gäller till exempel mer ändamålsenliga krav på märkning av trålar och generellt mer flexibilitet kring märkning av redskap, tydlighet kring att mindre fartyg som använder mobila positionssändande enheter inte begränsas av mobilnätets täckningsområde samt balanserade krav på informationsinhämtning vid inspektion av fritidsfiske. Majoriteten av det reviderade regelverket ska tillämpas från januari 2026.

2025 har präglats av att utöka myndighetens förmåga inom området import och export av fiskeriprodukter. HaV har genomfört ett projekt för att förbereda övergången från det nuvarande nationella systemet till Catch, som är ett EU-gemensamt system som börjar användas den 10 januari 2026. Syftet med projektet har varit att vidta de åtgärder som krävs

för att både branschen och myndigheten ska kunna genomföra övergången så enkelt och problemfritt som möjligt.

För HaV:s del har det bland annat handlat om att utveckla både organisationen och medarbetarnas kompetens. Några exempel är rekrytering av personal, utveckling av nya arbetsprocesser samt att delta i de möten och utbildningar som har arrangerats av EU-kommissionen. Det finns också beroenden till andra myndigheter som har föranlett en utvecklad samverkan med både Tullverket och Livsmedelsverket.

HaV har genomfört omfattande åtgärder för att informera och stötta berörda aktörer i deras förberedelser inför övergången till Catch. Det har bland annat skett genom informationsmöten, praktisk utbildning i det nya systemet och information på myndighetens hemsida.

Riskbaserad fiskerikontroll

HaV och Kustbevakningen arbetar utifrån en gemensam operativ tillsynsplan som innehåller nationella mål och fokusområden för olika fiskerierna inför kommande års kontrollarbete. Den årliga operativa tillsynsplanen baseras på en nationell riskanalys där olika segment av fisket analyseras utifrån risk för och konsekvens av överträdelse. I praktiken innebär det att fiskerikontrollen fokuserar på de delar av fisket där det bedöms att risken för överträdelser är som störst och där den biologiska känsligheten är stor. Arbetssättet ger förutsättningar för hög kvalitet och att insatser och resurser läggs där de gör mest nytta.

Riskanalysen utförs per havsområde för Västerhavet respektive Östersjön. I respektive område prioriteras de fiskerier som har de två högsta risknivåerna och det är inom dessa områden flest antal inspektioner utförs. I tabell 2 redovisas de fiskerier som för 2025 hade hög eller mycket hög risknivå för specifika riskområden samt de nationella målen för HaV:s landningskontroll. Detta gäller inte för pelagiskt fiske i Västerhavet där det finns ett förordningsstyrt mål.

Måluppfyllnaden är god för de flesta fiskerier. I de fall målen inte har uppnåtts påverkas möjligheten att genomföra en kontroll av ett lågt antal landningar respektive landningar som inte behöver förälmälas, vilket försvårar möjligheten till kontroll. Det finns också i många fall ett stort antal platser där landningar kan ske. Det försvårar möjligheterna att utföra en kontroll i samband med landning, inom rätt tider och på rätt platser.

TABELL 2: MÅL FÖR LANDNINGSKONTROLLER I FÄLT, PRIORITERADE FISKERIER FÖR 2025.

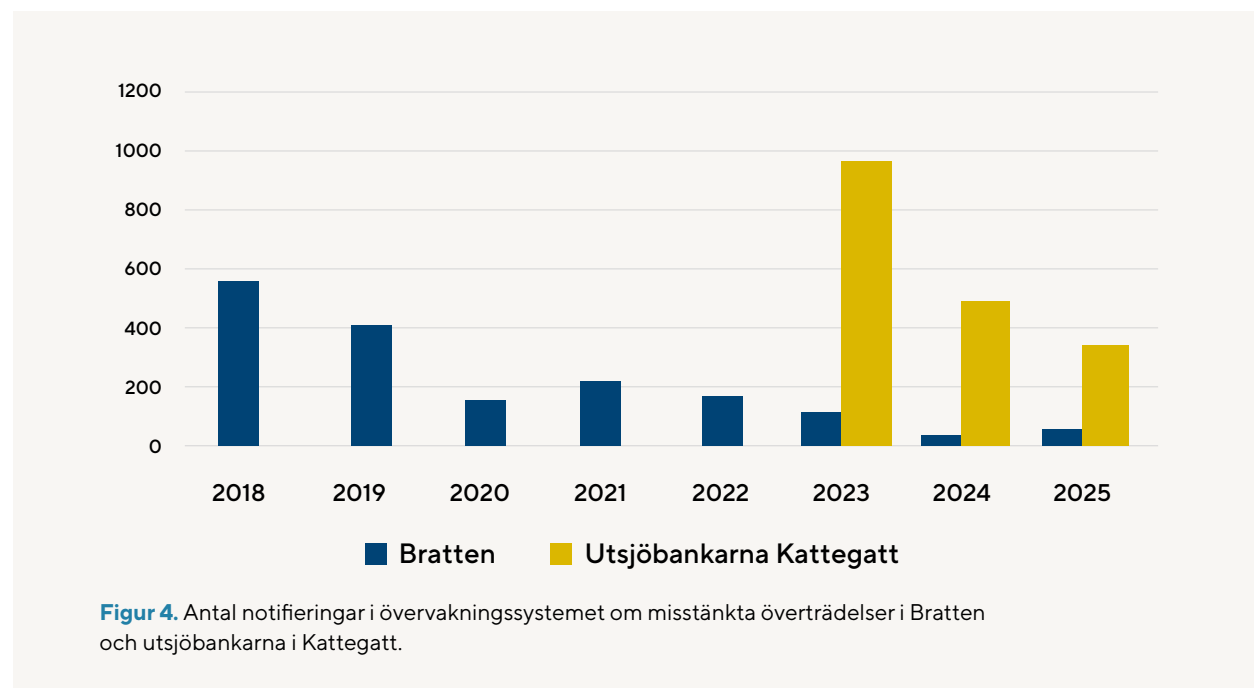
Område	Prioriterade fiskerier	Mål – att kontrollera	Resultat	Antal landningar per prioriterade fiskerier
Västerhavet	Räkfiske	3 % av antal landningar	6 %	1 777
	Demersalt aktivt	3,5 % av antal landningar	3,5 %	3 109
	Pelagiskt	För landningar över 10 ton 7,5 % av landad kvantitet 5 % av antal landningar	0 %	24
	Kräftfiske	1 % av aktiva redskap 15 st kontroller på passiva	1,6 % aktiva redskap 44 st kontroller på passiva redskap	4 922 4 199
Östersjön	Ålfiske	50 st landningar 35 arbetsdagar i fält för att hitta omärkta ålfångande redskap	52 st kontroller 34 dagar i fält	741
	Pelagiskt	50 st landningar	52 st kontroller	2 011
	Demersalt passivt	35 st landningar i Blekinge och Skåne	24 st kontroller	1 060

Ändring av regler för vägning av fisk

En förändring av de nationella föreskrifterna för vägning av fisk inleddes under 2024 och fortsatte under 2025. Samråd har hållits för att inhämta synpunkter från berörda fångstmottagare och producentorganisationer. Samråden har även inneburit att näringen fått ökad kunskap om de nya förslagen. HaV har också förtydligat ansvaret vid vägning och anpassat det nationella regelverket till den reviderade kontrollförfordningen. När det gäller ändring av regler för vägning av fisk har HaV inte uppnått de resultat som förväntades inför året. Dels på grund av att EU-kommissionens arbete med genomförandebestämmelser har dragit ut på tiden och dels för att HaV har fått många synpunkter från aktörerna på de regelförslag som remitterats vilket inneburit att HaV valt att ta fram nya och förändrade förslag. Nya bestämmelser om krav på vågar har införts under 2025, vilket gör det möjligt för HaV att hantera överträdelser.

En ny metodik har tagits fram för kontroll av de aktörer som är vägningsansvariga. Fysiska kontroller innebär en förbättring, eftersom det tidigare inte funnits någon systematik i riktade kontroller mot dessa aktörer. I samband med kontrollerna har också aktörerna fått information om gällande regler. Se mer under avsnittet om föreskrifter som har fastställts under 2025.

Utöver detta har HaV preciserat kommande EU-gemensamma bestämmelser om vägning av fångst. Preciseringarna rör främst vilka kontrollkrav som ska gälla till exempel när fångst vägs ombord eller osorterad, alltså vid undantag från huvudregeln som säger att fångst ska vägas per art vid landning. Dessa undantag är vanliga i svenskt fiske. Sverige har, genom HaV, aktivt arbetat för att dessa bestämmelser utformas på ett sätt som säkerställer korrekt

kvotavräkning och tillförlitlig vägning men samtidigt blir genomförbara i praktiken för aktörerna. Arbetet fortgår och både EU-gemensamma och nationella regler om vägning väntas beslutas under 2026.

Sjöövervakning

Under 2025 har myndigheten haft fokus på regelefterlevnad i marina skyddade områden med särskild fiskereglering. Ett område som myndigheten har fokuserat på är uppföljning av den reglering som infördes i juli 2022 kring utsjöbankarna Fladen, Lilla Middelgrund, Morups bank, Stora Middelgrund och Röde bank samt omkringliggande område. Under 2025 har antalet notifieringar i myndighetens

övervakningssystem om misstänkta överträdelser i utsjöbankarna minskat från 497 under 2024, till 344 notifieringar under 2025, se figur 4.

Minskningen bedöms vara ett resultat av myndighetens arbete med övervakning i realtid, medan fisket bedrivs, information om gällande regelverk, samt åtalsanmälan vid konstaterade överträdelser. Minskningen visar att regelefterlevnaden har ökat.

Området Bratten i nordvästra Skagerrak följer ett liknande mönster, där har regelefterlevnaden gradvis ökat sedan regleringen infördes 2016, se figur 4.

Minskningen av notifieringar om misstänkta överträdelser under 2025 är i linje med förväntat utfall och visar att fisket har ökat sin förmåga att följa

gällande fiskeregleringar inom geografiskt avgränsade områden. Dock visar mängden notifieringar att fortsatt arbete krävs för att nå önskad nivå av regelefterlevnad.

Förvaltning och uppföljning av de nationella kvoterna

Svenskt fiske hade under 2025 tillgång till 58 fiskekvoter, som bland annat torsk, havskräfta, räka, sill och skarpsill. Kvoterna uppgick under året till 152 674 ton samt 11 484 laxar. Sverige nyttjade 138 532 ton som motsvarar ett kvotutnyttjande på 91 procent samt 10 225 laxar som motsvarar 89 procent.

Sverige genomförde 196 kvotbyten med andra länder under året. Byten berörde framförallt tobis, sill, skarpsill, makrill och blåvitling. Kvotbytena gjordes främst med Danmark men också med Finland, Lettland, Litauen, Polen, Nederländerna, Frankrike och Tyskland. Anledningen till kvotbyten mellan medlemsländer är främst att skaffa bättre fiskemöjligheter men också att reducera eventuella överskridna kvoter. Möjligheten till kvotbyten mellan medlemsländer stöds av den gemensamma fiskeripolitiken.

De fångster som svenskt fiske haft under 2025 ryms inom beslutade kvoter och därmed har inga överskridanden skett.

Överträdelseärenden

HaV har enligt fiskelagstiftningen befogenhet att besluta om påföljder vid identifierade överträdelser på fiskets område, däribland administrativa sanktionsavgifter och prickar, se Tabell 3. HaV anmäler även fiskebrott som ligger under allmänt åtal. Antalet ärenden och vilka typer av överträdelser som ärendena avser, beror i hög grad på hur myndigheten planerar och genomför fiskerikontrollen, se ovan.

TABELL 3: ÖVERTRÄDELSEÄRENDEN 2023–2025.

Överträdelser	2025	2024	2023
Beslut om att påföra sanktionsavgift	76	72	101
Beslut att inte påföra sanktionsavgift	34	27	35
Beslut om anmälan till åtal	6	12	13
Beslut om särskild avgift	2	7	6
Beslut genom avskrivning	3	3	0
Ärendet avslutas med information	3	17	13
Beslut om att påföra prickar	42	7	21
Beslut om att inte påföra prickar	34	8	11
Föreläggande att vidta rättelse eller underrättelse om föreläggande	0	7	15
Överklagade ärenden	31	8	5
Upphävda beslut efter överprövning av domstol	2	0	0
Totalt antal beslut (rad 1–6 och 9 ovan)	120	145	183

De flesta ärenden som lett till administrativa sanktionsavgifter gäller olika typer av loggboksfel och annan bristande rapportering, exempelvis uteblivna förhandsanmälningar, överskridna toleransmarginaler och försent inkommen rapportering.

Under 2025 har HaV lämnat in sammanlagt sex åtalsanmälningar som gäller misstänkta fiskebrott:

- › fiske utan fiskelicens
- › otillåtet fiske i form av överskridande av fångstbegränsning av ål
- › brott mot landningsskyldigheten

- › inte vägt fångst vid varje landning, inklusive inte gjort prov på artsammansättning
- › otillåtet fiske genom fiske i fiskefri zon och med förbjudet redskap samt inte haft AIS i drift i AIS-zon.

I två av de sex anmälda ärendena har åklagaren beslutat att inleda förundersökning, i ett av ärendena har åklagaren beslutat att inte väcka åtal och i två ärenden har åklagaren beslutat att lägga ner förundersökningen. I ett ärende avvaktar HaV ännu åklagarens beslut.

Under slutet av 2023 och våren 2024 beslutade HaV i fem ärenden att åtalsanmäla danska befälhavare för olika typer av otillåtet fiske i reglerade områden i Kattegatt, de så kallade Utsjöbankarna, enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/118. Flera av åtalsanmälningarna gällde flera fiskeresor och/eller flera olika överträdelser. Samtliga dessa åtalsanmälningar har lett till fällande domar under våren 2025. Befälhavarna dömdes till ansvar för samtliga åtalpunkter utom en.

HaV har under 2025 varit part i ett förvaltningsrättsligt mål som gällt beslut om särskild avgift som överklagats till högre instans. Högsta förvaltningsdomstolen meddelade under hösten dom i frågan om vilka omröstningsregler som ska tillämpas i mål om särskild avgift enligt fiskelagen. Domstolen kom fram till att omröstningsreglerna i brottmål ska tillämpas och att förvaltningsrätten därmed begått rättegångsfel. Målet skickades åter till förvaltningsrätten som avlog överklagandet. Befälhavaren överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten och HaV inväntar besked i frågan om prövningstillstånd.

Om HaV bedömer att en överträdelse eller ett brott är av allvarlig art ska den ansvarige befälhavaren och fartygets fiskelicensinnehavare tilldelas prickar. Om fiskelicensinnehavaren eller befälhavaren kommer upp i 18, 36, 54 och 72 prickar återkallas fiskelicensen tillfälligt respektive meddelas ett tillfälligt förbud att verka som befälhavare. Om fiskelicensinnehavaren kommer upp i 90 prickar dras fiskelicensen in permanent.

Under 2025 har HaV beslutat att tilldela prickar i sammanlagt 42 ärenden vilket är en mycket stor ökning jämfört med 2024, då HaV beslutade att tilldela prickar i sju ärenden. 2025 grundande sig alla beslut om prickar på HaV:s beslut om sanktionsavgift där överträdelsen även har bedömts vara allvarlig.

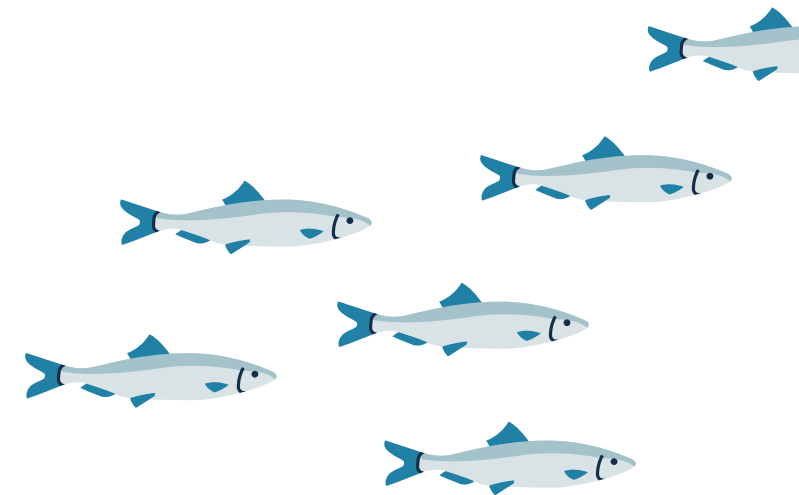
Prickbesluten under 2025 gäller loggboksfel om överskriden toleransmarginal, uteblivna förhandsanmälningar, felaktig uppgift i förhandsanmälan och för tidig ankomst till hamn.

Ett loggboksfel som gäller en överskriden toleransmarginal innebär att fångstmängderna av en art som uppskattats ombord till havs avviker så pass mycket från de landade fångstmängderna av arten att avvikelserna är otillåten. Hur mycket de uppskattade och landade fångstmängderna får skilja sig åt är beroende av vilket fiske som bedrivits och var fisket bedrivits. Den 10 juli 2024 började nya EU-gemensamma bestämmelser gälla när överskriden toleransmarginal ska bedömas som en allvarlig överträdelse och leda till att prickar tilldelas. En allvarlig överträdelse på grund av ett sådant loggboksfel leder till att befälhavaren och fiskelicensinnehavaren tilldelas tre prickar vardera per överträdelse och att befälhavaren påförs sanktionsavgift. Detta innebär hårdare konsekvenser än tidigare när det kommer till överträdelser av denna typ.

De nya bestämmelserna och allvarlighetskriterierna har inneburit att HaV bedömt fler överträdelser som allvarliga och tilldelat prickar för dessa. Av de 42 ärenden där HaV fattat beslut om att tilldela prickar har 35 av ärendena gällt loggboksfel om överskriden toleransmarginal. Besluten i 25 av ärendena som ledde till att prickar tilldelades har överklagats av befälhavaren och fiskelicensinnehavaren. HaV har under 2025 fattat beslut i 76 ärenden gällande loggboksfel som avser överskriden toleransmarginal.

Bestämmelserna om toleransmarginal har medfört en ökning av antalet överklaganden av myndighetens beslut. Mer resurser än tidigare år har därför lagts på yttranden till förvaltningsrätt och muntliga förhandlingar i förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten har meddelat dom i nio av de överklagade ärendena.

I samtliga av dessa utom två har förvaltningsrätten avslagit överklagandena. I ett av dessa två mål medgav HaV bifall till överklagandet. I fem av de mål där förvaltningsrätten avslagit överklagandena har klaganden överklagat till kammarrätten.

RESULTAT

Föreskrifter, licenser och tillstånd

RESULTAT

Under året har myndigheten tagit fram nya föreskrifter och reviderat befintliga, främst inom fiskets område men även ett par på miljösidan. Syftet med föreskrifter är att skapa tydliga och rättssäkra regler för dem som berörs. Myndigheten har också beslutat om licenser och tillstånd inom fisket, för att anpassa verksamheten till tillgängliga fiskemöjligheter och bidra till ett hållbart nyttjande av havs- och vattenmiljön.

De förväntade resultaten under året har varit:

- › Förbättrade och anpassade regelverk inom myndighetens ansvarsområde för att främja en hållbar förvaltning av sjöar, vattendrag och hav samt fiskresurser.
- › Fastställa föreskrifter med hög kvalitet som är tydliga och rättssäkra.
- › Anpassa det yrkesmässiga fisket till tillgängliga fiskemöjligheter genom beslut om fiskelicenser, tillstånd samt fördelning av nationella fiskemöjligheter och fiskerättigheter.

Myndighetens arbete med föreskrifter, licenser och tillstånd bedöms ha uppnått de förväntade resultaten. Nedan följer några exempel på uppnådda resultat mer i detalj.

Föreskrifter

Under året har HaV beslutat om 26 föreskrifter, både nya och reviderade, se vidare i tabell 4 och tabell 5. Det är fler än föregående år, bland annat på grund av ny EU-reglering inom fiskerikontroll.

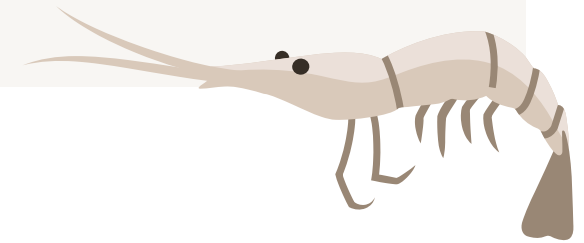
Myndighetens föreskrifter, samt EU-förordningar och nationell lagstiftning styr hur yrkesfiskare kan bedriva sin verksamhet samt var och hur fritidsfiske kan bedrivas. Information på myndighetens webbplats om regler, tillsammans med den fiskerikontroll som utförs, är verktyg för att säkerställa efterlevnad.

Några av föreskrifterna innebär att ett visst fiske stoppas. Exempel på detta är föreskrifter om realtidsstängning av fiske efter nordhavsräka i ett visst geografiskt område i Skagerrak, liksom föreskrifter om förbud mot svenskt trålfiske efter siklöja från 20 oktober 2025 och året ut. Denna typ av föreskrifter, tillsammans med information till fiskarna, får en direkt effekt på de aktuella fiskena.

På miljöområdet har föreskrifterna en mer indirekt påverkan. De riktar sig främst till länsstyrelserna eller fungerar som ramverk för HaV:s havsmiljöförvaltning, vilket i sin tur påverkar verksamheter. Föreskrifterna förväntas också stödja verksamhetsutövare genom tydliga krav i samband med exempelvis miljöprovningar.

TABELL 4: FÖRESKRIFTER 2023–2025.

	2025	2024	2023
Föreskrifter inom fiskets område	24	10	15
Föreskrifter inom miljöområdet	2	2	0
Verksamhetsrelaterade föreskrifter	0	1	0
Totalt antal föreskrifter	26	13	15

TABELL 5: FÖRESKRIFTER 2025.

HVMFS-nummer	Ändrad eller ny föreskrift	Föreskrift
HVMFS 2025:1	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (2017:14) om spårbarhet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter
HVMFS 2025:2	Nya	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om förbud mot trålfiske efter pelagiska arter i del av centrala Östersjön innanför territorialhavets gräns
HVMFS 2025:3	Nya	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om förbud mot visst svenskt fiske med vad- och notredskap i Skagerrak och Kattegatt
HVMFS 2025:4	Nya	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om realtidsstängning av fiske efter nordhavsräka i visst område i Skagerrak
HVMFS 2025:5	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena
HVMFS 2025:6	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön
HVMFS 2025:7	Nya	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om realtidsstängning av fiske efter nordhavsräka i visst område i Skagerrak
HVMFS 2025:8	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön
HVMFS 2025:9	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena
HVMFS 2025:10	Nya	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om realtidsstängning av fiske efter nordhavsräka i visst område i Skagerrak
HVMFS 2025:11	Nya	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om förbud mot visst fiske efter pelagiska arter i centrala Östersjön
HVMFS 2025:12	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18) om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön
HVMFS 2025:13	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring av Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena
HVMFS 2025:14	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2021:7) om att sätta ut eller flytta fisk i naturen

HVMFS-nummer	Ändrad eller ny föreskrift	Föreskrift
HVMFS 2025:15	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet
HVMFS 2025:16	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område
HVMFS 2025:17	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön
HVMFS 2025:18	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena
HVMFS 2025:19	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område
HVMFS 2025:20	Nya	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om fördelning av tillgängliga fångstmängder av lax år 2025
HVMFS 2025:21	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena
HVMFS 2025:22	Nya	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om förbud mot svenskt trålfiske efter siklöja under återstoden av år 2025
HVMFS 2025:23	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten
HVMFS 2025:24	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2017:8) om fiskefartygs tillträde till hamnar
HVMFS 2025:25	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område
HVMFS 2025:26	Ändring	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet

Uppdaterade föreskrifter om miljö kvalitetsnormer för havsmiljön

Under 2025 ändrade HaV föreskrifterna HVMFS 2012:18 om god miljöstatus och miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön genom föreskriften HVMFS 2025:12. Ändringarna omfattade främst bilaga 3, som innehåller miljö kvalitetsnormer med tillhörande indikatorer som används vid provningsärenden, fysisk planering och åtgärdsplanering. Bakgrunden till ändringarna var bland annat behovet av stärkt åtgärdsarbete för att nå god miljöstatus, samt de väsentligt ändrade definitionerna av god miljöstatus, inklusive nya indikatorer och ändrade tröskelvärden som gjordes under 2024.

Genom förtydligandet av definitionen av god miljöstatus blir också målvärdena för indikatorerna tydligare, exempelvis genom att kvantitativa målvärden används i högre grad än trendbaserade. Ändringarna följde även de rekommendationer som Sverige fick i EU-kommissionens granskning 2022. Dessa rekommendationer handlade bland annat om att miljö kvalitetsnormerna bör vara tydligt inriktade på att minska belastning och att det saknats indikatorer för att bedöma dem kvantitativt. Resultatet av ändringarna är att kopplingen mellan miljö kvalitetsnormerna och belastningar har stärkts, och nya indikatorer har införts där sådana tidigare saknades.

Infiskningstak för siklöja i Bottniska viken

Beståndet av siklöja är för närvarande välmående och i mycket gott skick. Under 2025 beslutade HaV om ett infiskningstak på 1 800 ton, baserat på biologisk rådgivning, försiktighetsskäl samt regional hänsyn och i samråd med näringens representanter. När fångsterna nådde taket infördes ett förbud mot svenskt trålfiske efter siklöja den 20 oktober 2025 (HVMFS 2025:22). Åtgärderna säkerställer att beståndet hålls inom hållbara nivåer och bidrar till att siklöjebeståndet förblir friskt och välmående.

Fredning av sjurygg

Under 2025 beslutade HaV att freda sjurygg i svenska vatten genom föreskriften HVMFS 2025:6. Beslutet fattades efter att fångsterna av sjurygg, både i svenska och danska vatten, visat en nedgång trots bibehållet fisketryck, särskilt i Öresund. HaV bedömde att riktat fiske efter sjurygg inte bara skulle förbjudas i Öresund utan i alla svenska havsområden, enligt försiktighetsprincipen. Fortsatt riktat fiske bedömdes inte vara långsiktigt hållbart och skulle försvåra möjligheterna att återuppbygga bestånden till hållbara nivåer.

Beslutet innebär att riktat fiske efter sjurygg sedan den 15 mars 2025 är helt förbjudet och att eventuella bifångster genast ska återutsättas. Åtgärden säkerställer att beståndet får möjlighet att återhämta sig och bidrar till en långsiktigt hållbar förvaltning av arten.

Ändrade fredningstider för öring på Gotland

Efter begäran från Länsstyrelsen i Gotlands län förlängde HaV fredningstiden för havsöring längs Gotlands kust och i samtliga vattendrag genom föreskriften HVMFS 2025:9. Beslutet togs mot bakgrund av minskad lekframgång, särskilt i Egentliga Östersjön, samt riskerna med ett varmare klimat som kan påverka havsöringens vandringsmönster. Syftet är att minska påverkan under kustfasen av öringens livscykel och ge fler individer möjlighet att nå sina lekområden.

Förlängningen innebär att öringen nu är fredad under samma period både i kustmynningsområden och i vattendragen, vilket stärker skyddet under kritiska delar av livscykeln. Åtgärden bidrar till att bevara och återuppbygga havsöringsbestånden på Gotland och främjar en långsiktigt hållbar förvaltning av arten.

Ändring av områden för fritidsfiske efter ål

Rönne å är ett viktigt vattensystem för bland annat lax, öring och ål. Efter att kraftverken i huvudavrinningsområdet tagits ur bruk kan ål som vuxit upp uppströms i Klippans kommun nu vandra ut till havet och bidra till reproduktionen. Mot denna bakgrund beslutade Havs- och vattenmyndigheten att ändra föreskrifterna om fiske i sötvattensområden (FIFS 2004:37) genom att ta bort undantaget från ålfiskeförbudet uppströms vattenkraftverket i Klippan. Beslutet innebär att fritidsfiske efter ål i området upphör och stärker skyddet för ålbeståndet samt bidrar till beståndets långsiktiga återhämtning.

Ändrade regler, fredningstider och -områden för harr i Vättern

Behovet av att skydda och förbättra förutsättningarna för harrbeståndet i Vättern har uppmärksammats under lång tid. Beståndet är idag på historiskt låga nivåer och situationen bedöms som akut. Mot denna bakgrund beslutade Havs- och vattenmyndigheten om ändrade föreskrifter för fiske i sötvattensområden (FIFS 2004:37) för att stärka skyddet och skapa bättre förutsättningar för återhämtning.

Besluten innebär att harren totalfredats i hela Vättern samt i tillrinnande vattendrag upp till första definitiva vandringshindret. Därutöver har tolv nya fredningsområden införts i sjön och i tillrinnande vattendrag för att ge ett förstärkt skydd under lekperioden. Fredningstiden i dessa områden har också förlängts under våren, med hänsyn till varmare vattentemperaturer och att lekperioden vissa år inleds tidigare. Åtgärderna stärker skyddet för harrens hela livscykel och syftar till att möjliggöra återuppbyggnad av beståndet på sikt.

Fiskelicenser och tillstånd

För att få fiska med yrkesmässiga redskap med fiskefartyg i havet krävs fiskelicens. I insjöarna regleras tillträdet till det yrkesmässiga fisket med personliga fiskelicenser och är inte kopplade till något specifikt fartyg. Utgångspunkten är att en fiskelicens gäller för alla svenska vatten där fiske får bedrivas enligt gällande rätt och att den personliga fiskelicensen ska vara giltig i hela sjön.

För att förhindra att kapaciteten i fiskeflottan ökar tillämpas EU:s system för in- och utträde av fartygs-kapacitet i form av kilowatt (kW) för maskinstyrkan och bruttoton (bt) för fartygets bruttodräktighet vilket beskriver fartygens volym. Enligt kapacitetstaken i

TABELL 6: UTVECKLING I DEN SVENSKA FISKEFLOTTAN 2023–2025.

Per den 31 december	2025	2024	2023
Antal fiskelicenser	885	902	937
– män	769	793	837
– kvinnor	10	10	8
– juridiska personer	106	99	92
Kilowatt (kW)	125 995	126 743	127 142
Bruttoton (bt)	23 115	23 414	23 759
Antal personliga fiskelicenser	160	157	157
– män	155	152	153
– kvinnor	5	5	4

bilaga II till EU:s grundförordning är Sveriges övre gränser 210 829 kilowatt och 43 386 bruttoton.

Under året har antalet fiskelicenser och fartygs-kapaciteten fortsatt att minska, vilket framgår av ovanstående tabell 6. Det kan bero på flera faktorer som den allvarliga beståndssituationen för flera målarter, dålig lönsamhet hos vissa fiskeföretag, osäkerheter om framtidens fiskemöjligheter och en ökande medelålder inom näringen. Antalet personliga fiskelicenser har legat relativt stabilt över tid.

För att inte alla fiskare med fiskelicens ska fiska på samma fiskeresurser i tid och fiskeplats, regleras fiskets tillträde med fisketillstånd. Detta ger möjlighet

att fördela fiskemöjligheter mellan fiskelicensinnehavare och styra användningen av redskap och fiske på olika arter, platser och bestånd. Det svenska fisket regleras idag genom 17 olika typer av fisketillstånd. För de flesta fisketillstånd finns möjlighet till nyetableringar om tillgången på fisk medger det.

Antalet ålfisketillstånd har minskat successivt över tid. Detta beror dels på att fisketillstånden inte kan överlåtas och dels på att inga nya tillstånd kan beviljas mot bakgrund av ålbeståndets kritiska situation, se tabell 7. Minskningen förväntas fortsätta i takt med att ålfiskare avslutar sitt fiske.

TABELL 7: FISKETILLSTÅND 2023–2025.

Fisketillstånd per den 31 december	2025	2024	2023
Fiske efter nordhavsräka	59	62	61
Fiske efter havskräfta med bur	99	99	99
Fiske med trål i Gullmarsfjorden	4	4	4
Fiske efter ål	153	165	182
Fiske efter siklöja med partrål i kustvattenområdet	36	36	34
Fiske inom trålfiskeområden i Östersjön	6	6	6
Fiske efter snäckor med bur	1	4	3
Fiske med torskfångande redskap i västra Östersjön	60	44	44
Fiske med torskfångande redskap i östra Östersjön	71	78	88
Pelagiska tillstånd	25	28	25
Pelagiskt tillstånd för skarpsill i Skagerrak/ Kattegatt/Nordsjön	15	15	13
Fiske för konsumtion inom Norges ekonomiska zon i Nordsjön söder om 62° N	8	9	9
Trålfiske efter nordhavsräka inom Norges ekonomiska zon i Nordsjön söder om 62° N	18	19	19
Fiske med torskfångande redskap i Västerhavet	122	125	122
Trålfiske efter nordhavsräka innanför trålgränsen norr om latituden 58 31,50 N	61	62	58
Demersala fiskemöjligheter	300	301	301
Demersala fiskemöjligheter nordhavsräka*	62	62	

*Den 1 juli 2024 införde HaV ett kompletterande demersalt tillstånd som omfattar kvoten för nordhavsräka i Skagerrak och Kattegatt. Införandet av detta fisketillstånd gjordes för att kvoten från år 2024 fick ett brutet kvotår (1 juli innevarande år till 30 juni påföljande år).

Antalet fisketillstånd för fiske med torskfångande redskap i västra Östersjön har ökat något under året. Detta beror på att nytt regelverk införts från EU som endast tillåter fiske med selektiva trålar för fiske efter plattfisk, vilka endast fångar torsk som bifångst.

Ändrade regler för pelagiska fisketillstånd

Fisketillstånden för pelagiskt fiske har nya regler för nyetableringar för fiske efter sill och skarpsill i Östersjön inom regionalkvoterna och för beräkningen av kommande års regionala tilldelning. Regionalkvoterna för Östersjön har beräknats utifrån fasta andelar som nu också kommer kompletteras med en minsta grundnivå i kilogram vilket underlättar planeringen och förutsägbarheten för näringen.

Ett infiskningskrav har införts i det pelagiska fisket som innebär att en fiskelicensinnehavare under ett år ska landa minst 25 procent av det totala pelagiska fångstutrymmet i kilogram som hen tilldelades vid årets början. Syftet är att fiskebåtarna ska användas i högre omfattning. Båtar som inte fiskar överhuvudtaget mister sina tillstånd.

För underlätta landningsskyldigheten och minska effekterna av kvotsvängningar mellan åren har EU:s medlemsstater haft möjlighet att spara högst tio procent av kvoterna. HaV har infört nya möjligheter till ett individuellt sparande av fiskemöjligheter på fartygsnivå som bland annat underlättar företagets planering. Nya regler har också införts för fiskerättigheternas giltighetstid vid nybyggnation av fiskefartyg samt för utförsel av fiskekapacitet vid byte av fiskeinriktning.

RESULTAT

Kunskapsförsörjning

RESULTAT

Arbetet med kunskapsförsörjning ska ge tillförlitliga underlag för beslut om rätt åtgärder på rätt plats, vilka i sin tur kan ge långsiktiga förbättringar av miljön och ett hållbart nyttjande av miljön. Förväntade resultat av myndighetens arbete med kunskapsförsörjning under året var:

- › En bättre samordning av kunskapsbeställningar ska bidra till en effektiv användning av myndighetens sakanslag, med bibehållen eller förbättrad kvalitet. Genom detta tillgodoses både myndighetens förvaltningsuppdrag och gällande lagkrav på bästa möjliga sätt med tilldelade resurser.
- › Förmågan att hantera beställda data ska öka, särskilt med fokus på säkerhet, konfidentialitet, tillgänglighet och riktighet.
- › Data och information från olika källor ska analyseras och visualiseras för att stödja välgrundade beslut.

- › Samverkan med forskningsfinansiärer, framförallt Naturvårdsverket och Formas, ska leda till forskning som stödjer myndighetens uppdrag och ger effekt för levande hav, sjöar och vattendrag.
- › Internationella samarbeten ska stärka myndighetens kunskap inom flera förvaltningsområden.
- › Internationellt utvecklingsarbete ska stärka andra länders förmåga till havsplanering och hållbar havsförvaltning.

Myndighetens arbete med kunskapsförsörjning bedöms sammantaget ha uppnått de förväntade resultaten. Nedan beskrivs några exempel av uppnådda resultat i mer detalj.

Beställning av datainsamling och övervakning av den akvatiska miljön

Myndigheten har under året hämtat in kunskap genom datainsamling och övervakning av den akvatiska miljön, samordnat forskningsbehov och bedrivit internationell omvärldsbevakning. Beställningar av data och miljöövervakning samordnas och prioriteras utifrån behoven inom myndighetens förvaltningsuppdrag och med hänsyn till de krav som ställs på Sverige inom EU och i olika konventioner.

I den löpande akvatiska övervakningen beställs data om påverkanstryck, tillstånd och förändringar i den akvatiska miljön. Informationen behövs för att HaV och andra aktörer ska kunna planera, genomföra och följa upp insatser och deras effekter i miljön. Datainsamling och övervakning behövs även för att uppfylla krav som följer utifrån exempelvis europeiska miljölagstiftning. Data som samlas in är bland annat vattnets fysik, biologi och kemi liksom förekomst av miljögifter, däggdjurs hälsa, fiskhälsa, fiskbestånd samt livsmiljöernas tillstånd och utbredning. Datan omfattar även påverkan på den akvatiska miljön från exempelvis utsläpp, buller, trålning, bifångster och tillförsel av närings- och andra ämnen via vattendrag.

Ett nytt verktyg som utvecklar myndighetens arbetssätt för miljöövervakning har tagits fram under året. Verktyget prioriterar datainsamling och övervakning utifrån behov och nytta. Syftet är att samla in den data som ger störst miljöeffekt genom att stödja de mest angelägna åtgärderna och uppfylla kraven på datainsamling och övervakning.

Under året har myndigheten beslutat om ett hundratal överenskommelser och bidrag för insamling av den information som behövs för förvaltning av den akvatiska miljön. Informationen behövs även för att uppfylla kraven i flera EU-direktiv och -förordningar,

inklusive den gemensamma fiskeripolitiken (GFP). Den används även för att rapportera data och information till bland annat Europeiska miljöbyrån (EEA) inom ramen för havskonventionerna Helcom och Ospar. Den insamlade informationen blir därmed tillgänglig för utvärderingar och som grund för åtgärder på regional och europeisk nivå, ett faktum som ökar nyttan och effekten av de tilldelade anslagen.

Stärkt hantering av miljöinformation samt förmåga till analys och visualisering

Myndigheten har under året fortsatt att stärka den interna förmågan att hantera och tillgängliggöra miljödata och miljöinformation.

Det förändrade geopolitiska läget har medfört ökade krav på den data som myndigheten tillgängliggör och delar med andra aktörer. Under året har därför arbetet med säker informationshantering fortsatt prioriterats. Ett arbetssätt för att ansöka om spridningstillstånd för marina miljödata i samverkan med andra myndigheter har utvecklats. Resultatet är ett harmoniserat och rättssäkert tillvägagångssätt för hantering av miljödata som kan omfattas av sekretess.

Ett strukturerat arbetssätt har utvecklats för samordning av de dataflöden som rapporteras till EU, och en generisk metod har tagits fram för kartläggning och samordning av dessa dataflöden. Metoden säkerställer dels att åtgärdsförslag för miljön baseras på samma datagrund oavsett rapporteringssyfte, dels att myndigheten har stärkt sin förmåga att effektivt möta nya och förändrade rapporteringskrav från EU.

Under året har myndighetens förmåga att hantera och visualisera geografiska data förstärkts genom utveckling av ett kartbaserat handläggarstöd. Stödet har effektiviserat arbetsflöden och förbättrat kartbaserade beslutsunderlag inom miljöprovningar.

Forskningssamordning

HaV har under året samarbetat med Naturvårdsverket om forskningssatsningar inom Naturvårdsverkets miljöforskningsanslag. Myndigheten har följt de forskningsprojekt som riktar sig till myndighetens kunskapsbehov för att tidigt identifiera aktuella vetenskapliga resultat av relevans för en adaptiv förvaltning.

Ny forskning har påbörjats inom två forsknings-satsningar: Framtidens miljöövervakning och Ekosystembaserad akvatisk förvaltning. Under året har även en utlysning gjorts om effekter av genomfört åtgärdsarbete för en bättre miljö. Det övergripande målet för satsningen är att bidra till framtida förvaltningsarbete med kvantifieringar och underlag som behövs för att kunna planera och prioritera de mest effektiva restaureringsåtgärderna.

HaV har varit engagerad i två av Formas nationella forskningsprogram genom att delta i programkommittén, i arbetsgruppen för forskningsprogrammet Klimat samt i styrgruppen för forskningsprogrammet Hav och vatten 2021–2030. Därigenom har HaV framfört myndighetens forskningsbehov.

Genom SLU:s myndighetsstöd till HaV och Naturvårdsverket har HaV kunnat ge forskare i uppdrag att delta i standardiseringsarbetet för biologiska och vattenkemiska metoder i två internationella tekniska kommittéer. Stödet har också gjort det

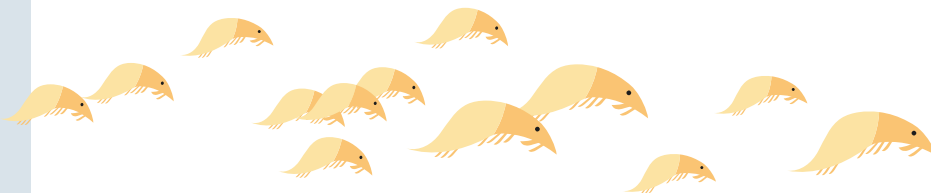
möjligt för Sverige att ha en ledande roll i styrgruppen för sötvattenssektionen av ett internationellt nätverk för övervakning av biologisk mångfald i Arktis under Arktiska Rådet.

Myndigheten har tagit fram nya marina habitat-data och utfört rumsliga kartanalyser som använts inför etableringen av Östersjöns första marina skyddsområde, Nämöskärgårdens nationalpark i Stockholms skärgård. Myndighetens forskningsbehov har sammanställts under hösten som underlag inför prioriteringar för nästa år.

Kunskapsinhämtning genom internationella samarbeten

Under 2025 inleddes ett kunskapsutbyte med Skottland om havsbaserad vindkraft med fokus på flytande vindkraft. Skottland har idag mer erfarenhet än Sverige när det gäller flytande vindkraft. Kunskapsutbytet med Skottlands myndigheter har bidragit till värdefulla konkreta förslag till formuleringar i tillstånd och villkor som kommer kunna tillämpas i den svenska tillståndsprocessen. Regeringen har under året lämnat tillstånd till den första havsbaserade vindkraftsparken i Sverige med flytande fundament.

Havsplanerare från Sverige och Kenya har genomfört en fyradagars workshop tillsammans med FN:s miljöprogram (UNEP), FN:s boende- och bosättningsprogram (Habitat) samt Nairobikonventionen. Deltagarna utbytte erfarenheter kring utmaningar och lösningar för att synkronisera havsplaneringsprocessen mellan olika administrativa nivåer. Under workshopen togs också frågor upp som rör datahantering och dataflöden, geografisk information och miljöbedömning samt hur kopplingen mellan land- och havsplanering kan stärkas.

Internationellt utvecklingssamarbete

Myndigheten bidrar till regeringens strategi för Sveriges globala utvecklingssamarbete genom programmet SwAM Ocean 2, finansierat av SIDA. Det nya treåriga programmet startade under året och fokuserar på havsplanering, marina skyddade områden samt styrning och förvaltning. Området havsplanering omfattar även ett internationellt utbildningsprogram (ITP) som bidrar till kapacitets- och uppbyggnad av institutioner kopplade till de nationella havsplaneringsprocesserna i de deltagande länderna i Västra Indiska oceanen.

I de deltagande länderna har programmet lett till stärkt institutionell kapacitet och ökad samverkan för hållbar förvaltning av marina resurser. HaV har genom programmet stöttat länderna på olika sätt. Myndigheten har bland annat stöttat Somalia i etableringen av en nationell havsplaneringsenhet inom Ministry of Fisheries and Blue Economy och påbörjat utvecklingen av ett nationellt ramverk för havsplanering. En initial intressentdatabas och konsultationsprocess har etablerats för ökad transparens och delaktighet, och steg har tagits mot skapandet av ett "MSP Somali Forum", en plattform för samverkan mellan myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Arbetet har syftat till att åstadkomma bättre samordning, styrning och mer evidensbaserade beslut inom havsförvaltningen.

HaV har även stöttat Tanzania och Kenya i hur havsplanering kan integreras i ländernas nationella strategier, medan Zanzibar har förbättrat tillgången till tillförlitliga och aktuella marina data, ökat transparensen och tydliggjort ansvarsfördelningen i

beslutsprocesser. Programmet har stärkt samarbetet mellan institutioner och bidragit till en mer hållbar och kunskapsbaserad havsplanering.

Övriga deltagarländer har bland annat utvecklat lagstiftning, samarbeten och tekniska lösningar som stödjer en hållbar, inkluderande och effektiv havsförvaltning.

Hålla samman uppföljning och rapportering av miljöinformation

HaV följer upp de tre miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag, Ingen övergödning samt Hav i balans samt levande kust och skärgård varje år. För första gången följdes även det nya etappmålet Minskad övergödning upp. Uppföljningen ger stöd till politiken och förvaltningen att ta fram åtgärder som kan förbättra miljön. Uppföljningen visar att det fortfarande återstår ett omfattande åtgärdsarbete för att nå miljö kvalitetsmålen. Resultaten från uppföljningen används även i det interna arbetet som till exempel effektanalyser, i planering och styrning av myndighetens arbete och i årsredovisningen.

Under året har HaV också arbetat med den fördjupade uppföljningen av miljömålen som kommer att sammanställas av Naturvårdsverket våren 2026.

När det gäller uppföljningen av havets tillstånd har nya metoder, ny kunskap och ett samarbete med grannländerna utvecklats när det gäller bedömningar inom EU samt regionalt inom havskonventionerna Oskar och Helcom. Bedömningsresultaten och analyser har under året rapporterats till EU-kommissionen och har även gjorts tillgängliga för allmänheten genom ett nytt visualiseringsverktyg på HaV:s webbplats.

RESULTAT

Internt stöd

RESULTAT

HaV:s interna stöd ska hjälpa myndighetens sakavdelningar att effektivt genomföra och utveckla sin verksamhet med rättssäkra processer och en säker och ändamålsenlig fysisk arbetsmiljö. Förväntade resultat av myndighetens arbete med internt stöd under året var följande:

- › Effektiv uppföljning av myndighetens medel enligt budget, verksamhetsplan och regleringsbrev.
- › Juridisk granskning som medför en rättssäker och effektiv verksamhet.
- › Ändamålsenliga och säkra lokaler inklusive servicefunktioner som reception, växel och vaktmästeri.
- › Stöd till verksamheten i arbetet med styrning, ledning och verksamhetsutveckling samt förenkling för att minska regelbördan för företag
- › HaV:s verksamhetssystem ska stödja myndighetens behov och vara livscykelhanterade för att undvika säkerhetsproblem.

Under 2025 har myndighetens informationshantering fortsatt att utvecklas mot ett processororienterat arbetssätt. Bland annat har verksamhetsprocesserna kartlagts med

syfte att stärka och utveckla en god och säker informationshantering. Medarbetarna har höjt sin förmåga inom informationssäkerhet genom kontinuerlig utbildning. Sammantaget har insatserna inom informationshantering bidragit till en mer rättssäker, effektiv och säker hantering av information i myndighetens verksamhet.

Under året har det genomförts ett omfattande arbete att förenkla för myndighetens intressenter. Arbetet har haft sin grund i regeringsuppdraget att förenkla regelverk för verksamhetsutövare men har breddats för att fånga upp intressenternas behov av att i större utsträckning begränsa den administrativa bördan.

HaV har förbättrat sin förmåga att använda AI, en transformationsplan för att hantera teknisk skuld har tagits fram och delar av äldre system har transformerats till nya IT-tjänster.

Bedömningen är att de planerade insatserna kunde genomföras under 2025. Nedan beskrivs några av de uppnådda resultaten mer i detalj.

Utveckling av AI-arbete

Myndighetens arbete med AI har tagit fart under året. En myndighetsövergripande arbetsgrupp har bildats med medarbetare som har kunskaper inom AI, verksamhetsutveckling, teknik och juridik. Gruppen har bland annat haft i uppdrag att kartlägga pågående initiativ inom AI, vilka möjligheter användning av AI kan ge, identifiera behov, ta fram konkreta förslag på styrning och ramverk samt ta fram rekommendationer för det fortsatta arbetet.

Myndigheten har under året beslutat om en AI-policy och uppdaterat relevanta styrdokument. Styrdokumentet klargör hur AI får användas inom myndigheten. Under hösten 2025 har myndigheten undertecknat ett partnerskap med AI Sweden, vilket ger tillgång till ett nationellt nätverk av experter, utbildningsresurser och samarbeten som stödjer myndighetens fortsatta arbete med AI.

En intern AI-labbmiljö har etablerats. Labbet är designat för att öka den interna kompetensen kring AI-teknik och för att fungera som en test- och utvecklingsplattform för nya idéer. Fokus ligger på hur AI kan integreras med myndighetens befintliga beslutsstödsystem och kartverktyg, samt hur olika systemintegrationer kan optimeras. Genom labbet kan myndigheten experimentera i en kontrollerad miljö och validera effekterna av AI-tillämpningar.

Processororienterat arbetssätt

Under året har myndigheten beslutat att, där det är ändamålsenligt, arbeta mer processororienterat. Som en följd av detta har myndigheten under 2025 påbörjat arbetet med att kartlägga, vid behov revidera och publicera myndighetens processer. Genom att dokumentera och visualisera processer som beskriver hur verksamheten faktiskt bedrivs har myndigheten identifierat flaskhalsar och vidtagit åtgärder för att hantera dessa. Arbetet har lett till ökad effektivitet och ökad nytta för dem myndigheten är till för.

Med stöd av ett processororienterat arbetssätt har HaV även stärkt förutsättningarna för regelefterlevnad. Myndigheten omfattas av ett stort antal regelverk i den dagliga verksamheten, vilket kan vara svårt för enskilda medarbetare att överblicka. Processkartor med tydligt beskrivna aktiviteter är därför ett viktigt stöd och säkerställer att reglerna följs. Det processorienterade arbetssättet har också bidragit till ett systematiskt arbete med informationssäkerhet och en verksamhetsbaserad arkivredovisning.

Myndigheten har genom beslut även säkerställt att informationsklassning av relevanta informationsmängder genomförs innan exempelvis beställning av ny data sker. Detta innebär att myndigheten inte beställer, behandlar eller vidareutvecklar information utan att en informationssäkerhetsanalys har genomförts och att det finns en plan för hur informationen ska hanteras under hela dess livscykel.

Arbetet med förbättrad informationshantering, med stöd av processkartläggningar, har under året lett till en mer strukturerad och säkrare informationshantering i verksamheten samt stärkt medarbetarnas kompetens inom informationssäkerhet och informationsförvaltning.

Förenkling för att minska regelbördan för företag

Med utgångspunkt i regeringsuppdraget om regelförenklingar för företag har myndigheten valt att arbeta bredare med förenkling, bland annat med stöd av Tillväxtverket.

Myndigheten har i förenklingsarbetet utgått från intressenternas perspektiv och behov och då arbetat för att minska den administrativa bördan för dem. Myndigheten har inlett ett arbete som rör kultur, bemötande, service, kommunikation, rättssäkerhet och tillgänglighet.

Myndigheten har börjat arbeta med webbanpassade föreskrifter, vilket är ett steg närmare helt digitaliserade föreskrifter. Bakgrunden är bland annat resultatet av en användarresa som genomfördes under 2024 inom yrkesfisket.

Under 2025 har ytterligare två användarresor genomförts, dels en inom miljöprövning, där företag som genomgått tillståndsprövningar enligt miljöbalken intervjuades, dels en inom vattenförvaltning, där handläggare och chefer på länsstyrelser intervjuades. De båda användarresorna visar att det främst är förbättrad dialog, tydliggörande av myndighetens roll och mer lättillgänglig information på webbsidan som efterfrågas.

För att förbättra kvaliteten på underlagen för miljöprövningar och underlätta för de sökande har myndigheten inlett ett arbete med att förtydliga miljöprövningsprocessen och bättre informera om vilka underlag som bör ingå i en tillståndsansökan. En tidig dialog mellan myndigheten och verksamhetsutövarna kan leda till färre missförstånd och tydligare förväntningar och därmed färre kompletteringar under miljöprövningsprocessen. Sammantaget förväntas

förutsebarheten öka vilket bidrar till effektivare miljöprövningar, för både den sökande och för HaV.

Inom vattenförvaltningen behöver rollerna och processen för hur miljö kvalitetsnormerna tas fram bli tydligare. Myndigheten arbetar vidare med att förenkla texterna på myndighetens webbsida samt strukturera om informationen och göra den enklare att hitta.

Leverera en fungerande, säker och stabil IT infrastruktur

HaV har under året levererat en väl fungerande, säker och stabil IT-infrastruktur. Externt upprätthölls en hög nivå på tillgänglighet (99.9%) och säkerhet när det gäller infrastrukturtjänster och verksamhetsstöd. Kontinuerliga förbättringar har gjorts utifrån löpande analyser av risk- och hotbild samt rekommendationer från extern säkerhetsgranskning genom metoden Veriscan.

Exempel på förbättringsarbete som har genomförts och förväntas ge effekt i form av ökad säkerhet:

- › Digitalt processtöd för anställning, introduktion av avslut av anställda och konsulter.
- › Förhöjda autentiseringskrav vid inloggning.
- › Säkrare digital åtkomst i HaV:s publika utrymmen.
- › Under året har HaV ersatt videomötesverktyget Skype och med nya verktyg.
- › Äldre integrationstjänst har ersatts med ny funktionalitet som en del i arbetet med teknisk skuld.
- › IT-tjänsten Ghostguard har avvecklats.
- › Andra myndigheters personal kan använda sina datorer på ett säkert sätt hos HaV genom tillgång till separat nät.

Åtterrporteringskrav

Stärkt arbete för cybersäkerhet

Havs- och vattenmyndigheten ska övergripande redogöra för hur myndigheten har förvaltat och utvecklat sitt arbete med informations- och cybersäkerhet inbegripet den egna organisationens beredskap och möjlighet att hantera incidenter. I detta ingår bland annat att redogöra för hur myndigheten har använt verktyg som Cybersäkerhetskollen eller motsvarande för att stödja uppföljning och förbättring av systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete i samhällsviktiga verksamheter, samt hur myndigheten planerar att möta framtida behov inom informations- och cybersäkerhetsområdet. Myndigheten ska också redovisa hur man stärkt arbetet med att hantera föråldrade system och tekniska komponenter och minska myndighetens tekniska skuld. Av redovisningen ska det framgå hur mycket som har hanterats och hur mycket som fortfarande återstår att hantera av det totala behovet.

Myndigheten har under 2025 lagt ytterligare fokus på det systematiska informations- och cybersäkerhetsarbetet. Arbetet har följts upp genom både extern granskning enligt metoden Versican och genom självskattning med Cybersäkerhetskollen. Båda bedömningarna visar på en fortsatt stärkt cybersäkerhetsnivå vid HaV och utgör grund för det fortsatta förbättringsarbetet. En av de åtgärder som upphandlats under året är en central tjänst för säkerhetsloggning, vilken stärker myndighetens förmåga att upptäcka och hantera incidenter. För att möta ökade krav, bland annat kommande cybersäkerhetslagstiftning, har HaV förstärkt

den strategiska och operativa förmågan inom informationssäkerhet och säkerhetsarkitektur. Nyrekryteringar har stärkt myndighetens förmåga att styra, följa upp och utveckla säkerhetsarbetet. Samtliga medarbetare har genomgått utbildning inom informations- och cybersäkerhet, GDPR och AI. HaV:s ledningsgrupp har dessutom genomfört MSB:s kurs "Ledningsperspektiv på informations- och cybersäkerhet".

Under året har myndigheten också arbetet med att minska den tekniska skulden. Fokus har legat på att modernisera äldre tekniska lösningar och höja myndighetens förmåga att förebygga och hantera IT-incidenter. Arbetet har genomförts inom fyra prioriterade områden: migrering av ESB (se nedan), förstärkt förmåga inom informationssäkerhet, etablering av central säkerhetsloggning samt uppstart av en långsiktig digital transformation.

Myndigheten har moderniserat en äldre och säkerhetsmässigt föråldrad integrationsplattform (ESB-lösning) som använts för kommunikation och datautbyte inom yrkesfiskets IT-system och EU. Den tidigare plattformen uppfyllde inte dagens krav på cybersäkerhet, kompetens, livscykelhantering eller driftstabilitet. Den nya lösningen bygger på modern arkitektur med förbättrad åtkomstkontroll, kryptering, loggning och övervakning. Effekten av migreringen, som slutfördes vid årsskiftet 2025–2026, minskar den tekniska skulden samt ger en ökad robusthet och säkrad kompetens i myndighetens integrationsmiljö.

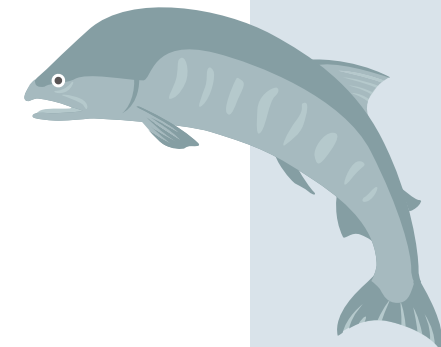
I enlighet med MSB:s rekommendationer har HaV avropat en tjänst som ger dygnet-runt-övervakning av säkerhetsloggar. Implementeringen påbörjades under året. Den nya funktionen stärker myndighetens förmåga att upptäcka, analysera och hantera säkerhetsincidenter.

HaV har flera äldre verksamhetskritiska system. Dessa är delvis moderniserade men kräver ett samlat omtag för att uppnå högre verksamhetsnytta, flexibilitet, förvaltningsbarhet och säkerhet. Transformationen som har inletts under 2025, syftar till en mer informationsdriven verksamhet ersätta äldre databasteknik med moderna informationstjänster. En övergripande transformationsplan har tagits fram, innehållande vision, arkitektur, digitala principer samt förslag till vägval och prioriteringar.

Arbetet med att reducera teknisk skuld har hittills främst omfattat:

- › Migrering av ESB, som nu är genomförd och eliminerar en central del av den äldre tekniska infrastrukturen.
- › Förberedelser för bredare systemmodernisering genom den digitala transformationen, där planeringsarbetet fortsätter och beslut förväntas i februari 2026.

Den kvarvarande tekniska skulden är omfattande och nära kopplad till myndighetens pågående transformationsarbete. Då arbetet innebär verksamhetsutveckling, teknisk modernisering och förändrade arbetssätt inom hela myndigheten kan den återstående delen i nuläget inte kvantifieras. Största delen av transformationen återstår dock.

RESULTAT

Arbetsmiljö

RESULTAT

Havs- och vattenmyndigheten har under 2025 fortsatt att aktivt arbeta för en långsiktig kompetensförsörjning och för att vara en hållbar och attraktiv arbetsplats. Det skapar förutsättningar för en effektiv verksamhet och säkerställer att myndighetens samhällsuppdrag genomförs med hög kvalitet.

- › Kompetensförsörjningsarbetet har skett systematiskt för att säkerställa rätt kompetens, särskilt inom de prioriterade områdena: effektiv vattenförvaltning, miljöprövning, förstärkt fiskerikontroll och ökad cybersäkerhet. Utifrån en samlad rekryteringsplan har myndigheten rekryterat och introducerat på ett välfungerande sätt och slutfört 59 anställningar.
- › Det pågående arbetet med "Vad, hur och vår kultur" är en förändringsresa som har fortsatt under året. Riktningen som beskriver myndighetens uppdrag samt effektkedjan har vidareutvecklats och kompletterats med fokusområden för nästa år.
- › Under året har arbete kring "vår kultur" pågått i alla ledningsgrupper och på chefmöten. Utifrån särskilt underlag har avdelningar och enheter har genomfört kulturarbete i två delar. Dels en webbutbildning kring den statliga värdegrunden och dels arbete för att utveckla kulturen mot en mer modern och tillitsbaserad myndighet.
- › De undersökningar som genomförts under året visar att årets mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) tillsammans med det hälsofrämjande, inkluderande och systematiskt arbetsmiljöarbetet har bidragit till låg sjukfrånvaro, trivsel och en god arbetsmiljö.
- › För att stärka ledningsförmågan, öka samsynen och samverkan inom myndigheten har chef- och ledarskapsutveckling genomförts. Genom utbildningsinsatser, stöd från HR och utvecklade chefsmöten har givit cheferna bättre förutsättningar att leda sina verksamheter.
- › Ett partsgemensamt arbete kring samverkan på myndigheten har fortgått under året. Samverkansavtalet har förtydligats i en "vägledning för samverkan på HaV" och material har tagits fram för information och utbildning.
- › För att långsiktigt effektivisera och kvalitetssäkra myndighetens ekonomi-, personal- och lönesystem undersöktes flera olika alternativ och lösningar under året. Det resulterade i en planerad övergång till Statens servicecenter som ska ge stabilare processer, bättre stöd för verksamheten och minskad administrativ belastning.

Nedan presenteras några exempel på genomfört arbete i mer detalj.

Attraktiv arbetsgivare

För att öka myndighetens attraktionskraft som arbetsgivare har flera konkreta insatser genomförts som både förbättrar medarbetarupplevelsen och ger bättre underlag för framtida utveckling. Under året har arbetet med att utveckla styrning och ledning samt driva en pågående förändringsresa fortsatt. Ett centralt inslag har varit vidareutvecklingen av myndighetens kultur med fokus på samarbete, ansvarstagande och långsiktighet. Insatserna har syftat till att skapa en mer sammanhållen och tillitsfull organisation som bättre stödjer både effektivitet och medarbetarnas engagemang. I arbetet med kulturen har Statskontorets webbutbildning ”Din roll i staten-gemensamma spelregler” använts som en inledning och utgångspunkt. På enheterna har sedan samtal förts kring kulturella yttringar som bör ändras som en del för att skapa en gemensam bild av nuvarande kultur på enheten. Det önskade läget för vår kultur på enhetsnivå sammanställdes sedan på myndighetsnivå och arbetet fortsatte på medarbetardagen den 11 december.

Introduktionen för nya medarbetare har reviderats till mer tydliga och enhetliga checklistor för introduktion med fokus på att nya medarbetare snabbt ska känna sig trygga, inkluderade och produktiva. Även djupintervjuer med personer som valt att lämna myndigheten har genomförts för att få fördjupade insikter om förbättringsområden. Genom dessa insatser har myndigheten en mer strukturerad process för både nya och avgående medarbetare.

HaV har gjort en jämförelse med andra organisationer via Nyckeltalsinstitutet samt två interna medarbetarundersökningar för att mäta sin attraktivitet som arbetsgivare. Jämförelsen visade, liksom föregående års mätning, att myndigheten tillhör de

tio procent bästa arbetsgivarna i Nyckeltalsinstitutets kartläggning av arbetsvillkor i svenskt arbetsliv. Utifrån rådande arbetsvillkor anses HaV vara en excellent, attraktiv och hållbar arbetsgivare.

De två medarbetarundersökningar som genomfördes under året hade fokus på myndighetens sociala- och organisatoriska arbetsmiljö. Vid både vårens och höstens undersökningar uppnåddes höga svarsfrekvenser på 90 procent respektive 89 procent. Det visar på ett stort engagemang för att få vara med och påverka sin arbetssituation. Höstens resultat visar på en förbättring från ett totalindex från 70 till 71 samt en positiv trend inom alla tre frågeområdena på myndighetsövergripande nivå.

Medarbetare

HaV har vid årets slut 329 medarbetare (år 2024 var det 319), varav merparten arbetar på huvudkontoret i Göteborg. De flesta arbetar som utredare och handläggare men det finns också fiskerikontrollanter, systemutvecklare och jurister för att nämna några exempel. Myndighetens fiskerikontrollanter finns vid kontoren i Göteborg, Simrishamn och Karlskrona.

Under 2025 hade myndigheten i medeltal 316 medarbetare (317 år 2024) och 307 årsarbetare (297 år 2024). Personalomsättningen för 2025 uppgick till 10,8 procent (10,13 procent år 2024). Under året har 29 personer tillsvidareanställts och 30 tillsvidareanställda personer har slutat.

Myndigheten har under 2025 annonserat ut 70 tjänster och har haft 4546 sökande till dessa tjänster.

Kompetensförsörjning

Under året har myndigheten arbetat med att stärka och utveckla kompetensförsörjning för att säkerställa rätt kompetens på kort och lång sikt. Arbetet har omfattat rekryteringsprocessens effektivitet, utveckling av chefer och medarbetare samt insatser för en ändamålsenlig styrning och ledning av myndighetens verksamhet. Förutom flera nyanställda har årets präglats av både låg personalomsättning och låg sjukfrånvaro.

Arbetsmiljö

Myndighetens arbete med arbetsmiljö har genomförts enligt årlig plan och under året har det funnits stöd till cheferna i form av inspelade filmer med tillhörande dialogmaterial för medarbetare. Myndighetens digitala mötesverktyg har utretts och dialog kring den digitala arbetsmiljön pågår i samverkan med arbetsmiljöombud och personalorganisationerna.

Medarbetarundersökningarna som nämns ovan är ett underlag för avdelningarnas och enheternas arbetsmiljöarbete eftersom de mäter engagemang, upplevelse av välmående samt uppfattning om arbetssituationen. För att främja till dialog kring att utveckla Havs- och vattenmyndigheten till att bli en ännu bättre arbetsplats diskuteras resultaten på enheternas arbetsplatsträffar, avdelningsmöten och i andra samverkansforum.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron visar en minskning och sjukfrånvaron för året är 2,6 procent jämfört med 3,0 procent 2024. Både korttids- och långtidssjukfrånvaron har minskat för kvinnor och män samt i alla de flesta åldersgrupper. Andelen långtidssjukskrivna minskar som en följd av ett aktivt rehabiliteringsarbete, se tabell 8.

TABELL 8: SJUKFRÅNVARO I PROCENT 2023-2025.

Sjukfrånvaro i procent	2025	2024	2023
Total sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda arbetstiden	2,6	3,0	3,8
Kvinnor	2,7	3,4	5,4
Män	2,4	2,4	2,1
Andel total sjukfrånvaro som varit sammanhängande 60 dagar eller mer	29,3	47,9	49,9
Kvinnor	17,7	41,9	49,4
Män	46,0	57,8	51,3
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år eller yngre i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	1,3	1,7	1,3
Kvinnor	1,5	0,2	1
Män	1,3	2,5	1,6
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30-49 år i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	2,3	2,9	4,2
Kvinnor	3,0	4,1	6,7
Män	1,1	1,2	0,9
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år eller äldre i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden för den åldersgruppen	2,9	3,1	3,5
Kvinnor	2,4	2,8	3,9
Män	3,4	3,4	3,2

Tabeller

Regeringsuppdrag

TABELL 9: PÅGÅENDE OCH REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG 2025.

Uppdrag	Beslut från	Redovisning
Förvaltning av europeisk ål	2024	2025
Kunskapsunderlag om vattenkraftens påverkan på ekosystem och arter	2025	2025
Uppdrag att sammanställa och redovisa forskningsinsatser angående blåfenad tonfisk	2025	2025
Samförvaltningsformer för ett mer intressentdrivet åtgärdsarbete för kustekosystemens återhämtning	2025	2025
Uppdrag att flytta ut trålgränsen för storskaligt pelagiskt trålfiske i svenska territorialhavet i Östersjön	2025	2025
FN:s havskonferensen 2025	2025	2025
Delåtgärdsprogram för effektiv vattenförvaltning	2025	2025
Uppdrag att lämna förslag på digitala lösningar för tillsynsvägledning (Naturvårdsverkets RB)	2025	2025
Uppdrag att ta bort eller drastiskt minska inflyttningssområden innanför trålgränsen	2025	2025
Uppdrag att medverka vid genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen	2016	2026
Uppdrag att bistå Miljömålsrådet	2022	2026
Uppdrag att förenkla regelverk i syfte att minska regelbördan för företag	2024	Delredovisning 2025 Slutredovisning 2026
Kartläggning av vattenbalanser	2024	Redovisas årligen Slutredovisning 2026
Uppdrag att vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden	2024	2026
Stärka arbetet med akvatisk restaurering	2024	2026
Förslag till nationell restaureringsplan och författningsändringar till följd av EU-förordning om restaurering av natur (Naturvårdsverket RB)	2024	2026

Uppdrag	Beslut från	Redovisning
En sammanhållen miljödataförvaltning och förbättrad kunskapsförsörjning om miljöfarliga utsläpp till vatten	2025	2026
Uppföljning och utvärdering av åtgärder mot övergödning	2025	2026
Sammanställa status för skyddet av marina områden och uppdatera Handlingsplan för marint områdesskydd	2025	Delredovisning 2025 Slutredovisning 2026
Förvaltningsplanerna för gråsäl, knubbsäl och vikaresäl	2025	2026
Utreda förutsättningarna för att värna havsöringsbeståndets fortlevnad i Dalälven	2025	2026
Andra effektiva områdesbaserade bevarande åtgärder (OECM)	2025	2026
Se över HARO-värdena samt utarbeta vägledning för hur intresset av en nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel ska beaktas inom ramen för vattenförvaltningsarbetet	2025	2026
Medelsanvändning anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	2025	2026
Medelsanvändning anslag 1:2 Miljövarvaktning m.m. som disponeras av Havs- och vattenmyndigheten	2025	2026
Uppdrag att på prov genomföra fiskeriförvaltningsåtgärder som motsvarar en utflyttning av trålgränsen	2022	2027
Utökat uppdrag att genomföra åtgärder som motsvarar en utflyttning av trålgränsen	2022	2027
Förbättrad havsmiljö och minskad övergödning i Östersjön	2025	Delredovisning 2026 Slutredovisning 2028
Samverkan för effektiv vattenförvaltning	2025	Redovisas årligen Slutredovisning 2028
Samordning av det nationella genomförandet av BSAP och NEAES	2025	Redovisas årligen i årsredovisningen Slutredovisning 2031
Förhandlingar om fisket i Torneälv och avvikelser från stadgan	2014	Redovisas löpande

Avgiftsbelagd verksamhet

Från och med 2024 finns ingen budget för avgiftsbelagd verksamhet i myndighetens regleringsbrev. För avgifter som HaV disponerar, se not 2.

För avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras, ser utfallet ut enligt nedanstående tabell.

TABELL 10: AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET DÄR INTÄKTERNA EJ DISPONERAS.

Belopp i tkr	Inkomsttitel	Utfall intäkter 2025	Utfall intäkter 2024
Sanktionsavgifter	2714	274	288
Övriga inkomster av statens verksamhet	2811	18	434
Summa intäkter som inte disponeras		292	723

Redovisning av intäkter och kostnader

TABELL 11: FÖRDELNING AV INTÄKTER OCH KOSTNADER 2025 ENLIGT VALD INDELNING AV VERKSAMHETEN.

2025	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	Medel som tillförts statens budget från uppbörds-verksamhet	Erhållna medel för finansiering av bidrag	Finansiella intäkter i transfere-rings-avsnittet	Finansiella kostnader i transfererings-avsnittet	Avsättning till/upplösning av fonder m.m.	Lämnade bidrag	Resultat
Förutsättningsskapande åtgärdsarbete (Anslagsfördelningen är ändamålsenlig och effektiv)	26 125	2 210	-28 335	0	0	771 394	23 658	-256	-28 022	-766 773	0
Externt stöd och vägledning (Stödet är ändamålsenligt)	181 190	27 464	-207 177	2	-2	9 036	0	0	0	-9 036	1 476
Fiskerikontroll (Kontrollen är effektiv och verkningsfull)	55 308	1 864	-57 172	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslutsstöd (Styrningen är effektiv och rättssäker)	21 606	80	-21 686	290	-290	0	0	0	0	0	0
Kunskapsinhämtning (Kunskapsunderlagen är ändamålsenliga)	271 030	6 783	-277 392	0	0	60 495	0	0	0	-60 495	420
Internt stöd (Våra arbetssätt är effektiva och säkra)	191 284	27 507	-216 266	0	0	0	0	0	0	0	2 525
Arbetsmiljö (Vår arbetsplats är hållbar och har rätt kompetens)	43 307	1 101	-46 442	0	0	0	0	0	0	0	-2 033
Summa	789 850	67 009	-854 471	292	-292	840 925	23 658	-256	-28 022	-836 305	2 388
2024											
Förutsättningsskapande åtgärdsarbete (Anslagsfördelningen är ändamålsenlig och effektiv)	19 998	2 724	-22 722	0	0	774 539	24 074	-1 071	-29 322	-768 220	0
Externt stöd och vägledning (Stödet är ändamålsenligt)	187 861	25 708	-211 796	8	-8	15 727	0	0	0	-15 727	1 773
Fiskerikontroll (Kontrollen är effektiv och verkningsfull)	51 323	2 801	-53 548	0	0	0	0	0	0	0	575
Beslutsstöd (Styrningen är effektiv och rättssäker)	18 600	124	-18 724	714	-714	0	0	0	0	0	0
Kunskapsinhämtning (Kunskapsunderlagen är ändamålsenliga)	282 250	7 341	-288 045	0	0	59 700	0	0	0	-59 700	1 547
Internt stöd (Våra arbetssätt är effektiva och säkra)	163 203	43 401	-187 412	0	0	0	0	0	0	0	19 192
Arbetsmiljö (Vår arbetsplats är hållbar och har rätt kompetens)	46 450	815	-49 642	0	0	0	0	0	0	0	-2 377
Summa	769 685	82 914	-831 889	723	-723	849 966	24 074	-1 071	-29 322	-843 647	20 710

Redovisning av intäkter och kostnader

TABELL 11: FÖRDELNING AV INTÄKTER OCH KOSTNADER 2025 ENLIGT VALD INDELNING AV VERKSAMHETEN FORTS.

2023	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	Kostnader	Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	Medel som tillförts statens budget från uppbörds- verksamhet	Erhållna medel för finansiering av bidrag	Finansiella intäkter i transfere- rings- avsnittet	Finansiella kostnader i transfererings- avsnittet	Avsättning till/upplösning av fonder m.m.	Lämnade bidrag	Resultat
Förutsättningsskapande åtgärdsarbete (Anslagsfördelningen är ändamålsenlig och effektiv)	11 293	3 323	-14 617	0	0	639 222	32 748	-1 130	-30 758	-640 081	0
Externt stöd och vägledning (Stödet är ändamålsenligt)	187 323	25 313	-211 097	5	-5	43 684	0	0	0	-43 684	1 539
Fiskerikontroll (Kontrollen är effektiv och verkningsfull)	48 856	3 642	-52 498	0	0	0	0	0	0	0	0
Beslutsstöd (Styrningen är effektiv och rättssäker)	19 646	4 376	-24 021	449	-449	0	0	0	0	0	0
Kunskapsinhämtning (Kunskapsunderlagen är ändamålsenliga)	245 962	10 624	-253 196	0	0	59 595	0	0	0	-59 595	3 390
Internt stöd (Våra arbetssätt är effektiva och säkra)	179 504	45 819	-226 172	0	0	0	0	0	0	0	-850
Arbetsmiljö (Vår arbetsplats är hållbar och har rätt kompetens)	31 079	1 381	-34 431	0	0	0	0	0	0	0	-1 971
Summa	723 663	94 478	-816 032	454	-454	742 501	32 748	-1 130	-30 758	-743 361	2 109

Resultatområdenas namn har ändrats. Texten inom parentes är benämningen 2024.

Finansiell redovisning

Verksamhetens utfall

Verksamheten visar ett utfall om 2 388 tkr. Kapitalförändringen för 2025 avser inbetalningar för kostnader avseende arbete inom Kontrollförordningen, som finansieras genom Europeiska havs- och fiskeri- och vattenbruksfonden, som utfördes under 2021 och 2022 och som då bokades som en kostnad i resultatet. Tidigare lades de upparbetade kostnaderna i kapitalförändringen för de enskilda delprojekt där det saknades bidragsbeslut.

Resultaträkning

Intäkter av bidrag har minskat, vilket främst beror på lägre intäkter för Fiskerikontroll från EU 2025 jämfört med 2024. Medlen betalas ut via Statens Jordbruksverk.

Balansräkning

Minskningen av oförbrukade bidrag avser främst projekt inom EU:s Datainsamlingsförordning och Kontrollförordning som finansieras genom Europeiska havs- och fiskeri- och vattenbruksfonden. Bidraget kommer främst att finansiera avskrivningskostnader gällande egenutvecklade IT-system. Årets avskrivningar 2025 har gjort att oförbrukade bidrag minskat jämfört med 2024.

Finansiella anläggningstillgångar och fonder har ökat främst på grund av utvecklingen för Kammarkollegiets Aktiekonsortier.

Minskning av Kortfristiga skulder till andra myndigheter och övriga leverantörer, behållningen på räntekonto i Riksgäldskontoret samt Avräkning med statsverket beror på tidigare lagd betalning innevarande år 2025. Detta med anledning av justeringar i myndighetens ekonomimodell inför 2026.

Minskning av posten fordringar hos andra myndigheter beror på en generellt minskad inköpsvolym och som därmed också innebär minskad moms.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2025	2024
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	789 850	769 685
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	1 289	2 159
Intäkter av bidrag	3	65 082	79 938
Finansiella intäkter	4	638	817
Summa		856 859	852 599
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-306 043	-299 712
Kostnader för lokaler		-19 395	-20 923
Övriga driftkostnader	6	-502 458	-485 470
Finansiella kostnader	7	-1 187	-2 424
Avskrivningar och nedskrivningar	11	-25 388	-23 360
Summa		-854 471	-831 889
Verksamhetsutfall	10	2 388	20 710
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	8	292	723
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-292	-723
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		818 285	824 865
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	15	22 640	25 101
Finansiella intäkter	17	23 658	24 074
Finansiella kostnader	17	-256	-1 071
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	17	-28 022	-29 322
Lämnade bidrag	9	-836 305	-843 647
Saldo		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	10	2 388	20 710

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2025-12-31	2024-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	11, 20		
Balanserade utgifter för utveckling		34 818	41 601
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		830	1 913
Materiella anläggningstillgångar	11, 20		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		790	1 209
Maskiner inventarier installationer m.m.		11 075	11 734
Finansiella anläggningstillgångar	11		
Andra långfristiga värdepappersinnehav		319 249	291 595
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		498	298
Fordringar hos andra myndigheter		8 367	15 728
Övriga kortfristiga fordringar	12	1 142	1 579
Periodavgränsningsposter	13		
Förutbetalda kostnader		14 601	16 039
Upplupna bidragsintäkter		54 173	46 466
Övriga upplupna intäkter		392	1 581
Avräkning med statsverket	14		
Avräkning med statsverket		128 177	227 026
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	23	33 191	51 188
Kassa och bank		1 246	10
SUMMA TILLGÅNGAR		608 550	707 967

Belopp i tkr	Not	2025-12-31	2024-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	16		
Statskapital		24	24
Balanserad kapitalförändring		-6 388	-27 098
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	10	2 388	20 710
Fonder			
Fonder	17	336 229	308 206
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	662	1 063
Övriga avsättningar	19	4 128	3 564
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	20	51 958	55 713
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		43 152	79 315
Leverantörsskulder		16 999	58 877
Övriga kortfristiga skulder	21	4 729	5 479
Periodavgränsningsposter	22		
Upplupna kostnader		129 213	153 979
Oförbrukade bidrag		25 456	48 136
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		608 550	707 967

Anslagsredovisning

Samtliga anslag är ramanslag
Belopp i tkr

ANSLAG		Ingående över- förings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Ut- gående över- förings- belopp	Not till anslags redovis- ningen
Utgiftsområde 20								
Klimat, miljö och natur								
20 01 002	Miljöövervakning m.m. (a)	475	107 900	-475	107 900	-103 278	4 622	1
	003 Miljöövervakning m.m. - del till Havs- och vattenmyndigheten (a)	475	104 900	-475	104 900	-100 278	4 622	
	005 Bidrag till Swedish Water House (a)	0	3 000	0	3 000	-3 000	0	
20 01 004	Sanering och återställning av förorenade områden (a)	3 039	50 000	-3 039	50 000	-48 623	1 377	2
	007 Sanering o återställ - Sanering vrak - del till Havs- och vattenmyndigheten (a)	3 039	50 000	-3 039	50 000	-48 623	1 377	
20 01 011	Åtgärder för havs- och vattenmiljö (a)	29 380	1 105 565	-29 380	1 105 565	-1 083 882	21 683	3
	002 Åtgärder för havs- och vattenmiljö (a)	29 380	1 105 565	-29 380	1 105 565	-1 083 882	21 683	
20 01 015	Havs- och vattenmyndigheten (a)	890	360 516	0	361 406	-354 882	6 524	4
	001 Havs- och vattenmyndigheten (a)	890	360 516	0	361 406	-354 882	6 524	
Utgiftsområde 23								
Areella näringar, landsbygd och livsmedel								
23 01 007	Ersättningar för viltskador m.m. (a)	1 608	20 000	-1 608	20 000	-17 591	2 409	5
	003 Bidrag för att förebygga skador orsakade av vilt och för att ersätta inträffade sådana skador (a)	1 608	20 000	-1 608	20 000	-17 591	2 409	
SUMMA ANSLAG		35 392	1 643 981	-34 502	1 644 871	-1 608 256	36 614	

Noter till redovisning av anslag

Anslagstilldelningar/indragning enligt
regeringsbeslut samt kommentar

NOT

- Enligt regeringsbeslut II 12 daterat 2024-12-19, disponeras ingen anslagsbehållning från 2024. Beslutet innebär att 475 tkr därmed blir indraget. Se not 24.
- Enligt regeringsbeslut II 12 daterat 2024-12-19, disponeras ingen anslagsbehållning från 2024. Beslutet innebär att 3 039 tkr därmed blir indraget. Se not 27.
- Enligt regeringsbeslut II 10 daterat 2024-12-19, disponeras ingen anslagsbehållning från 2024. Beslutet innebär att 29 380 tkr därmed blir indraget. Se not 25.
- Enligt regeringsbeslut II 10 daterat 2024-12-19.
- Enligt regeringsbeslut I 13 daterat 2024-12-19, disponeras ingen anslagsbehållning från 2024. Beslutet innebär att 1 608 tkr därmed blir indraget. Se not 26.

Överföringsbeloppet består främst av återbetalningar från tidigare år.

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel	Benämning	Inkomster
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	18
2714	Sanktionsavgifter	274
Summa		292

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Anslag	Beslutat bemyndigande	Ekonomiska åtaganden vid årets början	Nya ekonomiska åtaganden	Utgifter mot anslag	Övriga förändringar	Ekonomiska åtaganden vid årets slut	Förväntad redovisning mot anslag 2026	Förväntad redovisning mot anslag 2027	Förväntad redovisning mot anslag 2028	Förväntad redovisning mot anslag 2029-	Slutår	Not
20 01 002 003 Miljöövervakning m.m.	60 000	41 720	10 970	35 693	-6 027	10 970	10 970	0	0	0	2027	6
20 01 004 007 Sanering och återställning av förorenade områden	30 000	590	13 250	411	0	13 429	13 429	0	0	0	2027	7
20 01 011 002 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	770 000	546 738	255 000	202 809	-21 208	577 721	223 602	151 440	60 190	142 489	2035	8

Noter till redovisning av beställningsbemyndiganden

NOT

6	Av den totala bemyndiganderamen för år 2025, 60 000 tkr, har 10 970 tkr bundits upp i framtida åtaganden som faller ut som kostnader under år 2026–2027. HaV fokuserar på att skriva överenskommelser med kortare tidshorisont för att ha flexibilitet och förmåga att kunna uppdatera program för att i bästa möjliga mån leva upp till de krav och behov som finns.
7	Av den totala bemyndiganderamen för år 2025, 30 000 tkr, har 13 429 tkr bundits upp i framtida åtaganden som faller ut som kostnader under år 2026–2027. Vraktömning på olja är ett arbete som koncentreras till ett fåtal veckor. Varje uppdrag avropas från ett ramavtal, där vanligtvis ett vrak i taget adresseras och åtgärdas.
8	Av den totala bemyndiganderamen för år 2025, 770 000 tkr, har 577 721 tkr bundits upp i framtida åtaganden som faller ut som kostnader under åren 2026–2035. Bemyndiganderamen har använts för ett större antal fleråriga projekt, särskilt till länsstyrelserna och andra statliga myndigheter.

Finansiella villkor 2025 enligt regleringsbrev

Anslag / anslagspost	Ändamål	Belopp enligt RB	Utfall
20 01 011 002	Villkor 3 i RB, Minst 10 000 000 kr för arbetet med att förebygga och förhindra introduktion och spridning av invasiva främmande arter, enl (2018:1939) om invasiva främmande arter.	10 000	14 681
20 01 011 002	Villkor 4 i RB, Minst 28 000 000 kr får användas för bidrag till länsstyrelser för arbete inom kust- och avrinningsområden för ett effektivt åtgärds genomförande. Högst 2 000 000 kronor får användas för att på nationell nivå stödja arbetet med åtgärds samordning.	28 000	28 407
20 01 011 002	Villkor 5 i RB, Minst 98 000 000 kr får användas för akvatiskt områdesskydd, med särskilt fokus på Östersjön, inklusive säkerställande av funktionaliteten i nätverket av marina skyddade områden.	98 000	99 897
20 01 011 002	Villkor 7 i RB, Högst 3 000 000 kr för projekt och åtgärder som avser yrkesfiskets delaktighet i forskningsprojekt ... åtgärder inom havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.	3 000	2 224
20 01 011 002	Villkor 10 i RB, Högst 1 000 000 kr, bidrag till Länsstyrelsen i Stockholms län för arbete med Regionala verktyg för att förebygga skada på fiskbestånd och kunna öka andelen stor rovfisk genom en mer ekosystembaserad viltförvaltning.	1 000	1 000
20 01 011 002	Villkor 11 i RB, 10 000 000 kr till Göteborgs universitet för Havsmiljöinstitutet. Användningen av medlen ska redovisas enligt Havs- och vattenmyndighetens anvisningar.	10 000	10 000
20 01 011 002	Villkor 12 i RB, Högst 2 000 000 kr får användas för bidrag till ideella organisationers arbete som bidrar till att uppnå hållbart fiske genom att påverka utvecklingen av EU:s och annan internationell fiskeripolitik. Medlen betalas ut mot rekvisition.	2 000	2 000
20 01 011 002	Villkor 14 i RB, Högst 27 000 000 kr för arbete enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660) enligt följande: högst 18 000 000 kronor till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, högst 9 000 000 kronor till Sveriges geologiska undersökning.	27 000	27 000
20 01 011 002	Villkor 15 i RB, Högst 300 000 000 kr, förordningen (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt (Lova), i första hand, användas för bidrag enligt Lova samt för länsstyrelsernas kommunikation och administration av bidraget.	300 000	235 000
20 01 011 002	Villkor 18 i RB, Högst 2 000 000 kr får betalas ut till Helcom för planering och insatser för havsmiljön i Östersjön.	2 000	1 114
20 01 011 002	Villkor 19 i RB, Högst 27 000 000 kr till genomförande av de insatser som Havs- och vattenmyndigheten har ett samordnande ansvar för inom Helcoms aktionsplan för Östersjön (BSAP) och Ospar's miljöstrategi för Nordostatlanten (NEAES). Anslagsposten får användas för stöd till Baltic Sea Action Plan Fund (BSAP- fonden).	27 000	13 206

Anslag / anslagspost	Ändamål	Belopp enligt RB	Utfall
20 01 011 002	Villkor 20 i RB, 2 000 000 kr till Länsstyrelsen i Västmanlands län som är vattenmyndighet för Norra Östersjöns vattendistrikt för att utveckla ett system för att minska övergödningen med kompensationsåtgärder.	2 000	2 000
20 01 011 002	Villkor 21 i RB, Minst 73 000 000 kr får användas för akvatisk restaurering i marin och limnisk miljö.	73 000	72 740 ^{*)}
20 01 011 002	Villkor 22 i RB, Minst 5 000 000 kr får användas för effektivare vattenförvaltning inklusive arbetet med delåtgärdsprogram dvs. avrinningsområdesvisa åtgärdsprogram.	5 000	7 907
20 01 011 002	Villkor 23 i RB, Minst 6 000 000 kr får användas för övervakning av bifångster av tumlare med observatörer och kameror. Övervakningen ska vara koordinerad med ordinarie pågående övervakning bland annat inom ramen för datainsamlingen för genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik.	6 000	6 649
20 01 004 007	Villkor 3 i RB, Högst 10 000 000 kr får användas för upptags- och draggningsinsatser av förlorade fiskeredskap, omhändertagande av fiskeredskap samt för skrotning av fritidsbåtar utan känd ägare.	10 000	9 748
23 01 007 003	Villkor 3 i RB, 900 000 kr till Statens jordbruksverk för medfinansiering av ersättning för hanteringskostnader för fällda sälar inom ramen för licensjakt eller skydds jakt inom ramen för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet i enlighet med 3 kap.	900	23

^{*)} Avvikelse i utfallet mellan beslutade överenskommelser och genomförda uppdrag utgör differensen upp till minst belopp.

Övriga villkor

Låneram	115 000
Räntekontokredit	40 000
Anslagskredit	
20 01 002 003	0
20 01 002 005	0
20 01 004 007	0
20 01 011 002	0
20 01 015 001	10 815
23 01 007 003	0

Finansiella villkor enligt:
Regeringsbeslut II 12, 2024-12-19,
Regeringsbeslut II 10, 2024-12-19,
Regeringsbeslut I 13, 2024-12-19.

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Därför kan det uppstå differenser i summeringarna. Årsredovisningen för Havs- och vattenmyndigheten har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Redovisningen följer god redovisningssed i enlighet med förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Periodavgränsningsposter

Projektkostnader periodiseras till upparbetat värde. För periodisering av leverantörsfakturer som gäller omkostnader i verksamheten tillämpas en beloppsgräns om 50 tkr.

Likviditetsflödet

Havs- och vattenmyndigheten tillämpar principen att in- och utbetalningar belastar räntekontot. Vid transfereringar och förbrukning av anslagen 1:2, 1:4, 1:7 och 1:11 belastas statens centralkonto (SCR), som inte är räntebärande.

Medel från vattendomar, fondredovisning med mera

Havs- och vattenmyndigheten administrerar medel från vattendomar och beslut (villkorsmedel). Dessa medel används för transfereringar till olika externa bidragsmottagare. Samtliga medel, inklusive avkastning och förvaltningskostnader, har redovisats i resultaträkningens transfereringsdel. Fakturerade avgifter enligt vattendomarna redovisas som kortfristig fordran och beloppen avsätts därefter till fond. Fonderna förvaltas av Kammarkollegiet och återfinns också som tillgångspost. Som fonder räknas medel från vattendomar och villkorsmedel. Medlen återfinns under rubriken "Fonder" i balansräkningen.

Värderingsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningarna enligt plan grundas på anläggningarnas ursprungliga anskaffningsvärde och fördelas över den beräknade livslängden. Maskiner och inventarier redovisas som anläggningstillgång om de har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en ekonomisk livslängd som uppgår till minst tre år. Förbättringsutgifter på annans fastighet och immateriella tillgångar redovisas som anläggningstillgångar om de har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr. Följande avskrivningsperioder tillämpas:

- › IT – utrustning, 3 år
- › Inventarier, 5 år

- › Fordon och andra transportmedel, 5 år
- › Licensavgifter, 3 år
- › Förbättringar på annans fastighet, 6 år eller återstående kontraktstid
- › Immateriella tillgångar
 - › Egenutvecklade IT-program, 5 år
 - › Övriga immateriella tillgångar, 3 år

Bidragsfinansierade projekt

Kvarstående över-/underskott i avslutade helt eller delvis bidragsfinansierade projekt avräknas mot förvaltningsanslaget.

Ersättningar till ledamöter i insynsrådet med mera

Skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut till ledamöter i insynsrådet och ledande befattningshavare inom Havs- och vattenmyndigheten samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller aktiebolag.

NAMN	UPPDRAG	BELOPP
Generaldirektör		
Anna Ledin	Inga uppdrag	Bruttolön: 1 594 Förmåner: 176
INSYNSRÅDSLEDAMÖTER		
INSYNSRÅDSLEDAMÖTER	UPPDRAG	ARVODEN
Emma Nohrén	Styrelseledamot i Skogssällskapet AB	3,8
Kjell-Arne Ottosson	Inga uppdrag	1,9
Tina Elfving	Inga uppdrag	5,7
Johan Bladh	Styrelseledamot i Next Hydra AB	5,7
Sten Frohm	Ledamot i styrelsen för Svenskt Friluftsliv Ledamot i Kungl Skogs- och Lantbruks akademien (KSLA)	5,7
Pia Nyström	Inga uppdrag	5,7
Peter Ronnelöv Olsson	Ordförande i Sveriges fiskares service aktiebolag	5,7
Tomas Kronståhl	Blixtorp Fastigheter AB, Kronståhl Invest AB, Kronståhl o Juhlin Måleri AB, Tjust Fastigheter AB	3,8
Elin Andersson	Sitter i styrelsen för (och är vice ordförande i) Mölnåls kommunala moderbolag Kvarnfallet AB	3,8

Noter

NOT 1 INTÄKTER AV ANSLAG

		2025	2024
1:15	Havs- och vattenmyndigheten	354 761	330 788
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	291 299	278 849
1:2	Miljöövervakning m.m.	99 374	111 198
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden, sanering vrak	44 415	48 850
Summa		789 850	769 685

Utfall på intäkter av anslag 1:15 skiljer sig 2025 från utfallet i anslagsredovisningen. Skillnaden beror på minskning av semesterlöneskuld, som intjänats före 2009.

NOT 2 INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

	2025	2024
4 § Avgiftsförordningen		
Uthyrning av lokaler	217	0
Konsultuppdrag	163	657
Övrigt	447	452
Summa	827	1 109

Intäkterna, enligt 4 § avgiftsförordningen, kommer från verksamhet som är av tillfällig natur eller av mindre omfattning. Vid bedömning av vad som är av mindre omfattning sätts intäkterna i relation till de totala kostnaderna för myndighetens verksamhet. Intäkterna får inte överskrida 5 % av kostnaderna.

För Havs- och vattenmyndighetens del uppgår andelen till 0,0967 %.

	2025	2024
Övriga ersättningar		
Intäkter från tjänsteexport, utvecklingssamarbete m.m.	1	0
Övriga avgifter och andra ersättningar	462	1 051
Summa	463	1 051
Summa avgifter och andra ersättningar	1 289	2 159

NOT 3 INTÄKTER AV BIDRAG

	2025	2024
EHFVF, via Statens Jordbruksverk	26 160	45 635
SIDA	17 200	15 697
EHFF, via Statens Jordbruksverk	7 039	7 658
EU	5 414	2 335
Naturvårdsverket	4 439	4 637
Kammarkollegiet	1 111	1 111
SMHI	1 034	359
Skogsstyrelsen	975	839
LST Skåne	719	37
Tillväxtverket	525	0
Arbetsförmedlingen	232	405
Livsmedelsverket	134	98
Försäkringskassan	56	0
LST Norrbotten	42	25
LST Västmanland	1	925
LST Västerbotten	1	7
Nordiska Ministerrådet	0	170
Summa	65 082	79 938

Största förändringen avser intäkter för Fiskerikontroll från EU, via Statens Jordbruksverk. Under 2024 erhöll HaV 20 mkr i intäkter för projektkostnader för åren 2021-2022, som hade tagits i resultatet, och därmed inte var periodiserat, vilket ger ett högre belopp jämfört med 2025.

NOT 4 FINANSIELLA INTÄKTER

	2025	2024
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	576	721
Övriga finansiella intäkter	62	96
Summa	638	817

NOT 5 KOSTNADER FÖR PERSONAL

	2025	2024
Lönekostnader	193 812	190 195
<i>Varav arvode till Insynsrådet</i>	<i>42</i>	<i>11</i>
Arbetsgivaravgifter, premier, pensioner	109 175	107 191
Övriga personalkostnader	4 462	4 099
Aktiverade utgifter för egentutvecklade tillgångar	-1 406	-1 772
Summa	306 043	299 712

NOT 6 DRIFTKOSTNADER

	2025	2024
Kostnader för köpta tjänster, varav:	489 012	476 351
<i>Anslag 1:11 - Åtgärder för havs- och vattenmiljö</i>	<i>280 115</i>	<i>270 091</i>
<i>Anslag 1:2 - Miljöövervakning m.m.</i>	<i>92 982</i>	<i>100 199</i>
<i>Anslag 1:4 - Sanering och återställning - Sanering vrak</i>	<i>40 842</i>	<i>42 302</i>
<i>Externfinansierade projekt och övrigt</i>	<i>27 968</i>	<i>23 949</i>
<i>Förvaltningsanslaget</i>	<i>47 105</i>	<i>39 811</i>
Kostnader för resor	5 965	5 119
Övriga kostnader	7 481	4 000
Summa	502 458	485 470

Majoriteten av köp av tjänster avser överenskommelser med andra statliga myndigheter i enlighet med regleringsbrevens instruktioner.

NOT 7 FINANSIELLA KOSTNADER

	2025	2024
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	1 142	2 233
Övriga finansiella kostnader	45	191
Summa	1 187	2 424

NOT 8 INTÄKTER AV AVGIFTER M.M. SOM INTE DISPONERAS

	2025	2024
Övriga inkomster av statens verksamhet	18	434
Sanktionsavgifter	274	288
Summa	292	723

NOT 9 LÄMNADE BIDRAG

	2025	2024
Bidrag till statliga myndigheter, varav:	817 131	811 321
<i>Lova, lokala vattenvårdsprojekt</i>	<i>235 000</i>	<i>220 000</i>
<i>Kalkning av sjöar och vattendrag</i>	<i>167 456</i>	<i>170 092 *)</i>
<i>Akvatiskt områdesskydd</i>	<i>75 178</i>	<i>60 821 *)</i>
<i>Akvatisk restaurering i marin och limnisk miljö</i>	<i>69 281</i>	<i>76 531 *)</i>
<i>Medfinansiering av EU, Medfinansiering inom LIFE och INTERREG</i>	<i>52 497</i>	<i>73 527 *)</i>
<i>DCF, EU:s datainsamlingsförordning</i>	<i>48 506</i>	<i>48 236 *)</i>
<i>Kust- och avrinningsområden för effektivt åtgärds genomförande</i>	<i>28 257</i>	<i>0</i>
<i>SMHI/SGU enligt regleringsbrev 1:11</i>	<i>27 000</i>	<i>24 950 **)</i>
<i>Invasiva arter</i>	<i>14 135</i>	<i>44 385 *)</i>
<i>Göteborgs Universitet(GU)/HMI enligt regleringsbrev 1:11</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000 **)</i>
<i>Övriga bidrag, Nationell miljöövervakning, Fiskförvaltn., åtgärdsarbetet mot övergödning m.m.</i>	<i>89 821</i>	<i>82 779 **)</i>
Bidrag till affärsverk	0	1 000
Bidrag till kommuner och övriga kommunala sektorn	1 280	6 232
Bidrag till regioner	0	576
Bidrag till övr länder och internationella organisationer	1 971	11 685
Bidrag till övr organisationer och ideella föreningar	7 170	7 754
Bidrag till privata företag	8 753	5 078
Summa	836 305	843 647

Lämnade bidrag sker huvudsakligen från 1:2-, 1:4-, 1:7- och 1:11-anslag samt utbetalning av medel från fiskeavgiftsmedel och vattendomar.

Mindre medfinansieringsbidrag av EU inom LIFE och Interreg 2025.

Invasiva arter har lägre villkorsnivå i regleringsbrevet 2025.

*) Beloppen för 2024 är justerade.

**) SMHI/SGU samt Göteborgs Universitet(GU)/HMI har 2024 rapporterats under Övriga bidrag. Dessa har nu lyfts ut till egna poster.

NOT 10 ANALYS AV ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING

	2025	2024
Avgiftsfinansierad verksamhet	0	0
Bidragsverksamhet	2 388	20 710
Årets kapitalförändring	2 388	20 710

Kapitalförändringen för 2025 avser inbetalningar för kostnader avseende arbete inom Kontrollförordningen, som finansieras genom Europeiska havs- och fiskeri- och vattenbruksfonden, som utfördes under 2021 och 2022 och som då bokades som en kostnad i resultatet.

NOT 11 ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2025-12-31	2024-12-31
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR		
Pågående projekt dataprogram		
Ingående anskaffningsvärde	10 295	3 511
Årets upparbetade utgifter, egen utveckling	11 100	10 289
Årets aktivering egenutv program	-10 295	-3 505
Bokfört värde	11 100	10 295
Dataprogram		
Ingående anskaffningsvärde	276 613	273 108
Årets anskaffningsvärde	0	0
Årets aktivering egenutv program	10 295	3 505
Årets försäljning/utrangering	0	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>286 908</i>	<i>276 613</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-245 168	-229 024
Årets avskrivningar	-17 883	-16 145
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	0	0
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-263 051</i>	<i>-245 168</i>
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-139	-139
Årets nedskrivningar	0	0
Årets försäljning/utrangering, nedskrivningar	0	0
<i>Utgående ackumulerade nedskrivningar</i>	<i>-139</i>	<i>-139</i>
Bokfört värde	23 718	31 306
Summa bokfört värde balanserade utgifter för utveckling	34 818	41 601

	2025-12-31	2024-12-31
Rättigheter och andra immateriella anl.		
Ingående anskaffningsvärde	16 562	16 486
Årets anskaffningsvärde	0	76
Årets försäljning/utrangering	-2 938	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>13 624</i>	<i>16 562</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-14 649	-13 278
Årets avskrivningar	-1 077	-1 371
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	2 932	0
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-12 794</i>	<i>-14 649</i>
Bokfört värde	830	1 913
Summa immateriella tillgångar	35 648	43 513

NOT 11 ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR FORTS.

	2025-12-31	2024-12-31
MATERIELLA TILLGÅNGAR		
Förbättringsutgifter, annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	7 802	7 737
Årets anskaffningsvärde	0	66
Årets försäljning/utrangering	0	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>7 802</i>	<i>7 802</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-6 594	-6 111
Årets avskrivningar	-419	-483
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	0	0
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-7 013</i>	<i>-6 594</i>
Bokfört värde	789	1 209
Fordon och andra transportmedel		
Ingående anskaffningsvärde	4 934	4 934
Årets anskaffningsvärde	0	0
Årets försäljning/utrangering	0	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>4 934</i>	<i>4 934</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 787	-3 136
Årets avskrivningar	-620	-651
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	0	0
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-4 407</i>	<i>-3 787</i>
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Årets nedskrivningar	0	0
Årets försäljning/utrangering, nedskrivningar	0	0
<i>Utgående ackumulerade nedskrivningar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Bokfört värde	527	1 147

	2025-12-31	2024-12-31
Datorer kringutrustning		
Ingående anskaffningsvärde	30 190	25 531
Årets anskaffningsvärde	4 010	4 659
Årets försäljning/utrangering	-215	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>33 985</i>	<i>30 190</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-21 163	-17 468
Årets avskrivningar	-4 304	-3 695
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	215	0
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-25 252</i>	<i>-21 163</i>
Bokfört värde	8 733	9 026
Övriga inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	16 897	16 826
Årets anskaffningsvärde	1 340	70
Årets försäljning/utrangering	-142	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>18 095</i>	<i>16 897</i>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-15 336	-14 321
Årets avskrivningar	-1 085	-1 015
Årets försäljning/utrangering, avskrivningar	142	0
<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-16 279</i>	<i>-15 336</i>
Bokfört värde	1 816	1 561
Summa bokfört värde maskiner, inventarier och installationer m.m.	11 076	11 734
Summa materiella tillgångar	11 865	12 943
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	47 513	56 456

Anläggningstillgångarnas värde minskar då stor del av tidigare anskaffade immateriella anläggningstillgångar nu är avskrivna, samtidigt som nyutvecklingstakten har varit lägre de tre senaste åren än tidigare år.

För finansiering av anläggningstillgångar, se not 20.

Finansiella anläggningstillgångar

Havs- och vattenmyndigheten har tillgångar hos Kammarkollegiet. Dessa tillgångar avser fiskeavgifter beslutade enligt vattenlagen. Medlen redovisas både på tillgångssidan och på skuldsidan i balansräkningen och återfinns därför också under "Fonder". Beloppet inkluderar utdelningar och ränteintäkter.

Medlen hos Kammarkollegiet består av 24 fonder med olika placering i aktiekonsortium, räntekonsortium samt likviditetsförvaltning. Kammarkollegiet ansvarar för förvaltningen.

Nedan angivna belopp är Kammarkollegiets marknadsvärde och bokförda värde.

MARKNADSVÄRDE	2025-12-31	2024-12-31
Kammarkollegiet Aktiekonsortie	200 786	176 756
Kammarkollegiet Räntekonsortie	118 463	114 840
Summa	319 249	291 595

BOKFÖRT VÄRDE	2025-12-31	2024-12-31
Kammarkollegiet Aktiekonsortie	140 397	129 012
Kammarkollegiet Räntekonsortie	118 928	116 191
Summa	259 324	245 203

NOT 12 ÖVRIGA KORTFRISTIGA FORDRINGAR

	2025-12-31	2024-12-31
Medel från vattendomar	993	266
Övriga fordringar	148	1 313
Summa	1 142	1 579

NOT 13 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

	2025-12-31	2024-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	4 332	4 363
Övriga förutbetalda kostnader	10 269	11 676
Summa	14 601	16 039

Upplupna bidrag		
Upplupna bidragsintäkter myndigheter	51 727	39 333
Upplupna bidragsintäkter övriga	2 446	7 133
Summa	54 173	46 466

Övriga upplupna intäkter		
Upplupna avgiftsintäkter	392	1 581
Summa	392	1 581

Ökningen av upplupna bidragsintäkter myndigheter - avser intäkter från Europeiska havs- fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF) för fiskerikontroll. Minskningen av upplupna bidragsintäkter övriga - avser förväntade intäkter från finsk-svenska Gränsälvscommissionen.

NOT 14 AVRÄKNING MED STATSVERKET

	2025-12-31	2024-12-31
UPPBÖRD		
Ingående balans	-22	-4
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-292	-723
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	314	704
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel (+)	0	0
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	0	-22
ANSLAG I ICKE RÄNTEBÄRANDE FLÖDE		
Ingående balans	228 589	227 537
Redovisat mot anslag (+)	1 253 374	1 263 763
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-1 345 360	-1 262 711
Fordringar/Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	136 604	228 589
ANSLAG I RÄNTEBÄRANDE FLÖDE		
Ingående balans	-890	252
Redovisat mot anslag (+)	354 882	330 788
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-360 516	-331 930
Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	0
Fordringar/Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-6 524	-890

	2025-12-31	2024-12-31
FORDRAN AVSEENDE SEMESTERLÖNESKULD SOM INTE HAR REDOVISATS MOT ANSLAG		
Ingående balans	121	121
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-121	0
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	121
ÖVRIGA FORDRINGAR/SKULDER PÅ STATENS CENTRALKONTO I RIKSBANKEN		
Ingående balans	-773	-774
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	72 715	92 693
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-1 418 891	-1 354 699
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	1 345 046	1 262 006
Saldo	-1 904	-773
UTGÅENDE BALANS	128 177	227 026

Saldot Anslag i icke räntebärande flöde hänförs framförallt till när fakturor gällande avtal och överenskommelser för myndighetens sakanslag betalas i förhållande till när anslaget belastas.

Tidigarelagd betalning innevarande år 2025 med anledning av justeringar i ekonomimodell inför 2026.

NOT 15 ÖVRIGA ERHÅLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG

	2025-12-31	2024-12-31
Kammarkollegiet fiskeavgifter	21 518	20 129
Övriga	1 122	4 972
Summa	22 640	25 101

Myndigheten lämnar bidrag finansierade av fiskeavgiftsmedel till externa bidragsmottagare, enligt Förordning (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter.

Övriga medel avser bidrag från det gemensamma kontot för fiskekortsintäkter för Torne älv, i enlighet med gränsälvsoverenskommelsen med Finland.

NOT 16 SPECIFIKATION AV MYNDIGHETSKAPITALET

	Statskapital	Bal.kap. Anslagsfin. verksamh.	Bal. kap. Avgiftsfin. verksamh.	Bal. kap. Bidragsfin. verksamh.	Kapital- förändring enl. RR	Summa
Föregående års UB	24	645	1 656	-29 398	20 710	-6 364
A Ingående balans	24	645	1 656	-29 398	20 710	-6 364
Föregående års kapitalförändring	-	-	0	20 710	-20 710	0
Årets kapitalförändring	-	-	-	-	2 388	2 388
B Summa årets förändring	0	0	0	20 710	-18 322	2 388
C Utgående balans	24	645	1 656	-8 688	2 388	-3 976

NOT 17 FONDREDOVISNING M.FL.

Fond/konto i BR	6:5	6:6	Äldre	6:9	Untran-Lanforsen	Villkorsmedel	Flottleder	TOTALT FONDER
IB 2025	202 310	51 458	11 132	9 098	9 358	24 485	365	308 206
Avsättning/upplösning	21 220	1 725	1 088	720	702	2 568	0	28 022
UB 31/12	223 530	53 183	12 220	9 818	10 060	27 053	365	336 229
Inkomna bidrag	8 149	11 965	207	0	0	1 197	0	21 518
Lämnade bidrag								
- till externa	-3 046	-13 510	0	0	0	-341	0	-16 897
Finansiella intäkter ^{*)}	16 126	3 278	889	728	756	1 881	0	23 658
Finansiella kostnader ^{*)}	-8	-8	-8	-8	-54	-169	0	-256
Summa	21 220	1 725	1 088	720	702	2 568	0	28 022

^{*)} I posterna ingår uppbokningar av orealiserade värdeförändringar, som görs enligt bestämmelserna för värdering av finansiella instrument.

NOT 18 AVSÄTTNING FÖR PENSIONER
OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående avsättning	1 063	282
Årets pensionskostnad	122	988
Årets pensionsutbetalningar	-523	-207
Utgående avsättning	662	1 063

Avser delpensioner samt pensionsersättning och särskild löneskatt.

NOT 19 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående balans	3 564	3 002
Årets avsättningar för lokalt omställningsarbete	564	562
Utgående balans	4 128	3 564

Avsättning för lokalt omställningsarbete 0,3 % av bruttolönesumman per månad.

NOT 20 SKULD TILL RIKSGÄLDSKONTORET

Lån till anläggningstillgångar

Enligt regleringsbrevet för år 2025 disponerar Havs- och vattenmyndigheten en låneram på 115 000 tkr i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål.

Mot bakgrund av ovannämnda redovisas finansieringen av anläggningstillgångar på följande sätt:

	2025-12-31	2024-12-31
Ingående balans	55 713	63 995
Nyupptagna lån	231	0
Årets amorteringar	-3 986	-8 282
Utgående balans	51 958	55 713
Finansiering av anläggningstillgångar	47 513	56 456
Lån Riksgäldskontoret 2025-12-31	51 958	55 713
Skillnad bokfört värde mot upptaget lån i Riksgäldskontoret	-4 445	743
Summa	47 513	56 456

Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret för år 2025 är 40 000 tkr.

NOT 21 ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER

	2025-12-31	2024-12-31
Personalens preliminärskatt	4 232	3 898
Övriga kortfristiga skulder	497	1 581
Summa	4 729	5 479

NOT 22 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

	2025-12-31	2024-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna löner och arvoden	2 907	4 753
Upplupna semesterlöner	22 363	18 979
Upplupna kostnader inom sakanslag		
Anslag 1:11	70 717	102 559
Anslag 1:2	16 430	24 429
Anslag 1:4	9 394	1 160
Upplupna kostnader externfinansierade projekt	7 139	1 624
Upplupna kostnader, övrigt	263	475
Summa upplupna kostnader	129 213	153 979

Oförbrukade bidrag

Oförbrukade bidrag myndigheter	20 973	40 409
Oförbrukade bidrag övriga	4 483	7 726

Summa	25 456	48 136
--------------	---------------	---------------

Oförbrukade bidrag avser främst projekt inom EU:s Datainsamlingsförordning och Kontrollförordning som finansieras genom Europeiska havs- och fiskeri- och vattenbruks-fonden. Bidraget kommer främst att finansiera avskrivningskostnader gällande egen-utvecklade IT-system. Beloppet har minskat genom årets avskrivningar.

Oförbrukade bidrag övriga avser främst bidrag från EU för arbete med miljöövervaknings-relaterade aktiviteter inom Biodiversa+ områden.

Oförbrukade bidrag myndigheter förväntas att tas i anspråk enligt nedanstående intervall.

Inom 3 mån	4–12 mån	13–36 mån	mer än 36 mån	Totalt
667	18 044	2 262	0	20 973

Upplupna kostnader inom sakanslag

Periodiseringar inom sakanslagen består mestadels av överenskommelser med andra statliga myndigheter.

Majoriteten av tecknade överenskommelser löper ut vid årsskiftet.

Utförare har till och med 1 april att inkomma med slutfaktura enligt beslut. Därmed periodiseras väntade slutfakturor.

Upplupna kostnader för 1:11 och 1:2 har minskat jämfört med föregående år då fakturor inkommit tidigare, vilket minskat periodiseringsbehovet.

1:4 har högre upplupna kostnader än föregående år då en större faktura periodiserats efter brytdatum.

NOT 23 KASSA OCH BANK

	2025-12-31	2024-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	33 191	51 188
Kassa och bank	1 246	10
Summa	34 437	51 198

Myndighetens tidigareläggande av betalningar 2025 har haft påverkan på behållningen i räntekontot i Riksgäldskontoret.

NOT 24 SPECIFIKATION AV ANSLAG 1:2, MILJÖÖVERVAKNING M.M.

Havs- och vattenmyndigheten har återkrävt 290 tkr oförbrukade medel.

Havs- och vattenmyndigheten har sedan många år tillämpat en princip att oförbrukade medel ska återbetalas.

Totalt kommer myndigheten att återföra 4 622 tkr till staten.

NOT 25 SPECIFIKATION AV ANSLAG 1:11, ÅTGÄRDER FÖR HAVS- OCH VATTENMILJÖ

Havs- och vattenmyndigheten har återkrävt 41 778 tkr oförbrukade medel.

Havs- och vattenmyndigheten har sedan många år tillämpat en princip att oförbrukade medel ska återbetalas.

Totalt kommer myndigheten att återföra 21 683 tkr till staten.

NOT 26 SPECIFIKATION AV ANSLAG 1:7, ERSÄTTNINGAR FÖR VILTSKADOR M.M.

Havs- och vattenmyndigheten har återkrävt 1 746 tkr oförbrukade medel.

Havs- och vattenmyndigheten har sedan många år tillämpat en princip att oförbrukade medel ska återbetalas.

Totalt kommer myndigheten att återföra 2 409 tkr till staten.

NOT 27 SPECIFIKATION AV ANSLAG 1:4, SANERING OCH ÅTERSTÄLLNING AV FÖRORENADE OMRÅDEN M.M.

Havs- och vattenmyndigheten har återkrävt 172 tkr oförbrukade medel.

Havs- och vattenmyndigheten har sedan många år tillämpat en princip att oförbrukade medel ska återbetalas.

Totalt kommer myndigheten att återföra 1 377 tkr till staten.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

	2025-12-31	2024-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Låneram hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrev	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000
Utnyttjad vid räkenskapsårets slut	51 958	55 713	63 995	83 614	115 000
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrev	40 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Maximalt utnyttjad under året	0	9 803	3 782	0	5 390
Räntekonto					
Ränteintäkter	576	721	719	373	0
Räntekostnader	1 142	2 233	2 672	760	0
Avgiftsintäkter					
Disponibla avgiftsintäkter, utfall	1 289	2 159	4 191	1 955	2 824
Disponibla avgiftsintäkter, budget i regleringsbrev	0	0	1 000	4 000	7 000
Ej disponibla avgiftsintäkter, utfall	292	723	454	437	447
Ej disponibla avgiftsintäkter, budget i regleringsbrev	0	0	550	550	550
Anslag - Utgående reservationer					
Anslagssparande förvaltning	6 524	890	0	4 901	7 790
Anslagssparande sakanslag - indragning	30 091	34 502	26 284	22 495	112 831

	2025-12-31	2024-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Bemyndiganden					
Tilldelade bemyndiganden	860 000	780 000	690 000	655 000	530 000
varav gjorda åtaganden	602 120	589 048	602 491	371 852	440 366
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrev	10 815	9 657	9 531	9 214	7 438
Utnyttjad kredit	0	0	252	0	0
Årsarbetskrafter och medelantalet anställda under året					
Årsarbetskrafter	307	297	316	305	293
Medelantalet anställda	316	317	345	345	335
Driftkostnad					
Per årsarbetskraft	2 697	2 714	2 430	2 535	2 446
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	2 388	20 710	2 109	-11 447	-11 130
Balanserad kapitalförändring	-6 388	-27 098	-29 207	-17 760	-6 630

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anna Ledin', with a long horizontal stroke extending to the right.

Anna Ledin

Göteborg 2026-02-17

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 Göteborg
010-698 60 00
havochvatten.se
havochvatten@havochvatten.se